ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΑΝΑΓ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΕΩΡ. Τ. ΣΤΕΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΒΕΚΙΑΡΕΛΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΑΣ
Α. Ζ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΜΕΤ' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΡΙΜΗΝΟΝ
" TRAPEZITIKI " - ORGANE DE L'ASSOCIATION DES EMPLOYÉS DE LA BANQUE NATIONALE DE GRÈCE.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΜΕΡΙΚΗΣ 19 - ΤΗΛ. 27-944 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. ΣΑΓΚΡΙΩΤΗΣ | ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: † ΑΛ. ΧΑΜΨΑΣ | ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1938 ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 50

ΝΕΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

ΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ὑπὸ BERTRAND NOGARO
Καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς Παρισίων καὶ τέως Ὑπουργοῦ

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1931 ἔν σπουδαιότατον οἰκονομικὸν ζήτημα ἐτέθη ἐν Γερμανίᾳ. Ἡ δέσμευσις τῶν ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ χορηγηθεισῶν εἰς αὐτὴν πιστώσεων ἀπηγόρευε τοῦ λοιποῦ τὴν ἀναζήτησιν κεφαλαίων εἰς τὰς ξένας χώρας. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐσωτερικὴ ἀγορὰ κεφαλαίων, ἐξαιρετικῶς πτωχυνθεῖσα πρό τινων ἐτῶν, λόγῳ τῆς καταρρεύσεως τοῦ μάρκου, δὲν εἶχεν ἀκόμη τελείως ἀνασυγκροτηθῆ. Ἡ κρίσις ἐν τούτοις ἐμάστιζε τὴν χώραν. Μεγάλα χρηματικὰ μέσα ἀπητοῦντο πρὸς παροχὴν ἐργασίας εἰς τοὺς ἀνέργους, καὶ πρὸς τόνωσιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ἔδει ἄρα νὰ ἐξευρεθῆ τρόπος πρὸς ὅσον οἷον τε πληρεστέραν κινητοποίησιν τῶν διαθεσίμων τῆς χρηματαγορᾶς. Ἴσως μάλιστα ἔδει νὰ ἀποπειραθοῦν νὰ δημιουργήσουν διαθέσιμα.

Ἄλλως τε, ὅταν, ἔτη τινὰ ἀργότερον, ἡ κυβέρνησις τοῦ Reich ἀπεφάσισε νὰ πραγματοποιήση ἕν τεράστιον πρόγραμμα ἐπανεξοπλισμῶν, τὸ ἴδιον πρόβλημα ἐτέθη πάλιν ἐπὶ τάπητος, μὲ διαστάσεις εὐρυτέρας, καὶ περιπλοκώτερον λόγῳ τῆς ἀνάγκης ὅπως ὀργανωθῆ ἀναλόγως ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία τῆς Γερμανίας.

Τοιουτοτρόπως ἡ Γερμανία ἦχθη εἰς τὸ νὰ ἀναζητήση νέας μεθόδους χρηματοδοτήσεως. Σκοπὸς ἡμῶν ἐν τῇ στενῶν ὁρίων μελέτῃ ταύτῃ δὲν εἶναι νὰ ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς τὰς μεθόδους αὐτάς, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ παρουσιάσωμεν τὰ κύρια αὐτῶν χαρακτηριστικὰ καὶ νὰ ἐξαγάγωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν γενικὰ συμπεράσματα.

Τὸ 1932 ἐγκαινιάσθη ἐν Γερμανίᾳ μία πολιτικὴ «δημιουργίας ἐργασίας» διὰ τοὺς ἀνέργους. Ἡ πολιτικὴ αὕτη ἀπήτει κεφάλαια. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν διαφόρων προγραμμάτων (Σημ. 1) τὰ ὁποῖα διεδέχθησαν ἄλληλα ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1932 μέχρι τοῦ 1934, ἵνα πραγματοποιηθοῦν περίπου κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1935, ἀπήτησεν ἐν συνόλῳ πέντε δισεκατομμύρια μάρκων. Ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1934, αἱ διὰ τὸν ἐπανεξοπλισμὸν προοριζόμεναι προμήθειαι ὑπερεκατέστησαν τὰ μεγάλα δημόσια ἔργα. Τὰ πρὸς τοῦτο δαπανηθέντα ποσὰ δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστά, λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Reich ἔπαυσε νὰ δημοσιεύηται μετὰ τὴν οἰκονομικὴν χρῆσιν τοῦ 1934—1935 (Σημ. 2). Ἀσφαλῶς ὅμως ὑπερέβησαν κατὰ πολὺ τὸ ὅριον χρηματοδοτήσεως τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτυγχάνετο μὲ τὰ παλαιὰ συνήθη μέσα, εἰς χώραν ἔνθα ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης εἶχεν ἐπιβραδυνθῆ ὑπὸ τῆς κρίσεως καὶ ὅπου τὰ κεφάλαια δὲν ἦσαν ἄφθονα.

Πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ἀναγκαίων πόρων, κατέφυγον εἰς διάφορα τεχνητὰ μέσα. Τὸ κύριον ὅμως μέσον χρηματοδοτήσεως, γενικῶς χρησιμοποιηθὲν εἰς τὰ διάφορα προγράμματα δημιουργίας ἐργασίας καὶ ἐπανεξοπλισμοῦ, συνίστατο εἰς τὴν δημιουργίαν «εἰδικῶν συναλλαγματικῶν», κατ' ἀρχὰς μὲν τῶν συναλλαγματικῶν πρὸς δημιουργίαν ἐργασίας (Arbeitsbeschaffungswechsel) κατόπιν δὲ διαφόρων ἄλλων εἰδῶν εἰδικῶν συναλλαγματικῶν (Sonderwechsel), τῶν ὁποίων ἡ κυκλοφορία, ἡ προεξόφλησις, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ἡ ἀναπροεξόφλησις, ἐπέτρεψε τὴν μέχρι τοῦ μεγίστου δυνατοῦ ὁρίου χρησιμοποίησιν τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων τῆς χρηματαγορᾶς, καὶ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν ἐν τῷ μέτρῳ καθ' ὃ αὗται ἦσαν ἀνεπαρκεῖς. Τὸν μηχανισμὸν ἄρα τοῦτον χρηματοδοτήσεως διὰ τῆς δημιουργίας εἰδικῶν συναλλαγματικῶν σκοπεύομεν νὰ ἀναπτύξωμεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐνταῦθα, ἵνα προσπαθήσωμεν κατόπιν νὰ καθορίσωμεν τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν καὶ τὴν σημασίαν τοῦ πειράματος τούτου.

Τὸ Reich ἔχει ἀνάγκην νὰ δώσῃ διαφόρους παραγγελίας εἰς τοὺς προμηθευτάς. Ἐπαρκεῖς πιστώσεις δὲν διαθέτει. Προσπαθεῖ ὅθεν νὰ ἐξεύρῃ κεφάλαια. Ἡ χρησιμοποιουμένη μέθοδος συνίσταται εἰς τὰ ἑξῆς:

Ὁ προμηθευτὴς προβαίνει εἰς ἔκδοσιν συναλλαγματικῶν, παρομοίων πρὸς τὰς συνήθεις ἐμπορικὸς συναλλαγματικάς, τριμήνου προθεσμίας. Αἱ συναλλαγματικαὶ αὗται γίνονται ἀποδεκταὶ ὑπὸ εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ, καλουμένου «Ἰνστιτούτου προχρηματοδοτήσεως», ἐκ τῶν προτέρων δὲ νοεῖται ὅτι θὰ ἀνανεωθοῦν πλειστάκις. Ἅπαξ αἱ συναλλαγματικαὶ ἐγένοντο ἀποδεκταί, δύνανται νὰ ὀπισθογραφηθοῦν ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν χορηγουσῶν ἐμπορεύματα ἢ παρεχουσῶν ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἀρχικὸν ἐπιχειρηματίαν. Κατόπιν δέ, ἐν ὅλῳ τῷ μέτρῳ τῆς δυνατότητος, προεξοφλοῦνται ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν, ἐὰν δὲ παραστῇ ἀνάγκη ἀναπροεξοφλοῦνται ὑπὸ τῆς Reichsbank.

Τὸ Reich παρέχει ἐν πρώτοις τὴν ἐγγύησίν του. Μετὰ πάροδον καιροῦ τινος, δηλαδὴ μετά τινα ἔτη, δέον νὰ ἐξοφλήσῃ τὰς ἐκδοθείσας συνναλλαγματικάς. Ἐὰν τὰ ἔργα ἐξετελέσθησαν διὰ λογ)σμὸν ἑνὸς ὡρισμένου συγκροτήματος, τοῦτο θὰ πληρώσῃ ὕστερον τὸ χρέος του εἰς τὸ Reich, πρὸς τοῦτο δὲ ἐκδίδει μακροπρόθεσμον δάνειον ἐξοφλητέον χρεωλυτικῶς, συνήθως ἐντὸς 25ετίας.

Τοιοῦτον εἶναι, ἐν τῇ ἁπλουστέρᾳ οὐτοῦ μορφῇ, τὸ Γερμανικὸν σύστημα χρηματοδοτήσεως, ὅπερ εἰς τὴν ἐφαρμογήν του εἶναι λίαν περίπλοκον καὶ δυσκολώτατον νὰ γίνῃ καταληπτὸν ἐν ὅλαις αὐτοῦ ταῖς λεπτομερείαις. Ὄντως γεγονὸς εἶναι ὅτι τὸ Reich ἐπραγματοποίησε διαδοχικῶς, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, ἕν δαπανηρότατον πρόγραμμα ἐκτελέσεως μεγάλων ἔργων καὶ ἕν τεράστιον πρόγραμμα ἐξοπλισμῶν. Γεγονὸς εἶναι ὅτι ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, παρὰ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν συνήθων πόρων του, καὶ ὅτι ἡ τοσάκις προαγγελθεῖσα οἰκονομικὴ καταστροφή, δὲν ἐπῆλθεν εἰσέτι. Ἐνδιαφέρον ὅθεν εἶναι νὰ ἐπιζητήσωμεν νὰ μάθωμεν ἐὰν ἡ δυσκολία ὁριστικῶς ὑπερενικήθη ἢ ἁπλῶς προσωρινῶς παρεκάμφθη, καὶ ἐὰν εὑρισκόμεθα πρὸ ἁπλοῦ τεχνάσματος ἢ ἑνὸς δημιουργικοῦ νεωτερισμοῦ.

Εὐθὺς ἀμέσως εἶναι καταφανὲς ὅτι τὸ πρῶτον ἀποτέλεσμα τῆς ἐν Γερμανίᾳ ἐφαρμοσθείσης μεθόδου χρηματοδοτήσεως ἦτο νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ χρησιμοποίησις τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων τῆς χρηματαγορᾶς, δηλαδὴ τῶν βραχυπροθέσμων πιστώσεων, πρὸς πραγματοποίησιν μιᾶς μεσοπροθέσμου πιστωτικῆς πράξεως.

Ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἐπίσης προφανές, ὅτι ἐν ᾧ μέτρῳ τὰ διαθέσιμα ταῦτα κεφάλαια ἀποδεικνύονται ἀνεπαρκῆ, ἡ ὑποχρέωσις τῆς Reichsbank νὰ ἀναπροεξοφλῇ τὰς περὶ ὧν πρόκειται συναλλαγματικὰς καταλήγει εἰς δημιουργίαν νομίσματος ὑπὸ τῆς Reichsbank.

Δέον ὅμως νὰ προσθέσωμεν ἐπίσης, ὅτι ἀκριβῶς λόγῳ τοῦ ὅτι αἱ συναλλαγματικαὶ αὗται εἶναι ἀναπροεξοφλητέαι, δύνανται νὰ γίνουν παραδεκταὶ ὡς μέσον πληρωμῆς μεταξὺ τῶν προμηθευτῶν τοῦ Reich, καὶ νὰ ἀναγραφοῦν ὡς ρευστὰ διαθέσιμα εἰς τοὺς λογ)σμοὺς τῶν τραπεζῶν. Εὐλόγως ἄρα δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὅτι ἡ ἔκδοσις συναλλαγματικῶν συνεπάγεται μερικῶς δημιουργίαν νομίσματος.

Δὲν πρέπει ὅθεν νὰ παραγνωρίσωμεν ὅτι, ἐμμέσως καὶ κατὰ τρόπον διακριτικόν, ἡ δημιουργία νομίσματος παίζει λίαν σημαντικὸν ρόλον εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ τρίτου Reich

(Συνέχεια εἰς τὴν 2αν σελίδα)

Σημ. 1. Τρία μεγάλα προγράμματα διεδέχθησαν ἄλληλα,—Πρόγραμμα von Papen, τὸν Ἰούνιον καὶ Σεπ)βριον 1932, πρόγραμμα κληθὲν «τῆς ἀμέσου πραγματοποιήσεως (Sofortprogramm)» τὸν Ἰανουάριον 1933, πρόγραμμα Reinhart τὸν Ἰούνιον 1933, τοῦ ὁποίου αἱ δαπάναι ἀνῆλθον εἰς 2 δισεκατομμ. περίπου, μετὰ δέ, πιστώσεις ἀνοιγεῖσαι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Reich διὰ τὴν δημιουργίαν ἐργασίας, ὡς καὶ αἱ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν γενόμεναι δαπάναι ὑπὸ τῶν κρατικῶν σιδηροδρόμων καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ταχυδρομείων.

Σημ. 2. Ὁ Ch Tiffen, εἰς τὸ πρόσφατον ἔργον αὐτοῦ La Course aux Armements et les Finances Publiques, ὑπολογίζει ὅτι αἱ δαπάναι ἐπ νεξοπλισμῶν τοῦ Reich ἀνῆλθον **τουλάχιστον** εἰς RM. 1.500 ἑκατομμ. τὸ 1933 - 34, εἰς RM. 3.200 ἑκατομμ. τὸ 1934—1935, εἰς RM. 6.800 ἑκατομμ. τὸ 1935—36, καὶ εἰς RM. 10.250 ἑκατομμ. τὸ 1936—37, ἤτοι RM. 22 δισεκατομμ. περίπου ἐν συνόλῳ. ἐξ ὧν τὸ ἥμισυ ἐκαλύφθη διὰ τῶν πόρων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν περιοδικὸν «The Banker» (Τεῦχος Φεβρ)ρίου 1937) αἱ συνολικαὶ δαπάναι ἐπανεξοπλισμῶν ἔφθασαν εἰς RM. 31.100 ἑκατομμ.

ΑΙ ΝΕΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΕΝ ΤΩ ΕΜΠΟΡΙΚΩ ΔΙΚΑΙΩ

Ὑπὸ κ. ΑΝΔΡΕΟΥ ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ
(Παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος)

Ἂν ὁ Code de Commerce τοῦ 1808 ὑπῆρξε τὸ νομοθετικὸν πρότυπον τῆς ἐμπορικῆς νομοθεσίας τῶν περισσοτέρων κρατῶν τῆς Εὐρώπης, τοῦτο ὀφείλεται ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Μ Ναπολέοντος χρονολογουμένην κυρίως στρατιωτικὴν καὶ πολιτικὴν ἐπιρροὴν τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ κυρίως διότι οὗτος ὑπῆρξεν ἀνυπέρβλητον διὰ τὴν ἐποχήν του νομοθετικὸν ἀριστούργημα, φέρον ἐν πολλοῖς τὴν σφραγῖδα τῆς τελειότητος.

Εἰς τὸ νομοθετικὸν πλαίσιον τοῦ κώδικος τούτου, ὁ ὁποῖος εἰσήχθη καί παρ' ἡμῖν, ὡς ἰσχῦον δίκαιον κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀνεξαρτησίας, κυριαρχεῖ εὐρὺ πνεῦμα ρυθμίσεως τῆς ἐμπορικῆς ἐν γένει συναλλαγῆς, ἀφ' οὗ ὁ ἄνεμος τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως κατέρριψε τὸ μέχρι τότε ἰσχῦον δίκαιον τῶν ἐμπορικῶν corporations τὰς ὁποίας εἶχε δημιουργήσει ἡ προνομιακὴ θέσις τῆς ἐμπορικῆς τάξεως.

Τὰ δόγματα τοῦ ἀκράτου φιλελευθερισμοῦ (Liberalisme) τὰ ὁποῖα ἐκράτουν τότε, ἀντίρροπα καὶ ἐξ ἀντιδράσεως πρὸς τὴν ἐμποροκρατίαν (mercantilisme), σύστημα κατ' ἐξοχὴν παρεμβατικόν, ἔτασσον τὸ ἄτομον ἀντιμέτωπον τοῦ κράτους, ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῶν γενικωτέρων σκοπῶν.

Τὸ ἀτομικὸν στοιχεῖον ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου καὶ τῆς ἐμπορικῆς συναλλαγῆς ἐξαίρεται ὑπὲρ τὸ κοινωνικόν.

Ὁ προορισμὸς καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ κράτους οἱ ἀσκούμενοι ἐντὸς τοῦ πεδίου τῆς γενικωτέρας νομοθετικῆς του πολιτικῆς εἶναι σαφῶς διαχωρισμένοι καὶ οὐδὲ κἂν ἐφάπτονται πρὸς τὰς τότε κρατούσας ἀντιλήψεις, ἀπαιτήσεις καὶ τάσεις τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου.

Οἱ θεσμοὶ τῆς μεταφορᾶς, τῆς ἀσφαλείας, τῶν χρηματιστηρίων, ἡ χρεωκοπία τῶν ἑταιρειῶν, ὁ ὀξὺς καὶ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς τῶν ἐμπόρων, ἡ μετακίνησις τοῦ συναλλάγματος, ἦσαν ὑποθέσεις καθαρῶς ἀτομικῆς ὀργανώσεως, διοικήσεως καὶ δράσεως, ξέναι ἂν μὴ ἀδιάφοροι πρὸς τὸ κράτος.

Τὸ ἀτομιστικὸν ὅμως αὐτὸ πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον ἦτο ἐμπεποτισμένον πλέον παντὸς ἄλλου τὸ Γαλλικὸν ἐμπορικὸν δίκαιον, ἤρχισε νὰ ὑφίσταται ὀξείας καὶ ραγδαίας ἐπικρίσεις ἐν ὄψει τῶν οἰκονομικῶν καὶ συναλλακτικῶν ἀναγκῶν αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουν τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας

Ἡ βιομηχανικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐξέλιξις κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἐξεδηλώθη ὑπὸ ποικίλας μορφάς. Ἡ διάδοσις τῆς κινητηρίου δυνάμεως ἐξ' ἧς ἐνετάθη ἡ παραγωγὴ καὶ ἡ ἐμπορικὴ ἐπικοινωνία καὶ συναλλαγή, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μεγάλης βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Τοῦτο προὐκάλεσεν συγκέντρωσιν περιουσίας καὶ προσώπων, τὸν ὁμαδισμόν. Ὁ ὁμαδισμὸς δ' οὗτος εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν κοινωνικὴ δύναμις ἐξ' ἧς ἐξεκολάφθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ ἡ ἔξαρσις τοῦ κοινωνικοῦ στοιχείου ὑπεράνω τοῦ ἀτομικοῦ.

Ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης ἐδημιουργήθη καὶ ἡ λεγομένη κοινωνιστικὴ τάσις ἐκδηλωθεῖσα ἰδιαιτέρως ἐν τῇ νομοθετικῇ κινήσει.

Τὸ ἀτομικὸν στοιχεῖον τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τὸ τόσον πλεονάζον εἰς τὸ σύστημα τοῦ καὶ σήμερον εἰσέτι ἰσχύοντος Ρωμ. δικαίου ἤρξατο ὑποχωροῦν ἀπέναντι τῆς ἐντεταμένης ἐμφανίσεως τοῦ κοινωνικοῦ στοιχείου ἐν τῷ ἰδιωτικῷ δικαίῳ.

Ὁ ὁμαδισμὸς καὶ ἡ δημοσιοποίησις τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου ἔκδηλοι διεγράφοντο ἐν τῇ πολεμικῇ καὶ τῇ μεταπολεμικῇ ἰδίως νομοθεσίᾳ ὅλων σχεδὸν τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν.

Ἡ ρύθμισις τὴν ὁποίαν προέβλεπον οἱ παλαιοὶ κώδικες ἦτο ὅλως σκιώδης, ἰσχνὴ καὶ ἀνεπαρκής.

Σήμερον εὑρισκόμεθα πρὸ ὁμαδικῆς μετακινήσεως τῶν ἀγαθῶν συντελουμένης δι' ὁμαδικῆς δράσεως τῶν προσώπων. Αἱ ἐμπορικαὶ πράξεις (ἄρθρ. 2 καὶ 3 νόμου περὶ ἁρμοδ. ἐμποροδικείων) συντελοῦνται σήμερον κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τραστοποιημένων ἐπιχειρήσεων.

Αἱ ἔννοιαι τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς ποσότητος τῶν ἀγαθῶν εἶναι ξέναι πρὸς τοὺς ἰσχύοντας ἐμπορικοὺς κώδικας. Ἡ ποσότης τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν προσώπων εἶναι τὸ χαρακτηρίζον τὰς συγχρόνους ἐμπορικὰς πράξεις. Ἐν δὲ τῇ ρυθμίσει τῆς ποσότητος τῶν ἀγαθῶν καὶ προσώπων ἐμφανίζεται αὐτομάτως τὸ δημόσιον συμφέρον.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιβάλλει ὅπως ὁ ἀσφαλιστὴς εἶναι μόνον ἀνώνυμος ἑταιρία ἐμπεποτισμένη μὲ διοικητικῆς φύσεως διατάξεις ἐπὶ τῶν χρηματιστηρίων, λόγῳ τῆς ἐκεῖ παρατηρουμένης χρήσεως ἐπιτηδειοτάτων μέσων πρὸς διάδοσιν ψευδῶν εἰδήσεων, ἀναγομένων εἰς τὰς δια

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Νέαι μέθοδοι χρηματοδοτήσεως, τὸ Γερμανικὸν σύστημα, ὑπὸ Bertrand Nogaro. καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς Παρισίων καὶ τέως Ὑπουργοῦ.—*Αἱ νέαι κατευθύνσεις ἐν τῷ Ἐμπορικῷ Δικαίῳ,* ὑπὸ Ἀνδρέου Λουκοπούλου (παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.—*Σκέψεις καὶ Κρίσεις.—Ἡ διεθνὴς Ὀργάνωσις τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν,* ὑπὸ τοῦ F. Arcoleo.—*Αἱ ἐμπορικαὶ Σχέσεις τῶν Σοβιὲτ μὲ τὰς ξένας χώρας,* ὑπὸ Α. Στουρνίτζκυ.—*Ἡ Γερμανικὴ Παγκόσμιος Οἰκονομία,* ὑπὸ Joachim de la Camp. *Τὸ Αἰγυπτιακὸν νόμισμα καὶ οἱ νομισματικοὶ νόμοι τῆς Αἰγύπτου,* ὑπὸ κ. Jean Morin.—*Οἰκονομικαὶ Εἰδήσεις τοῦ Ἐξωτερικοῦ.—Τὰ κυριώτερα ἐμπορεύματα.—Τὰ κυριώτερα πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ γεγονότα.*

"ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ,,

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐσωτερικοῦ	Δρχ.	60
Ἐξωτερικοῦ	Δολ.	2
Τιμὴ φύλλου εἰδικῆς ἐκδόσεως	Δρχ.	10

Διαχειριστὴς
Χ. ΧΑΝΔΑΝΟΣ
Ἀμερικῆς 19

Τὰ ἐμβάσματα ἐπ' ὀνόματι τῆς «ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗΣ»

Αἱ ἀποδείξεις δέον νὰ φέρωσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Διαχειριστοῦ καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ Περιοδικοῦ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, ὅπως γνωστοποιοῦν εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Περιοδικοῦ πᾶσαν μεταβολὴν τῆς διευθύνσεώς των.

Δυνάμει τοῦ περὶ Τύπου Νόμου
Ὑπεύθυνος ἐπὶ τῆς Ὕλης
Β. ΛΙΑΝΤΖΟΥΡΑΣ
Ἀμερικῆς 19

Προϊστάμενος Τυπογραφείου
ΚΥΡΙΑΚΟΣ Σ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Νονάκριδος καὶ Εὐμήλου

κυμάνσεις τῶν ἀξιῶν καὶ τοῦ συναλλάγματος μὲ ἀποτέλεσμα τὸν ἐξανεμισμὸν ὁλοκλήρων περουσιῶν, ἔχοντα ἀπώτερον καὶ βαθύτερον κοινωνικὸν ἀντίκτυπον, ἐπεβλήθη ἡ δημιουργία θεσμῶν περιεχόντων διατάξεις δημοσίας τάξεως καὶ ποινικοῦ δικαίου.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ μεταφορὰ (χερσαία ἢ θαλασσία) προσώπων καὶ πραγμάτων, λόγῳ τῆς ἐν πολλοῖς μονοπωλιακῆς ἀσκήσεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ρυθμίζεται ὑπὸ διατάξεων διοικητικοῦ δικαίου, χάριν προστασίας τοῦ κοινοῦ ἐν τῇ καταρτίσει τῆς συμβάσεως εἰς τὰς ὁποίας ἔκδηλος διαγράφεται ἡ ἐπιρροὴ τοῦ ὁμαδισμοῦ.

Ἑπομένως δὲν δύναται πλέον ν' ἀποτελῇ βάσιν τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος ἡ μεμονωμένη ἔννοια τοῦ ἐμπόρου-ἀτόμου, ὡς ἀποκλειστικοῦ φορέως τῆς ἐμπορικῆς δραστηριότητος, ἀλλ' ἡ ποσότης ὡς μέγας συντελεστὴς καὶ ἡ ὀργάνωσις ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν προστασίαν τοῦ συμφέροντος τῆς ὁλότητος.

Τὸ ἀτομικὸν πνεῦμα τὸ ὁποῖον δεσπόζει τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου καὶ τὸ ὁποῖον προϋποθέτει κρατοῦντα ἐν τῇ Ἐθνικῇ οἰκονομίᾳ τὸν φιλελευθερισμόν, τείνει νὰ ἐξοβελισθῇ. Νομικαὶ δ' ἀρχαὶ ἀποκρυσταλλωθεῖσαι καὶ διατυπωθεῖσαι ἄλλοτε μετὰ δογματικῆς τινὸς ἀκαμψίας εἰς νομοθετικὰ πλαίσια, θεωροῦνται τὴν σήμερον ἐν ὄψει τῶν οἰκονομικῶν καὶ ψυχολογικῶν συνθηκῶν, ῥαγδαίως ἐξελισσομένων, ὡς ἀσυγχρόνιστοι, μὴ εὑρίσκουσαι ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἠχώ. (π.χ. ἡ ῥήτρα rebus sic standibus κλπ.)

Εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ ἰδίως εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν κοιτίδα αὐτὴν τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, λόγῳ τοῦ ἐκεῖ ἐπικρατοῦντος πολιτικοκοινωνικοῦ καθεστῶτος, αἱ καθαρῶς ἀτομιστικαὶ βάσεις τῶν ἰσχυόντων ἐμπορικῶν κωδίκων ἔρχονται εἰς ῥιζικὴν καὶ ὀξεῖαν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν σωματειακὴν καὶ κοινωνιστικὴν ὀργάνωσιν τοῦ κράτους.

Ἡ ἐν Γερμανίᾳ, ἀπὸ πενταετίας ἐξόρμησις τοῦ ἐθνικοσοσιαλισμοῦ καὶ ἡ μετ' ἐντόνου προπαγάνδας διακήρυξις τῶν ἀξιωμάτων του, δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἐπηρεάσῃ ζωηρῶς τὴν ἐκεῖ νομικὴν συνείδησιν καὶ τὴν νομοθετικὴν δράσιν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου.

Τὸ Führerprinzip καὶ τὸ «ἡ κοινὴ ὠφέλεια προηγεῖται τῆς ἀτομικῆς», εἶναι οἱ δύο πόλοι περὶ τοὺς ὁποίους στρέφεται ἡ λειτουργία καὶ ἡ ἀπονομὴ τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου.

Τὸ ἐνοχικὸν δίκαιον καὶ τὸ δίκαιον τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, πρέπει νὰ παύσῃ νὰ δεσπόζεται ἀπὸ τὴν μονοκρατορίαν τῆς ἀτομικῆς βουλήσεως. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου «ἔξεστι τοῖς συμβαλλομένοις περιγράφειν ἀλλήλους», ἐπὶ τοσοῦτον μόνον ἀληθεύει ἐφ' ὅσον ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι ὑπηρετοῦν τὸ κοινὸν συμφέρον. Ἡ ἔννοια τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καθήκοντος, δέον νὰ τίθεται εἰς τὴν πρώτην γραμμήν.

Τὰ δόγματα τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀτομικῆς ἀσφαλείας ἐν τῇ ἐμπορικῇ συναλλαγῇ ἐκάμφθησαν ὁριστικῶς.

Ὁ δικαστὴς ἐμφανίζεται περιβεβλημένος μὲ ἐντονωτάτην δικαιοπλαστικὴν ἐξουσίαν μὲ ὁδηγὸν τὴν πολιτικὴν σκοπιμότητα. Ἡ δικαιονομική του ἀποστολή, ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν ἐνώπιόν του διαχείρησιν τῶν ἀμφισβητουμένων ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, τὴν συνισταμένην τῶν ἀντιτρόπων κατευθύνσεων καὶ συμφερόντων τοῦ Δημοσίου Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

Ἡ αὔξουσα καὶ ὑπεύθυνος ἐξουσία τοῦ ἀρχηγοῦ, ἔχει ἐπεκταθῇ εἰς κάθε ὀργανισμὸν ἐμπορικῆς ἐπικοινωνίας: εἰς τὰς συγκοινωνιακάς, μεταφορικάς, χρηματιστηριακάς, τραπεζιτικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐν γένει ἐπιχειρήσεις.

Ἡ Ἰταλία ἐκ παραλλήλου ἐμφανίζεται σήμερον ὡς κράτος συνολιστικὸν (totaliture) συγκεντροῦν ἐν ἑαυτῷ τὸ σύνολον τῆς κοινωνιγωνικῆς δραστηριότητος

Τὸ ἄτομον ὡς φορεὺς τῆς ἐμπορικῆς δραστηριότητος κινεῖται εἰς πλαίσια πειθαρχημένα καί ἐλεγχόμενα.

Ὁ θεσμὸς τῆς ἀνωνύμου ἑταιρείας συγκεντροῖ ἰδιαιτέραν τὴν προσοχὴν τοῦ κράτους, διότι ἐπιδιώκεται ἡ ὁμαδικὴ προστασία κεφαλαίου καὶ προσώπων, παραγόντων δηλ. ἀναποσπάστως συνυφασμένων μὲ τὰ συμφέροντα τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Ἡ ἵδρυσις καὶ ἡ λειτουργία τῆς Α.Ε. δέον νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν σύγχρονον μορφὴν καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κράτους· νὰ ἐξετάζηται μέχρι ποίου σημείου δέον νὰ προστατεύωνται αἱ χιλιάδες τῶν μετόχων καὶ τῶν ὁμολογιούχων· ἂν περαιτέρω δέον—μετὰ τὸν ἐξοβελισμὸν τῆς affectio societatis—ν' αὐξήσῃ ἡ εὐθύνη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ τῶν μεγάλων μετόχων τρομοκρατούντων τοὺς μικροὺς μετόχους καὶ τὴν μικρὰν ἀποταμίευσιν.

Ἡ χορήγησις πιστώσεως παρὰ Τραπέζης, ἡ κατάθεσις ἰδιώτου πρὸς αὐτήν, ἡ χρηματιστηριακὴ πράξις καὶ ἐν γένει πᾶσα πράξις διὰ μεσολαβήσεως ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ καὶ πίστει ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, ἐξετάζεται ὑφ' ἑκάστου σωματείου ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν οἰκονομικῶν καὶ γενικῶν τοῦ κράτους συμφερόντων. Πρόκειται δηλ. σήμερον περὶ ἀναλόγου τάσεως πρὸς δημιουργίαν ὀργανισμῶν ὁμοίων πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ὑπῆρχον κατὰ τὸν μεσαίωνα, ἑνώσεων αἱ ὁποῖαι ἀποβαίνουσι δικαιοπλαστικοὶ παράγοντες τοῦ μέλλοντος, ὡς πρὸς τὴν ῥύθμισιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας

Ἡ ἰσχυρὰ κρατικὴ ἐπέμβασις, πραγματοποιουμένη δι' ἐντόνου ἐλέγχου καὶ θεσπίσεως κανόνων διοικητικοῦ δικαίου, κυρουμένων διὰ ποινικῶν ἀκόμη διατάξεων, σχετικῶς ἰδίᾳ πρὸς τὰς ἐνοχὰς ἐπὶ ἐμπορικῶν τίτλων, ἑταιρικῆς διαχειρίσεως, αἰσχροκερδείας καὶ πτωχεύσεως, μαρτυροῦσι κατὰ τρόπον ἔκδηλον τὴν σταθερὰν τάσιν πρὸς δημοσιοποίησιν τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου.

Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Γαλλίαν ἡ ῥηξικέλευθος πορεία τῆς νομολογίας καὶ αἱ σύγχρονοι ἀντιλήψεις τῆς ἐκεῖ ἐπιστήμης, ἐμφανίζονται ἐπιδιώκουσαι τὸν αὐτὸν σκοπόν, ἀλλὰ δι' ἄλλης ὁδοῦ ἢ ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ. Ἐκεῖ, ἡ θεωρία τῆς abus de droit ἀπέβη εὐρυτάτης χρήσεως καὶ τὸ δικαίωμα θεωρεῖται ὡς ἐπιῶκον κοινωνικὸν σκοπόν· βάσει τοῦ δόγματος τούτου δύναται νὰ παρασχεθῇ δικαστικὴ βοήθεια εἰς τὸν ἀδύνατον ἐναντίον τοῦ προβάλλοντος τὸ δίκαιον καὶ ἂν οὗτος ἐνεργῇ ἐν ὀνόματι τοῦ δῆθεν δικαιώματος. Εἶναι καιρὸς δ' ἐξ ἄλλου νὰ γίνῃ πιστευτὸν ὅτι τὸ ἐμπορικὸν δίκαιον δὲν πρέπει ν' ἀποτελῇ τὸ ἕτερον σκέλος τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ὁποίου ἔχει πλήρως ἀποξενωθῆ,

Τὸ ἐμπορικὸν δίκαιον, δίκαιον κατ' ἐξοχὴν κοσμοπολιτικόν, ἀπαιτεῖ εὐλυγισίαν νομικῆς σκέψεως καὶ οὐχὶ σταθερὰν προσήλωσιν εἰς ἀπηρχαιωμένα ἀξιώματα.

Συμπεραίνοντες, καταλήγομεν, ἐκ τῆς συντόμου αὐτῆς ἐπισκοπήσεως. ὅτι αἱ πρὸ ἑκατονταετίας εὐρωπαϊκαὶ κωδικοποιήσεις τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου μὴ δυνάμεναι νὰ ῥυθμίσωσιν εὐστόχως, τὰς στενώτατα πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τοῦ τόπου ἐφαπτομένας ἐμπορικὰς σχέσεις, λόγῳ τῆς ῥαγδαίας ἐξελίξεώς των, ὑπέστησαν βαθείας ῥωγμὰς τείνουσαι νὰ κρημνισθῶσιν ἐκ θεμελίων.

Ἤδη ὅμως ἡ ἐπιστήμη κρατᾷ τὴν δᾷδα ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ὁποίας θὰ βαδίσουν οἱ δικασταὶ καὶ οἱ νομοθέται χαράσσοντες εἰς νομοθετικὰ πλαίσια τὰς συγχρόνους κατευθύνσεις τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου μὲ πρυτανεύουσαν ἀρχὴν τὴν ἔξαρσιν τοῦ δημοσίου συμφέροντος καὶ τὸν συγκερασμὸν τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

ΑΝΔΡΕΑΣ Δ. ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

ἐγκαινιασθὲν σύστημα χρηματοδοτήσεως. Δέον πάντως νὰ τονισθῇ ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο κατηρτίσθη μὲ τὴν φροντίδα, ὅπως χρησιμοποιηθοῦν ὅσον οἷον τε περισσότερον οἱ πόροι τῆς βραχυπροθέσμου χρηματαγορᾶς (Σημ. 1), κατὰ συνέπειαν δέ, ἵνα περιορισθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν δημιουργίαν νομίσματος (Σημ. 2).

Τέλος, δέον νὰ προστεθῇ καὶ νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ ἔκδοσις αὕτη νομίσματος ἔχει κατ' ἀρχὴν προσωρινὸν χαρακτῆρα. Διότι ἐὰν αὕτη συντείνει εἰς τὴν ἄμεσον ἐξεύρεσιν τῶν ἀναγκαίων διαθεσίμων κεφαλαίων πρὸς παροχὴν χρημάτων εἰς τοὺς προμηθευτὰς τοῦ Κράτους, τὸ Κράτος δέον ἐν τέλει νὰ ἐξοφλήσῃ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν προεξοφληθεισῶν συναλλαγματικῶν, καὶ θὰ ἀναγκασθῇ συνεπῶς νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τῆς κυκλοφορίας, διὰ τῆς φορολογίας ἢ πιθανώτερον διὰ δανείου. τοὺς ἀπαιτουμένους ἀντιστοίχους χρηματικοὺς πόρους.

Ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης προκύπτουν δύο σπουδαῖαι συνέπειαι. Ἡ πρώτη εἶναι ὅτι ἀποφεύγεται νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἐνέργειαν ταύτην, ὁ χαρακτὴρ συστηματικοῦ πληθωρισμοῦ, τουναντίον δὲ καταβάλλεται προσπάθεια ὅπως προσλάβῃ ἡ ἐνέργεια αὕτη πάντα τὰ γνωρίσματα κανονικῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς. Ἡ δευτέρα συνέπεια, ἥτις ἄλλως τε ἀποτελεῖ τὴν ἑτέραν ὄψιν τῆς προηγουμένης, εἶναι ὅτι αἱ γενόμεναι δαπάναι ἐπιβαρύνουν ἐν τέλει τὸ Κράτος. Ἐὰν αἱ οὕτω ἐμμέσως χορηγούμεναι εἰς τοὺς προμηθευτὰς πιστώσεις δὲν συνεπάγονται ἀμέσως μίαν καταφανῆ αὔξησιν τοῦ δημοσίου χρέους (Σημ. 1), καταλήγουν ἐν τούτοις αὗται εἰς τὸ νὰ αὐξήσουν συντόμως αὐτό.

Δέον πάντως νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὁ Δόκτωρ Schacht ἐχρησιμοποίησεν εὐρέως τὰς παραχωρουμένας εἰς αὐτὸν εὐκολίας ὑπὸ τῶν διαθεσίμων τῆς βραχυπροθέσμου πίστεως, ἵνα ἐπιτύχῃ οὐσιώδη ὑποβιβασμὸν τοῦ μακροπροθέσμου τόκου (ἀπὸ 6 εἰς 4 ½ ο)ο), τοῦθ' ὅπερ ἐπέτρεψεν εἰς αὐτόν, καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ αὐξήσῃ τὸ σύνολον τοῦ δημοσίου χρέους, νὰ ἐλαττώσῃ τουναντίον τὰ καταβαλλόμενα ποσὰ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν προηγουμένων δανείων.

Ἐκθέσαντες οὕτω ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὴν μέθοδον χρηματοδοτήσεως τῶν μεγάλων ἔργων καὶ τῶν ἐξοπλισμῶν, δέον ἐν πρώτοις νὰ διαπιστώσωμεν τὸ ἀμέσως ἐπιτευχθὲν ἀποτέλεσμα. Ἂς παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ταμιακῆς εὐχερείας τοῦ θησαυροφυλακείου ἐλύθη. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δημοσιονομικὸν ζήτημα, εἴδομεν ὅτι χαρακτηρίζεται ἐν τέλει, ἢ θὰ χαρακτηρίζεται, ὅταν ἡ προβλεπομένη παγιοποίησις συντελεσθῇ, δι' ἀντιστοίχου αὐξήσεως τοῦ δημοσίου χρέους, συνοδευομένης εἶναι ἀληθὲς ὑπὸ αἰσθητῆς μειώσεως τοῦ τόκου τοῦ χρήματος.

Ἀναμφιβόλως παρετηρήθη σημαντικὴ αὔξησις τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν καταθέσεων ὄψεως (monaie scripturale) τεράστιος ὅμως καὶ προφανὴς πληθωρισμὸς δὲν συνέβη. Ἐπίσης δὲν σημειώθη ἄτακτος διακύμανσις τῶν τιμῶν. Παρετηρήθη βεβαίως ἀνατίμησις, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ὑψωτικὴ τάσις ἰσχύει παγκοσμίως ἀπὸ τοῦ 1933, ἡ ἀνατίμησις αὕτη, λίαν μικρὰ ἂν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει οἱ ἐπίσημοι τιμάριθμοι ἀκριβείας τῆς ζωῆς, δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς διαφόρους μὴ νομισματικοὺς παράγοντας, ἰδίᾳ δ' εἰς τὴν ἐλαφρὰν ἀλλ' ἐκουσίαν ὕψωσιν τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν ὡρισμένων ὑποκαταστάτων τῶν συνήθων πρώτων ὑλῶν.

Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ ἐν Γερμανίᾳ τεθεῖσα εἰς ἐφαρμογὴν νέα μέθοδος χρηματοδοτήσεως συνωδεύθη ὑπὸ μέτρων τεινόντων νὰ προλάβουν μίαν ἀσυνήθη ὕψωσιν τιμῶν: ὑπὸ τοῦ ἐλέγχου συναλλάγματος καὶ ὑπὸ τοῦ ἐλέγχου τιμῶν. Ἐπεκράτησε δ' ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἀντίληψις ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα ἀποτελοῦν ἀναγκαίαν συνέπειαν μιᾶς πολιτικῆς ἔνθα ὁ συστηματικὸς πληθωρισμὸς ἢ τοὐλάχιστον ἡ συστηματικὴ δημιουργία νομίσματος, παίζει ἀξιόλογον ρόλον.

Περαιτέρω θὰ διερωτηθῶμεν ἐὰν οὕτω πράγματι συμβαίνει. Δέον ὅμως ἐν πρώτοις νὰ ἐξετάσωμεν κατ' ἀρχὴν τὴν μέθοδον, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν δημιουργίαν χρηματικῶν διαθεσίμων κατὰ τρόπον διάφορον τῆς καθιερωμένης συνήθους χρησιμοποιήσεως τῆς ἰδιωτικῆς πίστεως. Δέον νὰ σημειώσωμεν ὅτι οἱ ἰθύνοντες τὴν οἰκονομίαν τοῦ Reich ἀπέφυγον νὰ συζητήσουν ἀπ' εὐθείας τὸ πρόβλημα τοῦτο. Πρὶν ἢ προσφύγουν εἰς τὸ τέχνασμα μιᾶς ἐκδόσεως χαρτονομίσματος, ἔστω καὶ κατὰ διακριτικὸν τρόπον, κατέβαλλον πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν πρὸς ὅσον οἷον τε μεγαλυτέραν χρησιμοποίησιν πάντων τῶν πόρων τῆς ἰδιωτικῆς χρηματαγορᾶς. Προσέτι, ὡς ἤδη παρετηρήθη, ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν ἔκδοσιν νομίσματος, παρουσιάζει κατ' ἀρχὴν ἐνταῦθα τὸν χαρακτῆρα προσωρινότητος, τοῦθ' ὅπερ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ μὴ διαφέρῃ οὐσιωδῶς ἡ φύσις αὐτῆς ἀπὸ τὴν κατάστασιν ἣν θὰ ἐδημιούργει ἡ ἐπέκτασις τῆς ἰδιωτικῆς πίστεως. Ἐνδιαφέρον ὅμως εἶναι νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ ζήτημα τῆς δημιουργίας νομίσματος ἀντιμετωπίσθη ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ τρόπου τούτου χρηματοδοτήσεως, συνεζητήθη δ' εὐρέως τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὰ Γερμανικὰ οἰκονομικὰ περιοδικά. Διετυπώθη ἄλλως τε ἡ ἄποψις ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ αὕτη συμπληρωματικῆς ποσότητος νομίσματος εἰς τὴν οἰκονομίαν δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἰσορροπίαν τῶν τιμῶν ὅταν συνοδεύεται ὑπὸ ἀναλόγου αὐξήσεως τῆς ποσότητος τῶν παραγομένων προϊόντων.

Τὸ θέμα τοῦτο ἀξίζει νὰ μελετηθῇ. Διότι ἐὰν ἡ ἔκδοσις πιστωτικοῦ νομίσματος εἶναι ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ γνωστή, ὡς συνήθες μέσον προχείρως χρησιμοποιούμενον εἰς χώρας ἔνθα ἡ δημοσιονομικὴ ἀπορία ἀποτελεῖ χρόνιον νόσημα ὡς καὶ εἰς ἄλλας χώρας ἐν καιρῷ πολέμου, δὲν εἴμεθα ἐν τούτοις εἰθισμένοι εἰς τὸ νὰ βλέπωμεν θεωρητικῶς συζητούμενον ἐν θέμα, ὅπερ ὑποτίθεται ὅτι εἶναι καθαρῶς ἐμπειρικῆς φύσεως ἢ τοὐλάχιστον παραδεχόμεθα ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κρίσις τῆς θεωρίας, εἶναι συνήθως κρίσις προχείρως σχηματισθεῖσα.

Πλὴν σήμερον δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ τίθεται τὸ ζήτημα καθ' οἷον ἁπλοῦν τρόπον ἐτίθετο τοῦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν «assignats» τῆς ἐποχῆς τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. Παρὰ δὲ τὴν τάσιν πολλῶν εἰσέτι οἰκονομολόγων. ἰδίᾳ δ' Ἀγγλοσαξόνων νὰ ἐπιλύσουν τὸ ζήτημα διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς «ποσοτικῆς» θεωρίας, δέον ἐν τούτοις νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι πλεῖστα ὅσα νέα γεγονότα παρουσιάσθησαν, ἰδίως κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας, ὥστε νὰ μὴδυνάμεθανὰ ἐκφέρωμεν εὐκόλως γνώμην περὶ τῶν ἐπὶ τῆς οἰκονομίας μιᾶς χώρας προεικαζομένων συνεπειῶν μιᾶς αὐξήσεως τοῦ ὀρατοῦ νομισματικοῦ ὄγκου, ἰδίᾳ δ' ὅταν τὸ Κράτος ὑπέχει εὐθύνην δι' αὐτό.

Ἐν πρώτοις θὰ ἔπρεπε νὰ καθορίσωμεν αὐτὰ ταῦτα τὰ δεδόμενα τοῦ προβλήματος, ἀκριβέστερον ἢ ὅσον συνήθως πράττομεν. Ἀσμένως παραδεχόμεθα ὅτι ἐὰν εἰς μίαν χώραν ὅπου τὸ ὀρατὸν συνολικὸν ποσὸν νομίσματος—δηλαδὴ τὸ εἰς τὸ παθητικὸν τῆς ἐκδοτικῆς τραπέζης ἀναγεγραμμένον σύνολον τραπεζογραμματίων—ἀνέρχεται εἰς 50 δισεκατομμύρια, ἐνεργηθῇ νέα ἔκδοσις, 10 δισεκατομμυρίων φερ' εἰπεῖν, ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία αὐξάνεται κατὰ 20 ο)ο, ἀρκεῖ δὲ νὰ ἔχωμεν ὀλίγον ἐγκύψει εἰς τοὺς κλασικοὺς συγγραφεῖς, ἵνα μορφώσωμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὴν χώραν ταύτην θὰ ὑψωθοῦν ἀναλόγως. Ἐν τούτοις, πολλὰ πρόσφατα γεγονότα δέον νὰ μᾶς καταστήσουν λίαν ἐπιφυλακτικοὺς ἔναντι αὐτῆς τῆς ὑπεράγαν ἁπλῆς ἑρμηνείας. Ἵνα δὲ μὴ προβῶμεν μακρότερον, εὐκόλως δυνάμεθα νὰ βεβαιωθῶμεν ὅτι τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Γαλλίας ἐκδεδομένων τραπεζογραμματίων ἀνῆλθεν ἀπὸ 53 1)3 δισεκατομμ. τὸ 1927 εἰς 83 τὸ 1933, τοὐτέστιν ηὐξήθη κατὰ 56 ο)ο, ἐνῷ αἱ τιμαί, ἀντὶ νὰ ὑψωθοῦν, λίαν αἰσθητῶς ἐμειώθησαν κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον. Ἀναμφιβόλως, πρὸς ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου τούτου, ἐπικαλούμεθα τὸν ἀποθησαυρισμόν, πολὺ δικαίως δέ, ἀλλ' ἀκριβῶς διότι ἡ

(Συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα)

Σημ. 1. Κατὰ τὸν κ. Schiller (Arbeitsbeschaffung und Finanzordnung in Deutschland) ἡ ἀναλογία τῶν ἀναπροεξοφληθεισῶν συναλλαγματικῶν ἀνήρχετο ἀρχικῶς εἰς τὰ 2)3 τοῦ συνόλου. Λήγοντος τοῦ 1937, τὸ χαρτοφυλάκιον ἀξιῶν τῆς Reichsbank ἀνήρχετο εἰς 6 δισεκατομμ. μάρκων ἔναντι. 4 τὸ 1934 τὸ δὲ σύνολον τῶν προεξοφληθεισῶν ἀξιῶν ἔφθανε τὰ 14 δισεκατομμ. (συμπεριλαμβανομένης τῆς Reichsbank), ἔναντι 6 τὸ 1933. Σημειωτέον δὲ ὅτι εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον τῶν Γερμανικῶν Τραπεζῶν αἱ «εἰδικαὶ συναλλαγματικαὶ» ἀντεκατέστησαν κατὰ τὸ πλεῖστον τὰς συνήθεις ἐμπορικὰς ἀξίας.

Σημ. 2. Πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς Reichsbank ἡ Golddiskonto Bank ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν ἀπὸ τοῦ 1935 τρίμηνα γραμμάτια εἰς διαταγὴν (Solawechsel), ἅτινα συνέτεινον αἰσθητῶς εἰς τὸ νὰ προσελκύσουν τὰ βραχυπρόθεσμα διαθέσιμα κεφάλαια. Μὲ τό οὕτω συγκεντρωθὲν χρῆμα, ἠδυνήθη αὕτη νὰ προεξοφλήσῃ εἰδικὰς συναλλαγματικὰς (Sonderwechsel), οὕτω δ' ἐπέτυχεν ἐμμέσως τὴν ὑπὸ τῆς χρηματαγορᾶς ἀπορρόφησιν μεγάλου μέρους τῶν εἰδικῶν συναλλαγματικῶν. Ἄλλως τε, ἀπὸ τοῦ 1936, τὸ Reich περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ ἐκδίδῃ ἑξαμήνους συναλλαγματικάς. Πάντως αἱ τράπεται ὑποχρεωμέναι τοῦ λοιποῦ νὰ ἀπορροφοῦν τὰς συναλλαγματικὰς αὐτάς, ἠναγκάσθησαν νὰ ἀναπροεξοφλήσουν τμῆμα τῶν βραχυπροθέσμων ἀξιῶν.

Τὸ σύνολον τῶν ἐκδεδομένων τραπεζογραμματίων ὑπὸ τῆς Reichsbank ἀνέρχεται, κατὰ τὸν ἰσολογισμὸν τῆς 31)12)1937 εἰς RM. 5 ½ δισεκατομμύρια, ἔναντι ὀλιγώτερον τῶν 4 τὸ 1934. Προστιθέμενον εἰς τό ποσὸν τοῦτο 4 0 ἑκατομμυρίων Rentenbankscheine καὶ 1.600 ἑκατομμ. εἰς μεταλλικόν, ἀποτελεῖται σύνολον RM. 7 δισεκατομμ. πραγματικοῦ νομίσματος. Ἐπὶ πλέον ὑπολογίζεται εἰς 7—8 δισεκατομμ. τὸ σύνολον τῶν διαθεσίμων καταθέσεων (παρὰ Τραπέζαις καὶ Ταχυδρομικοῖς Ταμιευτηρίοις)

Σημ. 1. Καθ' ὑπολογισμοὺς τοῦ κ. Ch Tiffen τὸ σύνολον τοῦ δημοσίου χρέους τοῦ Reich ἀνῆλθεν ἀπὸ RM. 2.743 ἑκατομμ. τὸ 1924 εἰς RM. 10.375 ἑκατομμ. τὸ 1930, εἰς RM. 12.137 ἑκατομμ. τὸ 1932 καὶ εἰς RM. 15.737 ἑκατομμ. τὸ 1936. Ἤδη τοῦτο ἀνέρχεται πιθανῶς εἰς 20 δισεκατομμ. περίπου, ἐξ ὧν 1 ½ δισεκατομ. διὰ τὸ ἐξωτερικὸν χρέος.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

Ἡ «Τραπεζιτικὴ» ἀγγέλλει μετὰ βαθυτάτης ὀδύνης τὸν ὑπὸ τραγικὰς συνθήκας ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ Ἀρχισυντάκτου της Ἀλεξάνδρου Χάμψα.

Νεώτατος, ἐν πλήρει διανοητικῇ ἀκμῇ, μὲ χαρακτῆρα εὐθύν, ἰδεολόγος καὶ μὲ ἀρίστην κατάρτισιν ὑπηρέτησε μὲ ζῆλον τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα, τὸ ὁποῖον ἐστήριζε τὰς χρηστοτέρας ἐλπίδας εἰς τὸ μέλλον τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου λειτουργοῦ του.

Τὸ ὑστέρημα τῶν ὡρῶν τῆς ἀναπαύσεώς του διέθεσε προθυμότατα πάντοτε ὁ καλὸς συνάδελφος διὰ τὰς συλλογικὰς ἐκδηλώσεις τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, εἰς μίαν δὲ τούτων, τὴν «Τραπεζιτικήν», ἐπεφύλαξε ἰδιαιτέραν στοργὴν καὶ προσήλωσιν.

Εἰς τὴν ἰδιωτικήν του ζωὴν ὑπῆρξεν ἀτυχὴς ὁ ἀείμνηστος Χάμψας ἀκόμη καὶ μετὰ θάνατον, διότι ἐσφαλμένως ἢ κακοβούλως παρεστάθη νευροπαθὴς καὶ ἰδιότροπος ὁ γλυκύς, ὁ ἄκακος ἄνθρωπος, ποὺ μόνον συμπαθείας εἶχεν εἰς τοὺς συναδέλφους καὶ τοὺς φίλους του.

Δυστυχῶς αἱ ἀτυχίαι τῆς ἰδιωτικῆς του ζωῆς ἔκαμψαν τὸν ἀλησμόνητον συνάδελφον, ὁ ὁποῖος ἐζήτησεν εἰς τὸν τάφον τὴν γαλήνην, ποὺ τοῦ ἠρνήθη ἡ ζωή.

Ἂς εἶναι γιαὐτὸν τὸ βαθύσκιο δένδρο τῆς ἀναπαύσεως, ὕστερα ἀπὸ τὸν κοπιώδη δρόμο, ποὺ τὸν ἔφερε τόσον πρόωρα εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν, ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ ἀγάπη τῶν συναδέλφων του.

Ἡ «Τραπεζιτικὴ» θρηνοῦσα τὴν ἀπώλειαν τοῦ Ἀρχισυντάκτου της, θὰ διατηρήσῃ ζωηρότατα τὴν μνήμην τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τὴν ὑπηρέτησε μὲ τόσον ἐνθουσιασμὸν καὶ ποὺ συνέδεσε τὸ ὄνομά του μὲ τὰ πρῶτα, τὰ δυσκολώτερα ἔτη, μιᾶς εὐγενοῦς προσπαθείας, ποὺ τόσα τοῦ ὀφείλει...

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

Ὁ τόμος τῶν πεπραγμένων τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως κατὰ τὸ μέχρι τῆς 3 Αὐγούστου ἐ. ἔ. χρονικὸν διάστημα ἐπιφυλάσσει πραγματικὴν ἱκανοποίησιν εἰς κάθε πολιτισμένον ἄνθρωπον.

Οὐδέποτε ἄλλοτε κατεβλήθη γενναιοτέρα προσπάθεια διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου, ὁ ὁποῖος ὅταν ἀφήνεται νὰ δρᾷ, παραλύει τὴν πολιτείαν, συσσωρεύει σωματικὰ καὶ πνευματικὰ ἐρείπια καὶ γιγαντώνει τὴν ἐξαθλίωσιν.

Τὸν πόλεμον κατὰ τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας διευθύνει ἀνὴρ τῆς ἀξίας καὶ τῆς ψυχικῆς ἀνωτερότητος τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Ἀλ. Κοριζῆ, ὁ ὁποῖος δὲν διαθέτει εἰς τὴν προσπάθειάν του μόνον τὴν ἀγάπην τοῦ καλλιεργημένου ἀνθρώπου πρὸς δυστυχῆ μέλη τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ σπανίαν ὀργανωτικότητα καὶ τέλειον σχέδιον διεξαγωγῆς τῆς φιλανθρώπου ἐκστρατείας του.

Διὰ τοῦτο τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ὄχι ἁπλῶς ἱκανοποιητικά, ἀλλὰ πραγματικῶς ἐξαίρετα καὶ διὰ τοῦτο χάρις εἰς τὸν ἐμπνευσμένον ἄνθρωπον, ποὺ διευθύνει τὸν ἀγῶνα, εἰς τόσον μικρὸν χρονικὸν διάστημα δυνάμεθα νὰ ἐμφανίσωμεν κοινωνικὴν πρόνοιαν, ἀξίαν τῶν μᾶλλον πολιτισμένων χωρῶν τοῦ κόσμου.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΜΑΣ

Ἀπὸ τὸν προσφάτως κυκλοφορήσαντα τόμον τῆς οἰκονομικῆς ἐπετηρίδος τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀξιολογωτάτην ταύτην προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν τόσον ἐνισχύει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, πληροφορούμεθα, ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας μας αὐξάνει κατὰ 85 χιλιάδας περίπου ψυχὰς ἐτησίως.

Ἡ διαπίστωσις αὕτη δίδει ἄκραν ἐπικαιρότητα εἰς τὰς συστάσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς καλλιεργητὰς τοῦ κάμπου τοῦ Σπερχειοῦ, ὅπως ἐντείνουν εἰς τὸ ἀκρότατον σημεῖον τὰς προσπαθείας των διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς ἑλληνικῆς γῆς.

Θὰ ἦτο πράγματι ἐγκληματικὸν νὰ ἀφήνωμεν ἀκαλλιεργήτους ἐκτάσεις, εὐφορωτάτας ἐν τούτοις, ὅταν ἡ χώρα μας παραλλήλως πρὸς μίαν ἐκπολιτιστικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνάτασιν ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ δημογραφικὸν πρόβλημα καὶ ἔχει ἑπομένως ἀνάγκην ἐπιστρατεύσεως πάσης προσπαθείας καὶ παραγωγικῆς ἐκμεταλλεύσεως παντὸς πόρου.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης παρέχει πραγματικὴν ἱκανοποίησιν ἡ εἴδησις, ὅτι ἡ ἀξιοποίησις τῆς λίμνης τῶν Γιαννιτσῶν ἀποδίδει ἄριστα ἀποτελέσματα, ὡς μαρτυρεῖ ἡ συστηματικὴ εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην καλλιέργεια καννάβεως καὶ ἡ προσεχὴς ἵδρυσις ἐργοστασίου σακχαροπαραγωγῆς ἀπὸ τεῦτλα καλλιεργούμενα εἰς τὴν περιοχήν.

Ἰδοὺ μιὰ ἀξιομίμητος καὶ προοδευτικὴ προσπάθεια, διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι ἀναμφισβητήτως ἱκανὸς ὁλόκληρος ὁ ἀγροτικός μας πληθυσμός, τὸν ὁποῖον διακρίνει ἐπινοητικότης καὶ φιλοπονία καὶ ὁ ὁποῖος εὗρεν εἰς τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν ὤθησιν πρὸς ἐργασίαν ἀτομικῶς καὶ ἐθνικῶς ἐπωφελῆ.

ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ δημοσιευθεῖσα εἰς τὰς «Τάϊμς» ἐπιστολὴ τῶν Ἄγγλων Τραπεζιτῶν κ. κ. Χάμπρο καὶ Ἐρλάνγκερς θέτει τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των ὡς πρὸς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ μας χρέους.

Οἱ Ἄγγλοι τραπεζῖται ὑποστηρίζουν, ὅτι ἡ αὔξησις τῶν ἀγγλικῶν προμηθειῶν ἐξ Ἑλλάδος θὰ ὑπεβοήθει τὴν χώραν μας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών της.

Ἐν προκειμένῳ εἶναι ὁλοφάνερον, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ ζήτημα τοῦ χρέους μας μὲ καλὴν πίστιν καὶ εὐρύτητα ἀντιλήψεως ἐκ μέρους τῶν Ἄγγλων πιστωτῶν.

Τὸν ὀρθὸν δρόμον ὑποδεικνύουν μὲ τὸ κῦρός των οἱ Ἄγγλοι τραπεζῖται καὶ ἐπικροτοῦν οἱ «Τάϊμς».

Οἱ Ἕλληνες δὲν θέλουν τίποτε καλλίτερον ἀπὸ τὸ νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον αὐτὸν οἱ ξένοι πιστωταί των.

ΑΙ ΩΤΟΜΟΤΡΙΣ ΤΩΝ Σ. Π. Α. Π.

Ἡ συγκοινωνία διὰ τῶν ὠτομοτρὶς ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητον πρόοδον καὶ συμβάλλει ἐξαιρετικὰ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τουρισμοῦ, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου τόσαι καταβάλλονται, δικαίως ἄλλωστε, προσπάθειαι.

Εἰς ἡμέρας ὅμως μεγάλης κινήσεως παρατηροῦνται μεγάλαι ἀνωμαλίαι εἰς τὴν ἐπιβίβασιν τῶν ταξειδιωδῶν, αἱ ὁποῖαι γεννοῦν τὴν ἀγανάκτησίν των καὶ δὲν ἀποτελοῦν βεβαίως ἐκδήλωσιν πολιτισμοῦ.

Κάτι χωλαίνει ἀκόμη εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς νέας συγκοινωνίας, τὸ ὁποῖον ἀξίζει νὰ προσέξῃ ἡ Ἑταιρία, πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς τῆς ἰδίας καὶ τῆς ἰδέας τοῦ ἐσωτερικοῦ τουρισμοῦ, τὴν ὁποίαν φιλοτίμως πράγματι ὑπηρετεῖ.

ΤΟ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Ἄριστη ἡ πρωτοβουλία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως συγκαλέσῃ τὸ ἐλαιοκομικὸν συνέδριον καὶ γόνιμος ἡ ἐν αὐτῷ γενομένη ἐργασία.

Τὰ προϊόντα τῆς ἐλαίας ἐκ τῶν κυριωτέρων τῆς χώρας μας, ἀξίζουν πράγματι τὴν προσοχὴν τοῦ Κράτους καὶ τῶν οἰκονομικῶν μας κύκλων, ὅπως εἶναι ἄξια προσεκτικοῦ καὶ λεπτοῦ χειρισμοῦ τὰ πολύπλευρα καὶ πολυσχιδῆ ἐλαιοκομικὰ ζητήματα.

Δὲν ἔχομεν ἀμφιβολίαν, ὅτι αἱ ἀκουσθεῖσαι εἰς τὸ συνέδριον ὀρθαὶ ἀπόψεις θὰ εὕρουν συντόμως τὴν ὁδὸν τῆς πραγματοποιήσεως.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προσφωνῶν τοὺς συνέδρους κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ συνεδρίου των διεπίστωσεν, ὅτι «εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ » ἐπιδίωξις τῆς χρησίμου συμβολῆς » τῶν παραγωγικῶν καὶ ἐργαζομέ» νων τάξεων εἰς τὴν προώθησιν τῶν » ζητημάτων τοῦ τόπου».

Πράγματι ἡ διαπίστωσις αὕτη εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων γενικῆς φύσεως ἀποτελεσμάτων τοῦ συνεδρίου καὶ τέμνει νέαν ὁδὸν εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν μεγάλων οἰκονομικῶν προβλημάτων τῆς χώρας, ὅταν εἰς τὰ συνέδρια δὲν συμπαρεδρεύει ἡ δοκησισοφία, ἀλλ' εἰλικρινὴς διάθεσις πρὸς ἐξεύρεσιν πρακτικῶν λύσεων, εἰς τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι τῆς πράξεως ἔχουν πολλὰ νὰ προσφέρουν, ὅταν ὅμως καὶ αὐτοὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὰ συνέδρια ἀφήνουν εἰς τὸ σπίτι των τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα, κάκιστον ὁδηγὸν καὶ ὀλέθριον σύμβουλον εἰς ζητήματα γενικοῦ συμφέροντος.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΚΑΠΝΩΝ

Ὑπὸ F. ARCOLEO
(ἄρθρον δημοσιευθὲν εἰς τὴν Revue Internationale d'Agriculture)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ὅτι τὰ ζητήματα ταῦτα ἔθιγον γενικώτερα φορολογικὰ προβλήματα ὑπερβαίνοντα τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας της, τόσῳ δὲ μᾶλλον λεπτὰ ὅσῳ ὁ καπνὸς παίζει σπουδαιότατον ρόλον εἰς τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν διαφόρων κρατῶν. Ἐν τούτοις ἡ ἐπιτροπὴ ἐπληροφορήθη ὅτι ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, ὡρισμένα μέτρα εἶχον πραγματοποιηθῇ ἢ ἐσχεδιάζοντο εἰς πολλὰς χώρας. Οὕτω χῶραι τινες εἶχον μελετήσει μείωσιν τῆς ὑφισταμένης διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ μαύρου καπνοῦ καὶ τοῦ δασμοῦ, ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοχρώμου καπνοῦ. Εἰς ἄλλας χώρας πάλιν ὅπου ὁ φόρος ἐπὶ τῆς κατανα-λώσεως ἦτο προοδευτικός, τὸ σύστημα τοῦτο θὰ κατηργεῖτο καὶ δι' ἕκαστον εἶδος καπνοῦ θὰ εἰσεπράττετο φόρος, βάσει μιᾶς μόνης ἀναλογίας, ἥτις διὰ τὰ προϊόντα ὑψηλῆς τιμῆς, θὰ καθίστατο αἰσθητῶς κατωτέρα τῆς πρότερον ἰσχυούσης, ἡ δὲ συνεπείᾳ τῶν ἄνω μέτρων μέλλουσα νὰ προκύψῃ μείωσις τῆς τιμῆς τῶν εἰδῶν τούτων, θὰ ὠφέλει κατὰ κύριον λόγον τὰ Ἀνατολικὰ καπνά.

Αἱ ἐξαγωγικαὶ χῶραι ἐπίσης ἐπεσυρον τὴν προσοχὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι, διὰ πολλοὺς τεχνικοὺς λόγους, τὰ Ἀνατολικὰ καπνά, ἀκόμη καὶ ὅταν φορολογοῦνται ἐξ ἴσου μὲ τὰ ἄλλα εἴδη καπνῶν, ἐπιβαρύνονται τελικῶς πολὺ περισσότερον ὅλων τῶν ἄλλων. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, αἱ ἐξαγωγικαὶ χῶραι, ἐζήτουν, πρὸς ἐξάλειψιν τῆς ἀνισότητος αὐτῆς, ὅπως ἐφαρμοσθῇ εἰδικὸν δασμολογικὸν σύστημα εὐνοοῦν τὰ Ἀνατολικὰ καπνά, τὰ ὁποῖα ἄλλως τε ἀντιστοιχοῦν εἰς ἐλαχίστην ἀναλογίαν τῆς παγκοσμίου καπνοπαραγωγῆς. Μέλη τινα ὅμως τῆς Ἐπιτροπῆς παρετήρησαν ὅτι τοιαῦτα συστήματα παροχῆς εὐνοϊκῶν ὅρων θὰ προσέκρουον εἰς μεγάλας δυσχερείας:

1ον) Οἱ ἐπὶ τῶν καπνῶν δασμοὶ ἔχουν πρὸ πάντων φορολογικὸν χαρακτῆρα. Τὸ Κράτος πορίζεται ἐξ αὐτῶν σημαντικὰ κέρδη, καὶ δὲν θὰ ἐσκέπτετο νὰ παραιτηθῇ μέρος τούτων, εἰς στιγμὴν καθ' ἣν προέβαινεν εἰς ἐπιβολὴν νέων φόρων, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

2ον) Λόγῳ τοῦ ὑφιστάμενου ὅρου τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου κράτους, οἱ μειωμένοι ἐνδεχομένως δασμοί, οἵτινες θὰ ἐπεβάλλοντο εἰς τὰ Ἀνατολικὰ καπνὰ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθοῦν ἐπίσης καὶ εἰς τὰ ὑπερπόντια καπνὰ (Σ.Μ. τὰ Ἀμερικανικά), τοιουτοτρόπως δὲ τὸ ἐφαρμοσθὲν μέτρον θὰ ἀπετύγχανε τοῦ σκοποῦ του. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην παρατήρησιν αἱ παραγωγικαὶ χῶραι ἀντέκρουσαν ὅτι τὰ Ἀνατολικὰ καπνὰ ἀποτελοῦν ἰδιαίτερον εἶδος σαφῶς διακρινόμενον ἐκ τῶν ἄλλων προϊόντων, διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον θὰ ἠδύναντο νὰ ὑπόκεινται εἰς εἰδικὴν δασμολογικὴν διάταξιν, ὡς ἤδη συνέβη εἰς ὡρισμένα κράτη. Κατὰ τὴν γνώμην των. εἶναι δυνατὸν νὰ θεσπισθῇ εἰδικὸν τελωνειακὸν μέτρον διὰ τὰ «Ἀνατολικὰ καπνά», ἥτις ὀνομασία ἀφορᾷ γνωστότατον εἶδος ἔχον σαφῶς καθωρισμένας ἰδιότητας.

γ') Ὀργανωτικὰ μέτρα εἰς τὰς παραγωγικὰς χώρας.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἠσχολήθη εἰς τὰ ληπτέα ὀργανωτικὰ μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῶν ὅρων παραγωγῆς καὶ πωλήσεως τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν εἰς τὰς παραγωγικὰς χώρας. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Βουλγαρίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας ὑπέβαλον ἐκθέσεις περὶ τῶν εἰς τὰς χώρας ταύτας ὑφισταμένων ὀργανώσεων, αἵτινες ἐμφανίζονται αἰσθητῶς βελτιωμέναι. Προσετέθη ἐπίσης ὅτι ἡ καπνοκαλλιέργεια εἰς τὰς χώρας ταύτας ἀπετέλεσε τὸ ἀντικείμενον λεπτομεροῦς ρυθμίσεως, περιωρίσθη δὲ αὕτη συγκεκριμένως εἰς τὰς καταλληλοτέρας διὰ καπνοκαλλιέργειαν περιοχάς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνδιεφέρθη ἐπίσης διὰ τὰς καταβληθείσας προσπαθείας ὑπὸ τῶν τριῶν χωρῶν, ἵνα ἐπιτευχθῇ πραγματικὴ συνεργασία, ἥτις θὰ ἐπεστεγάζετο διὰ τῆς δημιουργίας ἑνὸς διαβαλκανικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπελήφθη τῆς μελέτης προτάσεως ὑποβληθείσης ὑπὸ τῶν ἐξαγωγικῶν χωρῶν, ἀφορώσης τὸ πρόβλημα τῆς καλλιτέρας διοργανώσεως τῶν ὑπὸ τῶν χωρῶν τούτων πωλήσεων τῶν καπνῶν των εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ Ἐπιτροπή, θεωροῦσα τὰ ζητήματα ταῦτα ἀπὸ καθαρῶς τεχνικῆς ἀπόψεως καὶ ρητῶς τονίζουσα ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου γνώμη της οὐδόλως ἦτο ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰς ἐνδιαφερομένας χώρας καὶ διὰ τοὺς καπνοβιομηχάνους ἀγοραστάς, ἔκρινε σκόπιμον νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὴν ἔκθεσίν της τὰς ἐκφρασθείσας ἰδέας καὶ νά ἀσπασθῇ γενικῶς τὰς ἀπόψεις τῶν διατυπωσάντων αὐτάς, ἐφ' ὅσον ἡ πραγματοποίησις αὐτῶν θὰ ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ αἰσθητῶς τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν. Ἰδοὺ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρότασις, ἣν θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα.

Ἵνα, πρὸς τὸ συμφέρον τόσον τοῦ παραγωγοῦ ὅσον καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ, περιορισθοῦν αἱ καταστρεπτικαὶ διακυμάνσεις τῶν τιμῶν, ἡ ἐπιτροπὴ ἐμελέτησε τὴν δημιουργίαν ἑνὸς ρυθμιστικοῦ ἀποθέματος καπνῶν ἐν ἑκάστῃ τῶν τριῶν χωρῶν.

Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ρυθμιστικὸν τοῦτο ἀπόθεμα δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι πολὺ μικρόν, διότι τότε δὲν θὰ ἐξεπλήρωνε τὸν ρυθμιστικὸν ρόλον του, ἀλλ' ἐπίσης δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι πολὺ μέγα, διότι τότε θὰ ἐξώθει πρὸς ὑπερπαραγωγὴν καὶ πρὸς ἀκινητοποίησιν τῶν κεφαλαίων, ἡ ὁποία θὰ ὑπερέβαινε τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. Αἱ ἐνδιαφερόμεναι χῶραι ἐθεώρουν ὅτι, πρὸς πλήρωσιν τῶν δύο τούτων συνθηκῶν, ἤρκει νὰ δημιουργηθῇ ἀπόθεμα ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ 10—15 o/o τῆς κανονικῆς παραγωγῆς.

Εἰς τὸν Διαβαλκανικὸν ὀργανισμὸν τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνατεθῇ ὁ συντονισμὸς τῆς δραστηριότητος τῶν ρυθμιστικῶν ἀπεθεμάτων.

Οὐχ' ἧττον τὸ ρυθμιστικὸν ἀπόθεμα δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἐπιρροὴν ἡ ὁποία ἀναμένεται ἐξ αὐτοῦ καὶ νὰ ἀποφευχθοῦν οἱ συναφεῖς πρὸς τὰ πειράματα τοιούτου εἴδους κίνδυνοι, παρὰ ἐὰν συνοδεύετο ὑπὸ δύο θεμελιωδῶν ὅρων, ἐξ ὧν πρῶτος μὲν εἶναι ἡ ρύθμισις τῆς παραγωγῆς ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ πεδίου, δεύτερος δὲ ἡ δυνατότης νὰ πωληθῇ τὸ ἐναποθηκευμένον ἐμπόρευμα ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας, τὸ πολὺ δύο ἐτῶν.

Ὁ πρῶτος τῶν ὅρων τούτων εὑρίσκετο ὑπὸ πραγματοποίησιν ἐν ἑκάστῃ τῶν ἐνδιαφερομένων χωρῶν. Κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, εὐκταῖον θὰ ἦτο, ὅπως συνεχισθοῦν αἱ ἐνέργειαι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, ἐπὶ πλέον δὲ ἀναγκαῖον ἦτο ὅπως συντονισθοῦν αἱ προσπάθειαι τῶν ἐνδιαφερομένων τριῶν χωρῶν, βάσει συνδεδυασμένων γραμμῶν δράσεως, οὕτως ὥστε νὰ διατηρηθῇ, εἰ δυνατόν, ἡ παραγωγὴ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν κανονικῶν ἀναγκῶν εἰς Ἀνατολικὰ καπνά.

Ὁ δεύτερος ὅρος, ὅστις ἄλλως τε δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ παρέμβῃ πρὶν ἢ παρασχεθῇ ἐξασφάλισις διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ πρώτου, ἦτο ὄντως δυσχερεστέρας πραγματοποιήσεως. Πάντως ἀπεδεικνύετο ὅτι ἡ συνεργασία μεταξὺ ἀγοραστῶν καὶ πωλητῶν ἦτο πραγματοποιήσιμος ἐν τῷ συμφέροντι πάντων. Ἐὰν αἱ διάφοραι εἰσαγωγικαὶ χῶραι, ἠδύναντο ἢ μεσολαβήσει τῶν μονοπωλείων των, ἢ δι' αὐτοβούλου ἀποφάσεως τῆς βιομηχανίας των, νὰ ἐξασφαλίσουν παρὰ τῷ ρυθμιστικῷ ἀποθέματι, μικρὸν ἔστω τμῆμα τῶν εἰς καπνὰ προμηθειῶν των, θὰ ἐσημειοῦτο ἤδη οὕτω μέγα βῆμα πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ οὐσιώδους τούτου ὅρου.

Τὸ σχέδιον τοῦτο, παρὰ τὰς ἀρκετὰ μετριόφρονας διαστάσεις του, θὰ ἠδύνατο ἐν τούτοις νὰ συνεπαγάγῃ διὰ τὸ μονοπώλειον ἢ διὰ τὴν ἀγοραστικὴν βιομηχανίαν, μειονεκτήματά τινα τεχνικῆς φύσεως, καὶ νὰ ἐπιφέρῃ ἐνδεχομένως μάλιστα ποίαν τινα ζημίαν, ἡ ὁποία πάντως, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντισταθμισθῇ διὰ τῶν πλεονεκτημάτων μιᾶς ἀγορᾶς εὐσταθοῦς καὶ ρυθμισμένης.

Κατὰ τὰ ἄλλα, δυσχέρειαι τινὲς σχετικαὶ πρὸς τὰς ποιότητας, καὶ διὰ τὰς ὁποίας ἐγένετο νῦξις κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν, θὰ ἠδύναντο, κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ ὑπερνικηθοῦν διὰ καταλλήλων προσαρμογῶν ὡς καὶ δι' ἀπ' εὐθείας συνεννοήσεων μεταξὺ τῶν ἀγοραστῶν καὶ τοῦ ἁρμοδίου ὀργανισμοῦ, ὅστις θὰ εἶχε πᾶν συμφέρον νὰ δυνηθῇ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς ἀγοροστὰς ὅσον οἷον τε περισσότερον. Ἐὰν καθίστατο δυνατὸν νὰ καταρτισθοῦν συνδεδυασμένα ἐτήσια προγράμματα, ἡ ρυθμιστικὴ αὐτῶν ἐνέργεια θὰ ἐγίνετο λίαν αἰσθητή.

Δέον νὰ προστεθῇ ὅτι ἡ ρύθμισις τῆς καπνοκαλλιεργείας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξελιχθῇ κατὰ τρόπον μᾶλλον ὀρθὸν καὶ ἑπομένως εὐεργετικώτερον, ἐὰν αἱ ἀγοραστικαὶ χῶραι κατώρθωνον νὰ ρυθμίσουν τὰς ἀγοράς των, δηλαδὴ ἐὰν αἱ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐνεργούμεναι ὑπὸ τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν ἐξαγωγαὶ καθίστατο δυνατὸν νὰ ὑφίστανται μικρὰς μόνον διακυμάνσεις.

Τὸ ρυθμιστικὸν ἀπόθεμα θὰ ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς λειτουργίας δι' ἣν προωρίσθη, καὶ νὰ μὴ διεξάγῃ ἐμ-

(Σύνεχεια εἰς τὴν 10ην σελίδα)

ΝΕΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 2ας σελίδος)

ἐπιβράδυνσις τῆς μέσης ταχύτητος τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, εἶναι μία λογικωτάτη ὑπόθεσις θὰ ἔπρεπεν αὕτη νὰ μᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκφέρωμεν μίαν ὑπεράγαν εὔκολον κρίσιν ἐκ τῶν προτέρων, διὰ τὰς συνεπείας τοῦ πληθωρισμοῦ.

Ἐν τῇ πραγματικότητι, πολλὰ ζητήματα παρουσιάζονται, τὰ ὁποῖα δέον νὰ ἐξετάσωμεν κεχωρισμένως καὶ διαδοχικῶς. Τὸ πρῶτον εἶναι νὰ μάθωμεν, ἐὰν εἶναι αὐστηρῶς ἀκριβὲς τὸ λεγόμενον ὅτι αὔξησις τις τῆς ποσότητος τοῦ νομίσματος τιθεμένη ἀντιστοίχως μιᾶς δεδομένης ποσότητος ἐμπορευμάτων, ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν τιμῶν, τὴν βεβαίαν ἐκείνην ἐντελῶς ὡρισμένης φορᾶς καὶ ἀναλογίας ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἀποδίδουν εἰς αὐτὴν οἱ ἐπιπαγωγικοὶ συλλογισμοῦ βασιζόμενοι θεωρητικοί. Τὸ ὑπ' ὄψει θέμα εἶναι ἀφῃρημένης ἐννοίας καὶ ὁ συγγραφεὺς ἀναγκάζεται νὰ παραπέμψῃ τὸν ἀναγνώστην διὰ πλείονας λεπτομερείας, εἰς τὸ ἔργον του: «La Monnaie et les phénoménes Monétaires Contemporains.» Ἀρκούμεθα νὰ εἴπωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ ποσοτικὴ θεωρία, ἥτις βασίζεται ἐπὶ καταχρηστικῆς πως γενικεύσεως τοῦ νόμου προσφορᾶς καὶ ζητήσεως, εἶναι λίαν ἁπλῆ, καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο πάντοτε νὰ ἐπαληθεύεται. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅμως ὅτι αὕτη, εἶναι ἐν μέρει ὀρθή. Τίθεται ὅμως τότε ἕν δεύτερον ζήτημα, τὸ νὰ μάθωμεν πῶς καὶ ἐν τινι μέτρῳ αὔξησίς τις τοῦ νομισματικοῦ ἀποθέματος, συνεπάγεται αὔξησιν τῆς «κυκλοφορούσης» ποσότητος νομίσματος, δηλαδὴ τῆς ποσότητος νομίσματος ἥτις διοχετεύεται εἰς τὴν ἀγοράν. Τίθεται τέλος τρίτον ζήτημα, τὸ νὰ διερωτηθῶμεν κατάτὶ ἀκριβῶς ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους δημιουργία νομίσματος καὶ πίστεως, ὑπὸ ὅρους ἀναλόγους πρὸς ἐκείνους οἵτινες ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ παράδειγμα τῆς Γερμανίας, διαφέρει τῆς δημιουργίας νομίσματος καὶ πίστεως, ἥτις θὰ προέκυπτε κανονικῶς ἐκ μιᾶς συνήθους πιστωτικῆς τραπεζικῆς πολιτικῆς.

Ἐὰν ὅθεν παραδεχθῶμεν γενικῶς ὅτι αὔξησίς τις τῆς κυκλοφορούσης ποσότητος νομίσματος, δηλαδὴ τῆς ποσότητος νομίσματος ἡ ὁποία διοχετεύεται εἰς τὰς διαφόρους ἀγορὰς τείνει, τηρουμένων πάντως τῶν ἀναλογιῶν, νὰ ὑψώσῃ τὰς τιμάς, ἀπομένει νὰ σχηματίσωμεν σαφῆ ἀντίληψιν τοῦ πῶς συμπληρωματικὴ ποσότης νομίσματος, νεωστὶ ἐκδοθεῖσα, ἀντιδρᾷ ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ «δρῶντος» νομίσματος. Πρὸς τοῦτο, δέον νὰ διαστείλωμεν δύο ἐννοίας, ὑπὲρ τὸ δέον συχνὰ συγχεομένας, διότι ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια νὰ χρησιμοποιοῦνται ἀδιαφόρως οἱ ὅροι: «νομισματικὸν ἀπόθεμα» καὶ «νομισματικὴ κυκλοφορία». Πλήν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν, ἀπὸ στατιστικῆς δηλαδὴ ἀπόψεως, εἶναι τὸ νομισματικὸν ἀπόθεμα, οἷον παρουσιάζεται εἰς δεδομένην ἡμέραν, εἰς τὸν ἰσολογισμὸν τῆς ἐκδοτικῆς τραπέζης: εἶναι δηλαδὴ τὸ σύνολον τῶν ἀναγραφομένων ὡς ἐξελθόντων καὶ μὴ ἐπανεισαχθέντων τραπεζογραμματίων. Πρόκειται περὶ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ, ὅπερ κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν εὕρηται κατανεμημένον μεταξὺ πάντων τῶν ταμείων, μεταξὺ πάντων τῶν θυλακίων. Τὸ σύνολον τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ὑποπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν ἡμῶν ἐν τῇ ἀκινησίᾳ οὕτως εἰπεῖν στιγμιοτύπου.

Οὕτω θεωρούμενον, τὸ νομισματικὸν τοῦτο ἀπόθεμα, ἀντιπροσωπεύει μίαν δυναμικὴν ἀγοραστικὴν ἱκανότητα. Πλὴν πολὺ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀντιπροσωπεύει πάσας τὰς διαθεσίμους ποσότητας νομίσματος. Ὅταν ἰδιῶται, μετέχοντες τῆς παραγωγῆς, τῶν συναλλαγῶν, τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ὑφ' οἱανδήποτε μορφήν, ἤλθον εἰς δοσοληψίας, ἀρκεῖ νὰ ἔχουν λογ)σμὸν παρὰ τραπέζῃ ἵνα αἱ δοσοληψίαι αὗται διακανονισθοῦν κατὰ τὸ πλεῖστον δι' ἁπλοῦ μηχανισμοῦ ἐγγραφῶν διὰ μεταβιβάσεως (virement) ἀπὸ λογ)σμοῦ εἰς λογ)σμόν. Τοιουτοτρόπως ἀναφαίνεται εἶδος τι ἀΰλου νομίσματος—ἀποκαλουμένου σήμερον monnaie scripturale—τοῦ ὁποίου ἔνδειξιν εὑρίσκομεν εἰς τὸ σύνολον τῶν πιστωτικῶν ὑπολοίπων τῶν παρὰ τραπέζαις λογ)σμῶν, διότι οἱ λογ)μοὶ οὗτοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπιτρέπουν τοὺς διὰ μεταφορᾶς διακανονισμούς, δηλαδὴ δημιουργοῦν τὸ νόμισμα, τὸ καλούμενον «monnaie scripturale». Οὕτω πῶς συσσωρεύονται, δι' αὐτοῦ τούτου τοῦ μηχανισμοῦ τῶν δοσοληψιῶν, ποσὰ ἀφῃρημένης ἐννοίας, ὑπερβαίνοντα κατὰ πολὺ τὸ σύνολον τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος, καὶ τὰ ὁποῖα ἀντιπροσωπεύουν μέγα μέρος τῆς διαθεσίμου ἀγοραστικῆς ἱκανότητος, ἐν δεδομένῃ στιγμῇ.

Ἀπεκτήσαμεν ὅθεν ἀπό τινος καιροῦ τὴν συνήθειαν νὰ προσθέτωμεν τὸ ἀφῃρημένον τοῦτο νομισματικὸν ἀπόθεμα, οἷον τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν παρὰ τραπέζαις καταθέσεων, εἰς τὸ ἀπόθεμα τοῦ πραγματικοῦ νομίσματος. Ἀναπτύσσεται τοῦτο φυσικῶς συναρτήσει τῆς οἰκονομικῆς κινήσεως καὶ περιστέλλεται πάλιν, ἐὰν ἡ οἰκονομικὴ κίνησις ἐπιβραδύνεται. Εἶναι μᾶλλον ἐλαστικώτερον τοῦ ἀποθέματος πιστωτικοῦ νομίσματος, μολονότι τὸ σύνολον τῶν ἐκδεδομένων τραπεζογραμματίων διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἰδιωτικῶν δοσοληψιῶν, μεταβάλλεται ἐπίσης. Αἱ μεταβολαὶ τῶν δύο τούτων ἀποθεμάτων εἶναι ἄλλως τε ἀρκετὰ ἀνεξάρτητοι ἀλλήλων. Οὕτω, ἤδη καταφαίνεται ὅτι αὔξησις τις τοῦ ποσοῦ τῶν ἐκδεδομένων τραπεζογραμματίων δὲν συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ αὔξησιν τοῦ συνολικοῦ νομισματικοῦ ἀποθέματος.

Ἀλλὰ τόσον εἰς τὴν μίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν, ἐθεωρήσαμεν μέχρι τοῦδε ἓν ἀπόθεμα νομίσματος ἀδρανές: δὲν δύναταί τις νὰ τὸ συλλάβῃ, ἀπὸ στατιστικῆς ἀπόψεως, ἢ ἐν καταστάσει κατανομῆς μεταξὺ τῶν διαφόρων λογ)σμῶν, τῶν διαφόρων ταμείων, ἐκτὸς πάσης μεταφορᾶς. Ἐλάχιστον τμῆμα τοῦ ἀποθέματος τούτου κυκλοφορεῖ, πηγαινοέρχεται ἐντὸς βραχείας χρονικῆς περιόδου. Τοὐναντίον, ἱκανὸν μέρος τῶν στοιχείων αὐτοῦ θὰ μετεκινήθη πολλάκις κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς μακρᾶς χρονικῆς περιόδου.

Τὸ σύνολον τῆς πραγματικῆς κυκλοφορίας δὲν δύναται νὰ μετρηθῇ ἢ ἐντὸς ὡρισμένου χρονικοῦ διαστήματος, ὅπως ἄλλως τε συμβαίνει διὰ τὴν παραγωγὴν καὶ διὰ τὰς συναλλαγάς. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ μόνον συνάρτησιν τοῦ χρόνου. Ἡ ταχύτης περιστροφῆς τοῦ νομισματικοῦ ἀποθέματος δύναται νὰ μεταβληθῇ αἰσθητῶς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος. Τὸ ὑπόλοιπον ἑνὸς ταμείου ἢ ἑνὸς λογ)σμοῦ παρὰ τραπέζῃ, ὅπερ εὑρίσκεται εἰς ἓν ὡρισμένον ἐπίπεδον κατὰ τὴν ἑσπέραν, δυνατὸν νὰ μετεβλήθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, συνεπείᾳ εἰσπράξεων ἢ καταβολῶν, συνεπείᾳ ἐγγραφῶν εἰς τὸ παθητικὸν ἢ τὸ ἐνεργητικὸν ἀντιστοιχουσῶν εἰς τὰς ἐνεργηθείσας συναλλαγάς, κατ' ἀναλογίαν δὲ ποικίλλουσαν λίαν. Ἐκ τοῦ συντελεστοῦ τούτου ταχύτητος ὅμως ἐξαρτᾶται ἡ σπουδαιότης τῶν ἐν δεδομένῳ χρόνῳ τεθεισῶν εἰς κυκλοφορίαν ποσῶν, τὸ μέγεθος τῆς πραγματικῆς ἀγοραστικῆς ἱκανότητος, οἵα παρουσιάζεται διὰ τῆς ζητήσεως εἰς τὰς διαφόρους ἀγορᾶς, κατὰ τὴν διάρκειαν ὡρισμένης περιόδου.

Καταλήγομεν οὕτω εἰς τὸ νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι τὸ μέγεθος τῆς πραγματικῆς αὐτῆς καὶ δρώσης ἱκανότητος, ἔχει ἀρκετὰ μακρυνὴν σχέσιν μὲ τὸ νομισματικὸν ἀπόθεμα, ὡς τοῦτο στατιστικῶς ἐξακριβοῦται ἐν τῇ δίκην στιγμιοτύπου ἀκινησίᾳ του, σχέσιν δ' ἔτι μᾶλλον μακρυνὴν μὲ τὸ ἀπόθεμα πραγματικοῦ νομίσματος. Καταλήγομεν δ' οὕτω ἐπίσης εἰς τὸ νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι αἱ «ποσότητες νομίσματος», αἵτινες, ἐν δεδομένῃ στιγμῇ, ἀντιστοιχοῦν εἰς τὴν δρῶσαν ἀγοραστικὴν ἱκανότητα, εἰς τὴν εἰς τὰς διαφόρους ἀγορὰς παρουσιαζομένην ζήτησιν, δύνανται οὐ μόνον νὰ ἀναπτυχθοῦν, ἀλλὰ καὶ νὰ περισταλοῦν, νὰ ἐξαφανισθοῦν μερικῶς, χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ ἀναγκαίως ἀντίστοιχος μεταβολὴ εἰς τὸ νομισματικὸν ἀπόθεμα, ἰδίᾳ δ' εἰς τὸ ἀπόθεμα πραγματικοῦ νομίσματος. Τοιουτοτρόπως, ποσότητες νομίσματος ἀφῃρημένης μὲν ἐννοίας ἀλλ' οὐχ' ἧττον δρῶσαι, δύνανται νὰ ἐξαφανισθοῦν.

Ἑπομένως, δέον ἐπίσης νὰ νοήσωμεν ὅτι δημιουργία τις νομίσματος οἵα εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν πραγματοποιουμένη ὅταν χορηγοῦν πιστώσεις (Σημ. 1) ἢ οἵα εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν δύναται νὰ κάμῃ τὸ Κράτος, ἀκόμη καὶ ἂν αὕτη ἐμφανίζεται ὑπὸ μορφὴν ἀντιστοίχου ποσότητος νομίσματος τιθεμένης ἀμέσως εἰς κυκλοφορίαν, δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὅτι προστίθεται εἰς νομισματικὴν κυκλοφορίαν ἤδη καθωρισμένην ὑπὸ προϋπάρχοντος νομισματικοῦ ἀποθέματος. Οὕτω, ἐπὶ παραδείγματι, εἰς χώραν ἔνθα ὑπάρχει πιστωτικὴ κυκλοφορία ἀντιστοιχοῦσα εἰς 50 δισεκατομμύρια τραπεζογραμματίων. μία συμπληρωματικὴ ἔκδοσις 25 δισεκατομ. τραπεζογραμματίων, ἐνεργηθεῖσα διὰ λογ)σμὸν τοῦ Κράτους, δὲν θὰ συνεπήγετο κατ' ἀνάγκην, ὡς γενικῶς παραδεχόμεθα αὔξησιν κατὰ 50% τῆς συνολικῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας τῆς χώρας. Ἵνα δὲ τοῦτο συμβῇ, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι εἰς τὰ 25 ταῦτα δισεκατομμύρια νέων τραπεζογραμματίων ἀντιστοιχεῖ ἴση ἀνάπτυξις τῆς λεγομένης «monnaie scripturale« (λογ]σμῶν ὄψεως παρὰ τραπέζαις) καὶ ἴση ταχύτης περιστροφῆς, ὡς μὲ τὰ προηγουμένως ἐκδεδόμενα 50 δισεκατομμύρια, ἐπὶ πλέον δὲ ὅτι ἡ προηγουμένη νομισματικὴ κυκλοφορία παρέμεινεν ἀμετάβλητος. Πλὴν αἱ ἐν κυκλοφορίᾳ ποσότητες νομίσματος, αἵτινες, ὑποτίθεται ὅτι ἀντιστοιχοῦν εἰς δεδομένον ἀπόθεμα πραγματικοῦ νομίσματος, εἶναι λίαν μεταβληταί. Ἐνδέχεται νὰ ἠλαττώθησαν ὅταν ἐτίθετο εἰς κυκλοφορίαν τὸ νεοδημιουργηθὲν νόμισμα, ὁπότε τοῦτο ὑποκαθιστᾷ μερικῶς τὴν ἐξαφανισθεῖσαν κυκλοφορίαν. Ἀκόμη δὲ καὶ ἐὰν τὸ ἀπόθεμα πραγματικοῦ νομίσματος συνέβη νὰ αὐξηθῇ, τοῦτο οὐδόλως σημαίνει ὅτι ἡ συνολικὴ νομισματικὴ κυκλοφορία ηὐξήθη ἀναλόγως.

Τοὐναντίον δέον νὰ διερωτηθῶμεν μάλιστα μήπως ἡ νέα αὕτη ἔκδοσις νομίσματος εἶναι τοιαύτης φύσεως ὥστε νὰ σηνεπαγάγῃ περιορισμὸν τῆς προϋπαρχούσης κυκλοφορίας. Βεβαίως, τὸ Κράτος, ὅταν δημιουργῇ νόμισμα διὰ νὰ πληρώσῃ τοὺς προμηθευτάς του, διοχετεύει νέας ποσότητας εἰς τὸ νομισματικὸν κύκλωμα, καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν νόμισμα ἐξακολουθεῖ νὰ διαβιβάζεται ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. Πράγματι, οἱ προμηθευ-

(Συνέχεια εἰς τὴν 11ην σελίδα)

Σημ. 1. Δέον, νομίζωμεν, νὰ διακρίνωμεν μεταξὺ τῆς δημιουργίας «Monnaie Sctipturale», εἰς ἣν αἱ τράπεζαι προβαίνουν διὰ τοὺς πελάτας των ὅταν ἀρκοῦνται εἰς τὸ νὰ ἐνεργοῦν μεταβιβάσεως (virements) μεταξὺ τῶν λο)σμῶν των, ὁπότε ἡ δημιουργία αὕτη ἀποτελεῖ συνέπειαν τῆς ὑπάρξεως τῶν λογ)σμῶν τούτων καὶ τῶν προηγουμένως πραγματοποιηθεισῶν δοσοληψιῶν μεταξὺ τῶν πελατῶν, καὶ τῆς δημιουργίας νομίσματος πιστωτικοῦ ἢ «scripturale» συνεπείᾳ τῶν ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν χορηγουμένων πιστώσεων εἰς τὴν πελατείαν των.

ΑΝΩΝ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
"ΓΚΛΑΒΑΝΗΣ,,
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

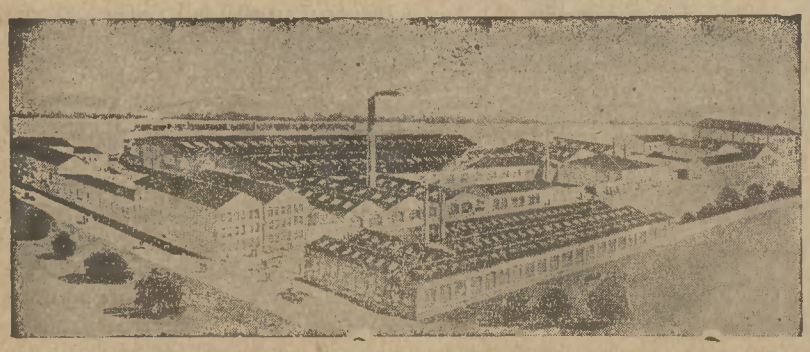

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΒΟΛΩ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΑΛΩΝΙΣΤΙΚΑΙ — ΤΡΑΚΤΕΡ — ΘΕΡΙΣΤΙΚΑΙ — ΑΡΟΤΡΑ— ΧΟΡΤΟΚΟΠΤΙΚΑΙ — ΧΟΡΤΟΣΥΛΛΕΚΤΑΙ — ΧΟΡΤΟΠΙΕΣΤΙΚΑΙ, ΙΜΑΝΤΟΚΙΝΗΤΟΙ, ΙΠΠΟΚΙΝΗΤΟΙ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΚΙΝΗΤΟΙ ΣΠΟΡΕΙΣ—ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙΑ κλπ.

ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΕΙΑ

Τὰ τελειότερα ἐν Ἑλλάδι Χυτήρια χάλυβος, δι' ἐξαρτήματα πάσης φύσεως.

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ἐν Πειραιεῖ (Ἁγ. Διονυσίου 36)
Ἐν Θεσσαλονίκῃ (Φράγκων, 28)
Ἐν Λαρίσσῃ

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
ΝΙΚΗΤΑ 2. — Τηλ. 43.417
Εἰσαγωγὴ ἀποικιακῶν καὶ ὀσπρίων. — Ἐξαγωγὴ
Διαρκὴς παρακαταθήκη
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

115 *Καταστήματα ἐν Ἑλλάδι, 6 καταστήματα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ (ἐν Ἀγγλίᾳ Αἰγύπτῳ καὶ Κύπρῳ).*

Ὀργανισμὸς ἱδρυθεὶς ὑπὸ τῆς ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
THE BANK OF ATHENS TPUST COMPANY
205 West 33rd Street—NEW YORK

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ ΜΕ ΤΑΣ ΞΕΝΑΣ ΧΩΡΑΣ

Ὑπὸ **Α. ΣΤΟΥΡΝΙΤΖΚΥ**

Διὰ τὴν καλὴν κατανόησιν τοῦ χαρακτῆρος, τῆς μορφῆς καὶ τῶν συνθηκῶν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν Σοβιὲτ μὲ τὰς ξένας χώρας, εἶνε ἐπιβεβλημένη μία βραχεῖα προκαταβολικὴ ἐξήγησις: Πρόκειται περὶ ἐπακριβοῦς καθορισμοῦ αὐτοῦ τούτου τοῦ καθεστῶτος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ὡς τὸ ἐφαντάσθη καὶ τὸ κατέστρωσε ὁ νομοθέτης τῶν Σοβιέτ.

Πράγματι, τὸ καθεστὼς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ὡς κατεστρώθη καὶ ὠργανώθη μετὰ τὴν ἄνοδον τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐξουσίαν, ὑπῆρξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καὶ παραμένει καὶ σήμερον δεσπόζον σημεῖον τοῦ Σοβιετικοῦ καθεστῶτος. Συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν συγκράτησιν καὶ τὴν σταθεροποίησιν τοῦ καθεστῶτος καὶ προσέφερε μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Τὸ καθεστὼς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῶν Σοβιέτ, βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Κρατικῶν Μονοπωλίων. Διέπεται ἀπὸ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ εἶναι ὀργανωμένον ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης.

Κρατικὰ ὄργανα ἀσκοῦσι τὸ «ρυθμιστικὸν» λειτούργημα κατὰ τὴν Σοβιετικὴν ὁρολογίαν, δηλαδὴ διευθύνουν, ἐπιβλέπουν καὶ ἐλέγχουν τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς τῶν Σοβιὲτ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Κρατικὰ ἐπίσης ὄργανα, αὐτόνομα ἢ ἡμιαυτόνομα, εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ἰδίαν ὁρολογίαν, ἀσκοῦσι μὲ τοὺς συνεταιρισμούς, τὴν δεύτεραν λειτουργίαν, τὴν ἐμπορικὴν δραστηριότητα, ἐνεργοῦντα ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ἀγορὰν πάσης φύσεως συναλλαγάς.

Τέλος, διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τις καλῶς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ σοβιετικοῦ καθεστῶτος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, πρέπει νὰ προσθέσωμεν:

Πρῶτον, ὅτι εἶνε καθεστὼς σχεδιακόν. Τὸ σχέδιον τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ἅπαξ ἐκπονηθὲν ἀπὸ τὸ ἐπιτροπάτον τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμποοίου, τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Ἐπιτροπάτου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Κρατικῆς Τραπέζης, περιλαμβάνεται ἐντὸς γενικοῦ σχεδίου τοῦ Σοβιετικοῦ Κράτους.

Δεύτερον, ὅτι, εἰς τὸ σοβιετικὸν σύστημα, τὰ ὑφιστάμενα τελωνειακὰ δασμολόγια δὲν δύνανται νὰ παίζουν τὸν συνήθη των ρόλον δοθέντος ὅτι «τὸ Κράτος, μόνος ἀγοραστὴς καὶ πωλητής, δύναται νὰ ἐπηρεάζῃ τὰς συνθήκας τῶν ἀνταλλαγῶν, δι' ἑνὸς μέσου ἁπλουστέρου καὶ δραστικωτέρου ἐκείνου τῶν τελωνειακῶν δασμῶν. Ἐξ ἄλλου, ὁ ταμειακὸς ρόλος τῶν τελωνειακῶν δασμολογίων τῶν Σοβιέτ, παρουσιάζεται ἐπίσης ὑπὸ μορφὴν τελείως διαφορετικὴν τῆς συνήθους, δεδομένου ὅτι τὰ δασμολόγια ταῦτα ἐπηρεάζουν κυρίως τὰς εἰσαγωγὰς καὶ διότι εἶναι ὄργανα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ πραγματικότητι εἶναι σχεδὸν οἱ μόνοι εἰσαγωγεῖς. Οἱ τελωνειακοὶ δασμοὶ τῶν ὁποίων προορισμὸς εἶναι ἡ αὔξησις τῶν Δημοσίων ἐσόδων, πληρώνονται ἐν μέρῃ ἀπὸ αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος.

Τέλος, τρίτη παρατήρησις: τὸ Τραπεζιτικὸν σύστημα καὶ ἡ κατανομὴ τῶν πιστώσεων εἰς τὰ Σοβιὲτ λειτουργοῦν ὑπὸ ὅλως εἰδικοὺς ὅρους.

Ἡ χρηματοδότησις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῶν Σοβιέτ, εἶναι ἐν τῇ πραγματικότητι, μονοπώλιον τῆς Κρατικῆς Τραπέζης, ἥτις εἶναι ὁ μοναδικὸς συγκεντρωτὴς τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος.

Ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας, ἡ χρηματοδότησις ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, διεθνοῦς χαρακτῆρος, προϋποθέτει ἀμέσους καὶ συνεχεῖς δοσοληψίας, προαπαιτεῖ δεσμοὺς ἀλληλεξαρτήσεως τῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων μεταξὺ τῶν χωρῶν, τῶν ἐνεργούντων τοιαύτας συναλλαγάς.

Εἰς τὰς σχέσεις ὅμως τοῦ πιστωτικοῦ συστήματος τῶν Σοβιὲτ μὲ τὰ τῶν ἄλλων χωρῶν, ὑπάρχει ἓν εἶδος ρήξεως καθόσον αἱ συναλλαγαὶ αὐταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκτελῶνται πάλιν τῇ μεσολαβήσει ἢ ἀπὸ τὸν ἄμεσον ἔλεγχον τῆς Κρατικῆς Τραπέζης.

Ἐν συνόψει, ἡ ὀργάνωσις τῆς πίστεως, ὡς ἐφαρμόζεται ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ρωσσίᾳ, δὲν δύναται νὰ διαδραματίσῃ σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς χώρας ταύτης, οὔτε εἰς τὴν χρηματοδότησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου της μὲ τὰς ἄλλας χώρας.

Διὰ νὰ συμπληρώσωμεν τὴν σύντομον ταύτην περιγραφὴν τοῦ σοβιετικοῦ καθεστῶτος πρέπει νὰ δηλώσωμεν ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον εἶνε σχεδὸν ὁλοσχερῶς κρατικοποιημένον, ὄχι μόνον de jure ἀλλὰ de facto· ὅτι ὁ ρόλος τῶν φυσικῶν καὶ νομικῶν προσώπων εἶναι ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου οὐσιαστικῶς μηδαμινός, καὶ τέλος ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Ρωσσία, ὡς πρὸς τὰς ἀμέσους συναλλαγὰς τῶν ἀλλοδαπῶν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, μένει—ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ 1930 καταργήσεως τῶν ξένων παραχωρήσεων—ἐν τῇ πραγματικότητι κλειστή.

Συμπερασματικῶς, μόνον τὸ Σοβιετικὸν Κράτος, εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ νόμῳ καὶ ἔργῳ, συγκεντρώνει εἰς χεῖράς του τόσον τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅσον καὶ τὴν πραγματοποίησίν των.

Προκύψαντα προβλήματα κατὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν Σοβιὲτ μὲ τὸ ἐξωτερικόν.

Δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἐκπληκτικὸν εἰς τὴν διαπίστωσιν τοῦ ὅτι τὸ καθεστὼς αὐτὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ἅπαξ ἐλθὸν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν ἀλλοδαπήν, μὲ χώρας τῶν ὁποίων τὸ οἰκονομικὸν καὶ κρατικὸν σύστημα βασίζεται ἐπὶ ἐντελῶς ἄλλων ἀρχῶν, πολλάκις ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτων, ἐπέφερε σειρὰν περιπλοκῶν πάσης φύσεως. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, ὡς βασικὸν ἐμπόδιον παρακωλύσαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὴν τόσον εὐχηθεῖσαν ἀπὸ τὴν Σοβιετικὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν διπλωματικῶν σχέσεων αὐτῆς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ «συνεργασίαν ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου» τῶν «δύο συστημάτων ἰδιοκτησίας — σοβιετικῆς καὶ καπιταλιστικῆς».

Πράγματι, ὅλα εἶναι νέα εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν σχέσεων τῶν Σοβιὲτ μὲ τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ Σοβιετικὴ Ρωσσία ὡς ἐμπορικὸν Κράτος παρουσιάζεται εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον ὑπὸ νέαν καὶ ἰδιόρρυθμον μορφήν.

Αἱ συναλλαγαί της εἶνε ὅλως ἐξαιρετικῆς ἐκτάσεως. Ἡ θέσις της ὡς μεγάλου κράτους καὶ ἔχοντος τὸ μονοπώλιον τοῦ ἐμπορίου, τῆς δίδει ἐκπληκτικὴν αἴγλην καὶ ἐξαιρετικὰς δυνατότητας: ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν της τεραστίους πόρους, ὄπισθέν της ἔχει ὅλην τὴν συγρότησιν καὶ ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ Κράτους.

Τὸ Κράτος αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται εἰς τὴν ἀγορὰν ἐν εἴδη ἑνὸς μεγαλεμπόρου διεθνοῦς χαρακτῆρος, καθίσταται μοιραίως, διὰ τῆς δυνάμεως καὶ τῶν μέσων του, ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνος συναγωνιστὴς τῶν ἑταιρειῶν, τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν ἐμπόρων.

Ἡ ἀντινομία μεταξὺ τῆς προυπαρχούσης τάξεως πραγμάτων καὶ τῆς προκυψάσης καταστάσεως μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως ἐπὶ τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς αὐξάνεται ἐπὶ πλέον ἐξ ὡρισμένων μεθόδων καὶ μέσων, τεθέντων ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν συναλλαγῶν μετὰ τοῦ ἀνωτέρω Κράτους - ἐμπόρου.

Ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις, ἔχουσα νὰ διαπραγματευθῇ συναλλαγὰς μεγάλης ὁλκῆς, εἶναι πολὺ φυσικὸν νὰ προτιμᾷ τοὺς μεγάλους πελάτας, μὲ σοβαρὰς ἐπιχειρήσεις, μὲ μεγάλα ἐργοστάσια κλπ. Διαβιβάζει χονδρικὰς παραγγελίας, ἀγοράζει μεγάλας ποσότητας καὶ ὅταν πρόκειται νὰ πωλήσῃ, δὲν πωλεῖ κατὰ γενικὸν κανόνα, λιανικῶς. Τὰ σοβιετικὰ ὄργανα προβαίνουν εἰς ἐπιλογὴν τῶν προσώπων τοῦ ἐμπορικοῦ κύκλου, μὲ τὸν ὁποῖον ἐργάζονται· ἄπομα κρύνουν ἐπίσης τοὺς μεσάζοντας. Ἡ πάλη ἐναντίον τῶν τελευταίων αὐτῶν εἶναι τὸ σύνθημα τὸ ὁποῖον ἔχει δοθῇ εἰς ὅλην τὴν γραμμὴν τῆς ἐμπορικῆς στρατιᾶς τῶν Σοβιέτ.

Τὸ ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς ταύτης δὲν ἦτο εὐκαταφρόνητον: Τὰ Σοβιὲτ διὰ τοῦ τρόπου τούτου παρημπόδιζον τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγάς των τῶν μεγάλων οἰκονομικῶν κύκλων καὶ τῶν πάσης φύσεως μεσαζόντων.

Τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουν τὴν ἀτμόσφαιραν ἐν τῇ ὁποίᾳ οἱ οἰκονομικοὶ κύκλοι τῶν καπιταλιστικῶν χωρῶν ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς Ε.Σ.Δ.— ἐμπόρου εἶναι ἀρκετὰ διὰ νὰ προβλέψῃ κανεὶς ὅτι ἡ σύγκρουσις μεταξὺ τῶν δύο στρατοπέδων καθίστατο ἀναπόφευκτος.

Καὶ ὄντως, ὁ ἀγὼν ἐπηκολούθησε; Πάλη σκληρά, πολλάκις ἀμείλικτος καὶ ἀρκετὰ μεγάλης διαρκείας. Πάλη ὑπὸ διαφόρους μορφάς, οἷον: ἀποκλεισμός, «ἀποκλεισμὸς τοῦ χρυσοῦ», πάλη «κατὰ τῶν προϊόντων τῶν παραχθέντων μὲ τὴν βοήθειαν τῶν φυλακισμένων καὶ τῶν ἐξορίστων» ἢ γενικῶς μὲ «τὴν καταναγκαστικὴν ἐργασίαν»· τέλος καὶ πρὸ πάντων «πάλη κατὰ τοῦ σοβιετικοῦ «dumping». Τὰ μέτρα ταῦτα—«ἐκδήλωσις τῆς νοοτροπίας ἥτις ὤρθωσεν ἐναντίον τὴν γυραιάν μας διεθνῆ Κοινωνίαν καὶ τὴν νεαρὰν σοβιετικὴν κοινότητα μὲ τὴν κοινὴν θέλησιν νὰ ἐπιβάλῃ ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην τάς ἀπόψεις της ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τῆς νομικῆς καὶ κυρίως τῆς οἰκονομικῆς διαρθρώσεως»—ἦσαν ἀληθῆ «πολεμικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ρωσσικοῦ ἐμπορίου». Ἐπηκολούθησε ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα, «κατάστασις ἐπαμφοτερίζουσα μεταξὺ εἰρήνης καὶ πολέμου».

Τὸ πρῶτον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπεβάλλετο εἰς τὸ πεδίον τῆς οἰκονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς συνεργασίας τῶν Σοβιὲτ μὲ τὰς κεφαλαιοκρατικὰς χώρας, «ἦτο νὰ διορθωθῇ ἡ κατάστασις αὐτὴ καὶ νὰ ἐκλείψῃ τὸ ἐνδιάμεσον καθεστὼς εἰρήνης καὶ πολέμου».

* * *

Παραπλεύρως τοῦ πρώτου αὐτοῦ προβλήματος, φύσεως κυρίως οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς, παρουσιάζετο ἕτερον τοιοῦτον, φύσεως νομικῆς. Ἐπρόκειτο περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν νομικῶν ὅρων καὶ τύπων, διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων συνεργασίαν τῶν Σοβιὲτ μὲ τὰς ἄλλας Δυνάμεις.

Τὸ θεμελιῶδες ἐρώτημα τὸ ὁποῖον διετυπώθη ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου ἦτο τὸ νὰ γνωσθῇ ἂν τὰ Σοβιὲτ θὰ ἐξομοιοῦντο, ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ἐμπορικῆς δικαιοδοσίας των, πρὸς τὸν ἁπλοῦν ἔμπορον, ἢ καίτοι ἐνεργοῦντα ἐμπορικὰς συναλλαγάς, θὰ ἐξηκολούθουν νὰ ἐνήργουν ὡς Κράτος, ἐνασκοῦν πλήρως τὰ κυριαρχικά του δικαιώματα;

Ποῖον θὰ ἦτο τὸ νομικὸν καθεστὼς τῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας—κυρίου ὀργάνου τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῶν Σοβιὲτ εἰς τὸ ἐξωτερικόν; Θὰ ἐθεωρεῖτο αὕτη ὡς «ἀδιάσπαστον μέρος» τῆς διπλωματικῆς ἀπαστολῆς; Θὰ ἀπήλαυε τῶν ἀσυλιῶν καὶ τῶν διπλωματικῶν προνομίων, ὡς ἐζήτει ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις; Ποῖα θὰ ἦτο ἡ νομικὴ θέσις τῶν ἄλλων σοβιετικῶν ὀργάνων, ἅτινα παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Ἐμπορικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἀσκοῦσι τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ποῖον θὰ ἦτο, τέλος, τὸ καθεστὼς τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, τῶν γιγνομένων τόσον ὑπὸ τῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐμπορικῶν ὀργάνων τοῦ Σοβιετικοῦ Κράτους καὶ ποία θὰ ἦτο ἡ, διὰ τῆς συναλλαγῆς ταύτης, ἔκτασις τῆς εὐθύνης τῶν Σοβιέτ;

Προβλήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπίλυσις τυγχάνει τοσούτῳ μᾶλλον δύσκολος καθόσον καὶ τὸ δίκαιον δὲν παρέχει ἐπαρκῆ βάθρα πρὸς ἐπίλυσίν των καὶ ὁ σοβιετικὸς νομοθέτης δὲν δίδει ἀκριβῆ καὶ σαφῆ ἀπάντησιν εἰς πολλὰ ἐρωτήματα—καὶ ὄχι μικροτέρας σημασίας—ἀφορῶντα τὴν νομικὴν φύσιν καὶ θέσιν τῆς Ἐμπορικῆς Ἀντιπροσωπείας.

* * *

Τέλος, εἶνε ἀπαραίτητον νὰ ὑποδείξωμεν, παραπλεύρως τῶν δυσκολιῶν αὐτῶν οἰκονομικῆς καὶ νομικῆς φύσεως, αἵτινες προέκυψαν ὡς ἐπακολούθημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Σοβιὲτ καὶ τοῦ «Κεφαλαιοκρατικοῦ» κόσμου, ἕνα πρόβλημα κεφαλαιώδους σημασίας τὸ ὁποῖον ἐπιζητεῖ τὴν λύσιν του. Εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Πράγματι, τὸ πρόβλημα τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, πρόβλημα ζωτικῆς σημασίας εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ὀργανώσεως τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, γίνεται ἔτι ἐπιτακτικώτερον καὶ περιπλοκώτερον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας, ὅπου μόνος καὶ μοναδικὸς ἐξαγωγεὺς εἶνε ἕνα μεγάλο Κράτος. Ἡ ἔκτασις τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγῶν τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας, ὁ ὄγκος των, ἡ ποικιλία των εἶναι τελείως διαφορετικαὶ τῶν περιπτώσεων ἐκείνων καθ' ἃς πρόκειται δι' ἕνα συνήθη ἐμπορικὸν Ὀργανισμόν, οἱασδήποτε ἐκτάσεως καὶ ἂν εἶναι οὗτος. Αἱ μορφαὶ τῆς πίστεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, αἱ συνήθεις μέθοδοι τῆς τραπεζιτικῆς τεχνικῆς, ἀπεδείχθησαν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἀνεπαρκεῖς.

Τὸ πρόβλημα τῆς χορηγήσεως πιστώσεων εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Σοβιέτ, ὡς καὶ ἡ ὑπόθεσις τῆς Κυβερνητικῆς ἐγγυήσεως τῆς ἐφαρμοζομένης εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μὲ τὴν Σοβιετικὴν Ρωσσίαν, ἤγηρε κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του, πολλὰς ἀντιρρήσεις, συζητήσεις καὶ πάθη.

Πράγματι, σπανιώτατα μόνον, τὸ πρόβλημα τοῦτο συνεζητήθη ὑπὸ μόνην τὴν οἰκονομικὴν καὶ χρηματικὴν ἄποψίν του.

Πολλάκις ἐγένετο ἀντικείμενον καθαρᾶς πολιτικῆς διαπάλης καὶ συνεδυάζετο μὲ ἕτερον πρόβλημα, τὸ τῶν χρεῶν.

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐπίλυσίς του καθίστατο τοσούτῳ μᾶλλον δυσκολωτέρα ὅσον ἡ ἀτμοσφαῖρα τῶν ἐμπορικῶν κύκλων τῶν ἐξωτερικῶν ἀγορῶν ἦτο ἐπὶ μακρὸν χρόνον πολὺ ὀλίγον εὐνοϊκὴ διὰ τὴν Κυβέρνησιν τῶν Σοβιέτ.

Αἱ μέθοδοι καὶ τὸ οἰκονομικὸν σύστημα τῆς Κυβερνήσεως ταύτης ἐνέπνεον, κατὰ τὴν διάρκειαν πολὺ μακρᾶς περιόδου, ὀλίγην ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας τῆς Δύσεως.

Ἀνακεφαλαιοῦντες διὰ βραχέων τὰ προεκτεθέντα προβλήματα, δυνάμεθα νὰ διαπιστώσωμεν, ὅτι ταῦτα εἶναι τριῶν εἰδῶν: οἰκονομικά, νομικά, χρηματικά.

Οἰκονομικὸν πρόβλημα κατὰ πρῶτον. Ἐπρόκειτο διὰ τὰς χώρας τὰς διατηρούσας σχέσεις μὲ τὰ Σοβιέτ, νὰ εὕρουν διατύπωσιν ἥτις θὰ ἐπέτρεπε τὴν ἐξουδετέρωσιν τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ ὅπλου τοῦ εὑρισκομένου εἰς χεῖρας τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως: τοῦ συστήματος τῆς μονοπωλήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Σοβιετικὴν Ρωσσίαν ἐπρόκειτο νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὰ πάσης φύσεως διακρίσεων μέτρα, τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῶν ξένων χωρῶν ἐναντίον τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας.

Νομικὸν πρόβλημα. Κατόπιν ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις, ἔπρεπε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ καθεστῶτος τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων.

Τέλος Χρηματικὸν πρόβλημα, ὤφειλε νὰ ἐξεύρῃ διατυπώσεις, αἵτινες θὰ ἐπέτρεπον τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἐξωτερικῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ἐπὶ βάσεως παραδεκτῆς ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων.

Διακανονισμὸς τῶν μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἐμπορικῶν σχέσεων μεταξὺ Σοβιετικῆς Ρωσσίας καὶ ἐξωτερικοῦ προκυψάντων ζητημάτων.

Τὰ τρία ἀνωτέρω προβλήματα ἔτυχον λύσεώς τινος;

Γενικῶς, δύναταί τις ν' ἀπαντήσῃ καταφατικῶς, κάμνων ἐν τούτοις διακρίσεις. Δύναταί τις πράγματι, τὰ δύο πρῶτα προβλήματα, τὸ τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας καὶ τῶν νομικῶν μορφῶν της, νὰ θεωρήσῃ

κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν ὡς λελυμένα. Οὐχὶ ὀλιγώτερον βέβαιον τυγχάνει ἐξ ἄλλου ὅτι τὸ τρίτον πρόβλημα, τὸ τῆς χρηματικῆς ἐνισχύσεως, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁριστικῶς λελυμένον. Δὲν ἔτυχεν εὔτε ἐνιαίας οὔτε καθολικῆς λύσεως.

Ἂς ἐξετάσωμεν ἐκ νέου τὰς τρεῖς ταύτας ὁμάδας τῶν ἐρωτημάτων καὶ ἃς ἴδωμεν δι' ὀλίγων ποῖαι ἦσαν αἱ λύσεις των.

Ἂς ἀρχίσωμεν ἐν πρώτοις ἀπὸ τὰ δύο πρῶτα προβλήματα τὸ οἰκονομικὸν καὶ τὸ νομικόν.

Α). Προβλήματα οἰκονομικὰ καὶ νομικά. Τὸ πρῶτον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προσδιορισθῇ εἶναι ἡ μέθοδος τῆς ἐπιλύσεως. Τὸ συμβατικὸν δίκαιον, εἶναι τὸ μόνον ὅπερ, ἐν ὄψει τῶν νέων δυσκολιῶν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ παγίων διατάξεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐπὶ τοῦ ἐφαρμοστέου εἰς Κράτος - ἔμπορον, ἐμπορικοῦ καθεστῶτος, θὰ ἔδιδεν ἐν τῇ πραγματικότητι, μίαν λύσιν καὶ τῶν δύο τούτων προβλημάτων.

Ἐν πρώτοις ἀνεγνωρίσθη τὸ καθεστὼς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Εὑρίσκομεν ἤδη εἰς τὰς ἐμπορικὰς συμβάσεις ἀρκετὰ καλοδιατυπωμένας διατάξεις περὶ τῆς μορφῆς τῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας ὡς «ἀναποσπάστου μέρους» τῆς διπλωματικῆς ἀποστολῆς, ἧς οἱ ἀρχηγοὶ ἀπολαύουσι διπλωματικῆς ἀσυλίας καὶ τῶν ὁποίων τὰ ἀκίνητα εἶναι ἀπαραβίαστα.

Πρέπει ἐν τούτοις νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ θεωρία τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως, καθ' ἣν αἱ λειτουργίαι τοῦ ἐμπορικοῦ Σοβιετικοῦ Κράτους, δέον νὰ θεωροῦνται ὡς κυβερνητικαὶ λειτουργίαι ἀπορρέουσαι ἐκ τῆς ἐξουσίας της, δὲν ἐγένετο ὁλοσχερῶς παραδεκτὴ καὶ ἰδίως ἀναφορικῶς μὲ τὸ καθεστὼς τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν· τὰ Σοβιὲτ—ἔμποροι—ἐδέησε νὰ κάμουν μεγάλας ὑποχωρήσεις καὶ ν' ἀποδεχθοῦν ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους, τὴν ἀρχὴν τοῦ ὑπευθύνου τῆς Ἐμπορικῆς Ἀντιπροσωπείας. Αὐταὶ ἐν τούτοις κατὰ τὴν Σοβιετικὴν Κυβέρνησιν, δὲν ἦσαν παρὰ «παραχωρήσεις» ἐλευθέρως γινόμεναι «διὰ λόγους σκοπιμότητος». (¹)

Ἐξ ἄλλου διὰ τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων ἡ κυβέρνησις τῶν Σοβιὲτ ἐξησφάλισεν ὑπὲρ αὐτῆς ὅλα τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα παρέχει κανονικῶς τὸ συμβατικὸν δίκαιον, στηριζόμενον γενικῶς ἐπὶ τῆς πατροπαραδότου ἀρχῆς: τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου κράτους καὶ τῆς ἀμοιβαιότητος, ἀρχῆς ἐφ' ἧν στηρίζεται ὁλόκληρον τὸ συμβατικὸν σοβιετικὸν δίκαιον.

Τέλος, διὰ σειρᾶς ὅρων ἐπιλεγομένων «ἐνάντιον τῶν εἰς βάρος τῆς διακρίσεως τοῦ σοβιετικοῦ ἐμπορίου μέτρων»—ὅρων περιληφθέντων τόσον εἰς τὰς ἐμπορικὰς συμβάσεις ὅσον καὶ τὰ πολεμικὰ σύμφωνα «περὶ μὴ ἐπιθέσεως», ἡ Κυβέρνησις τῶν Σοβιὲτ ἐξησφαλίσθη κατὰ τῶν διαφόρων ἐξωτερικῶν ἐπιθέσεων καὶ τῶν κυβερνητικῶν μέτρων, ἅτινα θὰ ἔθιγον τὴν ἐμπορικήν της δραστηριότητα καὶ ἐξησφαλίσθη ἐκ τῆς τυχὸν ἐπαναλήψεως τῶν οἰκονομικῶν συγκρούσεων, περὶ ὧν εἴπομεν ἀνωτέρω.

Δηλαδή, ἀνσγνώρισις τοῦ καθεστῶτος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ὡς τοῦτο τυγχάνει γνωστὸν εἰς τὸν νομοθέτην τῶν σοβιέτ, ὑπὸ ὡρισμένας βεβαίως ἐπιφυλάξεις· πλεονεκτήματα πάσης φύσεως προκύπτοντα κανονικῶς ἀπὸ ἐμπορικὴν συνθήκην, βασιζομένην εἰς τὰς πατροπαραδότους ἀρχάς· προστασία κατὰ τῶν μέτρων «τῆς διακρίσεως», τοιαῦτα εἶνε τὰ ἐπιτευχθέντα ὑπὸ τῶν Σοβιὲτ ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ συμβατικοῦ δικαίου.

Ἂν αἱ διατάξεις τοῦ συμβατικοῦ δικαίου, αἱ βασιζόμεναι ἐπὶ τῶν πατροπαραδότων ἀρχῶν, παρέχουν εἰς τὸν Ἔμπορον—Σοβιὲτ τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα ἅτινα προκύπτουσι φυσιολογικῶς ἐκ τῆς δευτέρας ἐνασκήσεως τῶν ἀρχῶν τῆς ἀμοιβαιότητος καὶ τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους, εἰς καθεστὼς «κεφαλαιοκρατικόν», τοῦτο δὲν συνέβαινε καὶ διὰ τὰς χώρας, αἵτινες συνῆψαν συνθήκας μὲ τὰ Σοβιέτ. Δοθείσης τῆς ἀνομοιομορφίας τοῦ νομικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ συστήματος καὶ τῶν ἰδιοτυπιῶν τοῦ σοβιετικοῦ καθεστῶτος, κατὰ τὸ ὁποῖον μόνον τὸ Κράτος διενεργεῖ τὰς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορικὰς συναλλαγάς, οὔτε ἡ ρήτρα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους, οὔτε ἐκείνη τῆς ἀμοιβαιότητος, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ δώσουν, εἰς τὸ μετὰ τῶν Σοβιὲτ συναλασσόμενον Κράτος, τὰ κανονικῶς προκύπτοντα πλεονεκτήματα.

Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, αἱ τελωνειακαὶ συμβάσεις, αἱ βασιζόμεναι ἐπὶ τῶν πατροπαραδότων ἀρχῶν, δὲν ἦσαν ὡσαύτως εἰς θέσιν νὰ φέρουν ἀξίας λόγου μεταβολὰς εἰς τὴν κατάστασιν τῶν Κρατῶν τῶν συναψάντων τελωνειακὰς συμβάσεις, κατὰ τὰς πατροπαραδότους ἀρχάς, μὲ τὰ Σοβιέτ. Ὡς ὀρθῶς ἔλεγεν ἓν ἐκ τῶν μελῶν τῆς γερμανικῆς ἀποστολῆς, ἥτις προέβαινεν εἰς διαπραγματεύσεις συνάψεως ἐμπορικῆς συνθήκης μὲ τὰ Σοβιέτ: «Τὰ τελωνειακὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα θὰ ὑποχρεώσετε τὰ Κρατικά σας ἱδρύματα νὰ πληρώσουν διὰ τὰ ἐμπορεύματά μας, μᾶς εἶναι τελείως ἀδιάφορα, ἐφόσον θὰ σᾶς χορηγήσωμεν πιστώσεις, θὰ ἀγοράσητε παρ' ἡμῶν ὁπωσδήποτε τὰ εἴδη, ὧν ἠθέλατε ἔχει ἀνάγκην, ἐκτὸς ἂν πολιτικαὶ βλέψεις σᾶς ἀναγκάσουν ν' ἀγοράσητε ἀλλαχόθεν. Ἀλλ' ἄν, π.χ., κάμομεν εὐνοϊκὸν δασμολόγιον διὰ τὸ χαβιάρι σας καὶ ἀποκτήσωμεν ἀντιστοίχως ἀνάλογον εὐκολίαν διὰ τὰ τάδε καὶ τὰ δεῖνα εἴδη πολυτελείας τὰ ὁποῖα ἐξαγάγομεν εἰς σᾶς, π.χ. παιχνίδια, θὰ δυνηθῆτε καὶ κάλλιστα νὰ μᾶς πλημμυρίσετε ἀπὸ χαβιάρι, ἐπωφελούμενοι τῶν ἐμπορικῶν ἐλευθεριῶν μας, ἐνῷ δὲν θὰ εἰσαγάγετε οὔτε ἕνα παιχνίδι μας, ἂν δὲν ἀναγράφωνται εἰς τὸ σχέδιον τῶν εἰσαγωγῶν σας. Ὥστε θὰ ὠφεληθῆτε μόνοι σας τῶν εἰς τὴν σύμβασιν ἀναγεγραμμένων εὐνοϊκῶν διατάξεων.

Ἡ ἔλλειψις πραγματικῆς καὶ οὐσιαστικῆς ἀμοιβαιότητος, προκυπτούσης ἐκ τῆς ἀνομοιογενείας τοῦ νομικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος φαίνεται ἤδη, κατόπιν πολλῶν διακυμάνσεων, ὅτι μᾶλλον ἐξέλιπεν.

Κατάστασις σχετικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ τῶν δύο μερῶν κατορθώθη νὰ ἐπιτευχθῇ, ἰδίως διὰ τοῦ ποσοστοῦ εἰσαγωγῆς ἢ τοῦ διακανονισμοῦ διὰ τῶν συνθηκῶν τοῦ προβλήματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, ἢ διὰ τῶν ὅρων οἵτινες καθιεροῦσι ἀνώτατον ὅριον εἰσαγωγῆς τῶν Σοβιέτ, ἢ διὰ τῆς καθιερώσης ἀναλογίας, ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένης, διὰ τὰς ἐξαγωγὰς μὲ προορισμὸν τὴν Σοβιετικὴν Ρωσίαν ἢ τέλος διὰ τῶν συμβάσεων ἐπὶ τῶν ἀποδεχθησομένων παραγγελιῶν τῶν Σοβιέτ.

Ἡ Σοβιετικὴ Ρωσσία εἶναι συνδεδεμένη τὴν στιγμὴν ταύτην μὲ σχέσεις συμβατικοῦ δικαίου μὲ τὰ περισσότερα τῶν «κεφαλαιοκρατικῶν Κρατῶν» συνῆψε πάσης φύσεως συνθήκας μὲ πλείονα τῶν 30 ἐθνῶν. Εὑρισκόμεθα πρὸ πραγματικοῦ συστήματος συμβατικοῦ δικαίου, καθιεροῦντος τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ καθεστῶτος τοῦ ἐξαγωγικοῦ σοβιετικοῦ ἐμπορίου καὶ καθορίζοντος τὰς ἀρχὰς τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων τῶν δύο συστημάτων—καπιταλιστικοῦ καὶ σοβιετικοῦ.

Ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ «ἀγῶνος καὶ τῆς ὑποψίας» ἅτινα περιέπλεκον αἰσθητῶς τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῶν Σοβιὲτ μὲ τὸ ἐξωτερικόν, ἐπανηρεμεῖ καὶ αἰθριάζει.

Εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην, ἀφιερωμένην εἰς τὰς μορφὰς τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν Σοβιέτ, δὲν προτιθέμεθα νὰ κάμωμεν περιγραφὴν τῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς των οὔτε νὰ περιγράψωμεν τὴν διάρθρωσιν τῶν συναλλαγῶν των. Οὐχ ἧττον ἄνευ αὐτῆς τῆς σαφηνείας τῶν γραφομένων μας, ἐπιβάλλονται σύντομοί τινες διευκρινίσεις.

Ἐν πρώτοις δυσπιστοῦμεν, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τῶν ἐπιδιωκομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Σοβιὲτ σκοπῶν, ὅτι ἡ κατάστασις ἐσημείωσε σχετικήν τινα πρόοδον.

Τὰ Σοβιὲτ ἐσημείωσαν ἀδιαμφισβητήτως μεγάλην ἐπιτυχίαν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς πολιτικῆς των τοῦ ἐνεργητικοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν. Ἡ στροκτούρα τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν μεταβάλλεται. Ἡ Ρωσσία παύει νὰ εἶναι χώρα ἐξαγωγῆς προϊόντων διατροφῆς καὶ πρώτων ὑλῶν καὶ ἀρχίζει νὰ ἐξάγῃ κατειργασμένα προϊόντα—ἀποτέλεσμα τῶν πενταετῶν σχεδίων. Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις εἰσάγει ὁλονὲν ὀλιγώτερα εἴδη μηχανικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀπαραίτητα διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῆς χώρας καὶ ὧν ἡ εἰσαγωγὴ εἶχεν ἤδη ἐπαρκῶς ἀναπτυχθῇ. Κατόπιν τῆς ἐλαττώσεως τῶν τοιαύτης φύσεως βιομηχανικῶν εἰσαγωγῶν, ἡ Σοβιετικὴ Ρωσσία ἠδυνήθη νὰ περιορίσῃ τὰς ἐξαγωγάς της. Καὶ ἂν καὶ εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ ὄγκος τῶν ἀνταλλαγῶν ἐλαττοῦται κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, ἐν τούτοις, κατόπιν τῆς ἐλαττώσεως τῶν εἰσαγωγῶν τῶν εἰδῶν διὰ τὴν βαρεῖαν βιομηχανίαν, ἡ κατάστασις βελτιοῦται αἰσθητῶς ἀναφορικῶς μὲ τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν. Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπορικὸν χρέος ἠλαττώθη αἰσθητῶς (¹). Αἱ ἀνάγκαι εἰς ξένον συνάλλαγμα εἶναι μικρότεραι. Σχετικῶς εἰς τὸ τελευταῖον συνέδριον τῶν Σοβιὲτ, ὁ Rosengolz, ἐπίτροπος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ἔλεγεν ὅτι «ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἀπελευθεροῦται ἀπὸ τὰς ξένας εἰσαγωγάς». Τὰ Σοβιὲτ προσπαθοῦν ν' ἐπιτύχουν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ἀνεξαρτησίαν των ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν ἐξωτερικῶν ἀνταλλαγῶν.

Β). Τὸ πρόβλημα τῆς χρηματοδοτήσεως.—Ἀφοῦ ἐξεθέσαμεν ποία ὑπῆρξεν ἡ λύσις τῶν δύο προβλημάτων, τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ τοῦ νομικοῦ, μᾶς μένει ν' ἀναπτύξωμεν τὸ τελευταῖον τοῦτο πρόβλημα, ὅπερ ὡσαύτως προέκυψεν ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν Σοβιὲτ μὲ τὸ ἐξωτερικὸν—τὸ πρόβλημα δηλονότι τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Τὸ σπουδαῖον τοῦτο πρόβλημα ἀσκεῖ κεφαλαιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ ὅλης τῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς, ἀκόμη δὲ ἐνίοτε καὶ ἐπὶ αὐτῆς ταύτης τῆς κυρίως πολιτικῆς τῶν Σοβιὲτ πρὸς τὰς χώρας τῆς Δύσεως. Ἐν τῇ πράξει ἐγένετο ἀντιληπτόν, ὑπὸ τὴν μορφὴν τῶν «πιστώσεων διὰ τὰς πρὸς τὴν Ρωσσίαν ἐξαγωγὰς τῇ ἐγγυήσει τῶν Κυβερνήσεων».

Ἡ κυβερνητικὴ ἐγγύησις ἐφηρμόσθη ἐπὶ τῶν πιστώσεων τῶν προορισμένων νὰ χρηματοδοτήσουν τὸ ἐξωτερικὸν σοβιετικὸν ἐμπόριον, διὰ πρώτην φορὰν ἐν Νορβηγίᾳ κατὰ τὸ 1922, συνεπείᾳ τῆς συναφθείσης συμβάσεως μεταξὺ τῆς σοβιετικῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ τῆς κυβερνήσεως τῆς Χώρας ταύτης.

Τὸ δοθὲν ὑπὸ τῆς Νορβηγίας παράδειγμα ἠκολουθήθη ἀπὸ ὅλας σχεδὸν τὰς Χώρας.

Αἱ κάτωθι χῶραι παρέσχον τὴν ἐγγύησιν τῶν κυβερνήσεών των πρὸς τὴν κυβέρνησιν τῶν Σοβιὲτ: Ἀγγλία, Αὐστρία (ἐγγύησις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Δήμου Βιέννης), Γερμανία, Ἰταλία, Λεττονία, Δανία, Ἰαπωνία (ἀπὸ τοῦ 1930), Σουηδία, Φινλανδία, Τσεχοσλοβακία, Πολωνία κ.λ.π.

Ἐν ὀλίγοις καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι σχεδὸν πάντα τὰ Κράτη ἔχοντα εὐρείας συναλλαγὰς μὲ τὰ Σοβιέτ, παρέσχον τὴν ἐγγύησίν των εἰς τὰς πιστώσεις τὰς προορισμένας νὰ διευκολύνουν τὰς μετὰ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας ἐμπορικὰς συναλλαγάς των.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα τὰς μορφὰς καὶ τὰς διατυπώσεις τῆς χρηματοδοτήσεως. Δὲν θὰ εἴπωμεν παρὰ ὀλίγας λέξεις ἀναφορικῶς μὲ τὸν γενικόν των χαρακτῆρα καὶ τὰ κοινά των γνωρίσματα.

Εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων, ἡ κυβερνητικὴ ἐγγύησις χορηγεῖται βάσει τῶν νόμων τῶν ρυθμιζόντων τὴν χρηματοδότησιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Ἐνίοτε, ἐν τούτοις, ἡ χρηματοδότησις τῶν μετὰ τῶν Σοβιὲτ ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, διέπεται ἀπὸ νόμους εἰδικούς.

Ἡ κυβερνητικὴ ἐγγύησις δίδεται γενικῶς ὑπὸ μορφὴν ἀσφαλοῦς πιστώσεως, ἢ ὑπὸ μορφὴν συμβολαίου ὑπὸ τὸ ducroire ὅπερ χορηγεῖται εἰς τὸν βιομήχανον ἢ τὸν ἔμπορον δι' ἑκάστην ἐξαγωγήν.

Παρέχεται εἴτε εἰς τὸν ἐθνικὸν ἐξαγωγέα, ἤ, γενικώτερον βάσει εἰδικῆς συμβάσεως, ὑπογεγραμμένης παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν δύο Κρατῶν, ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Σοβιέτ, ἥτις θὰ ἔχῃ ἐλευθέραν ἐπιλογὴν τῶν οἴκων εἰς τοὺς ὁποίους θὰ δώσῃ τὰς παραγγελίας της.

Ἡ τελευταία αὕτη μορφὴ τῆς ἐγγυήσεως συνεκέντρου πάντοτε τὴν ἰδιάζουσαν προτίμησιν τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως.

Γενικῶς, ἡ ἐγγύησις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται παρὰ δι' ὡρισμένον ποσοστὸν πιστώσεων ἐκκεχωρημένον τῇ Σοβιετικῇ Κυβερνήσει· τὸ ποσοστὸν τοῦτο κυμαίνεται μεταξὺ 50 καὶ 75 ο/ο.

Ἡ μέση προθεσμία τῶν πιστώσεων εἶναι μεταβλητὴ μεταξὺ δώδεκα καὶ πεντήκοντα τεσσάρων μηνῶν ἤτοι ἑνὸς καὶ 4 1/2 ἐτῶν.

Ἡ κυβερνητικὴ ἐγγύησις δὲν δίδει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ὁριστικὴν καὶ ἀκεραίαν λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς χρηματοδοτήσεως. Εὐκολύνει τὴν χορήγησιν πιστώσεων ἐλαττοῦσα τοὺς κινδύνους τῶν πιστωτῶν· δὲν ἐξασφαλίζει ὅμως τὴν πραγματοποίησιν τῆς συναλλαγῆς. Ἐξ ἄλλου, εἴδομεν, ὅτι δὲν καλύπτει ποτὲ τὸ συνολικὸν ποσὸν τῆς πιστώσεως.

Αὐτονόητον ὅτι πρὸς ὁλοσχερῆ ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος, ἡ ἐργασία τῆς χρηματοδοτήσεως δέον νὰ γίγνεται ἀπὸ τῆς Τραπέζης καί, πολὺ συχνὰ ἐπίσης, προκειμένου νὰ καλυφθῇ τὸ ὑπόλοιπον τῶν κινδύνων οὓς δὲν καλύπτει ἡ κυβερνητικὴ ἐγγύησις, θὰ καταστῇ ἀπαραίτητος ἡ συνδρομὴ τῶν μεγάλων ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν.

Αἱ μορφαὶ τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ σοβιετικοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου ἐποίκιλον ἀναλόγως τῶν χωρῶν καὶ τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους.

Ἐκεῖ ὅπου αἱ συναλλαγαὶ αὐταὶ ἔλαβον μεγάλην ἔκτασιν, ὡς π.χ. ἐν Γερμανίᾳ, καὶ συγκεκριμένως μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1926 καὶ 1932, ἡ πραγματοποίησις τῆς χρηματοδοτήσεως ἐξησφαλίσθη ἀπὸ εἰδικῶς δημιουργηθέντος συνδικάτου Τραπεζῶν ἢ ἀπὸ εἰδικοὺς ὀργανισμοὺς (ὡς π.χ. ἡ Ifago ἐν Γερμανίᾳ).

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ πλέον ἢ ἅπαξ ἐψιθυρίζοντο πολλὰ περὶ στάσεως πληρωμῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καὶ περὶ προσεχοῦς χρεωκοπίας τῆς Κυβερνήσεώς της.

Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι πολλάκις ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις ἐδοκίμασε μεγάλας δυσκολίας πρὸς ρευστοποίησιν τῶν ληξιπροθέσμων ὑποχρεώσεών της. Εἶναι ἐξ ἴσου ἀληθὲς ὅτι αἱ Σοβιετικαὶ συνθῆκαι ἐκυκλοφόρησαν εἰς πολλὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς λαθραῖον χρηματιστήριον, καὶ ἐπὶ πολὺ χρονικὸν διάστημα, ὑπὸ ὅλως ἀνωμάλους συνθήκας.

Ἐν τούτοις, ἡ «ἀναπόφευκτος» καὶ προσεχεστάτη χρεωκοπία δὲν ἐπραγματοποιήθη. Εἶνε μάλιστα περίεργος ἡ διαπίστωσις ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἐνεφανίζετο—καὶ αὐτὸ κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν τούτων τῶν πιστωτῶν της—τηροῦσα τὰς οἰκονομικάς της ὑποχρεώσεις κατὰ τρόπον πολὺ ἀκριβέστερον ἐκείνου μὲ τὸν ὁποῖον ὡρισμένα Κράτη, πιστωταί της, δὲν ἐτήρησαν τὰς ἰδικάς των.

Δυνάμεθα ὅμως ἄρα γε νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς χρηματοδοτήσεως, ὡς ἐλύθη ἤδη, δίδει πλήρη ἱκανοποίησιν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Κυβέρνησιν;

Μᾶς φαίνεται ὄχι. Ἐκεῖνο ὅπερ ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις θέλει νὰ ἐπιτύχῃ κυρίως, δὲν εἶνε καθαρῶς τραπεζιτικαὶ πιστώσεις, ἠγγυημέναι διὰ σοβιετικῶν τραβηκτικῶν, ὡς συνέβη π. χ. μὲ τὴν περίπτωσιν τῆς Γερμανίας, ἀλλ' ἀληθεῖς μακροπροθέσμους οἰκονομικὰς πιστώσεις, ἀληθῆ δάνεια ἐπὶ τῶν ξένων ἀγορῶν.

Μέχρι τῆς παρούσης στιγμῆς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν παρὰ ἕν καὶ μόνον παράδειγμα τοῦ τρόπου τούτου τῶν πιστώσεων. Ἓν δάνειον συναφθὲν τῷ 1935 ἐν Πράγᾳ μὲ ἕν συνδικᾶτον Τσεχοσλοβακικῶν Τραπεζῶν διὰ ποσὸν 250 ἑκατομμυρίων Τσεχοσλοβακικῶν κορωνῶν, διαπραγματεύομενον ἐπισήμως ἐν Πράγᾳ καὶ ἠγγυημένον 100ο/ο ὑπὸ τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Κυβερνήσεως.

Φαίνεται, πῶς δὲν ἔφθασεν ἀκόμη ἡ στιγμὴ πρὸς γενίκευσιν τοῦ εἴδους τούτου τῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ μεταξὺ τῶν ὀρθουμένων ἔναντι τῆς γενικοποιήσεως ταύτης ἐμποδίων, ἐν τῶν κυριωτέρων εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ ὁριστικοῦ διακανο-

---

(¹) Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ σημειώσωμεν, ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην σημειοῦται κατὰ τρόπον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐμφανῆ, σπουδαιοτάτη μεταβολὴ εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως, ἐκτὸς ἐὰν ἐπεκταθῇ, θὰ ἐπιφέρῃ βαθεῖαν μεταβολὴν εἰς τὸ καθεστὼς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ὑφ' ἣν μορφὴν λειτουργεῖ τοῦτο σήμερον. Ὑπαινισσόμεθα δηλαδὴ τὴν τάσιν τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως νὰ «μεταφέρῃ ὁλοκληρωτικῶς πάσας τὰς συναλλαγὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσσίαν». Ἂν ἡ τάσις αὕτη ἐξακολουθήσῃ, ἡ θέσις τῶν ἐμπορικῶν Ἀντιπροσωπειῶν εἰς τὸ Σοβιετικὸν σύστημα θέλει βεβαίως τροποποιηθῇ. Τὰ «συναλλακτικά» των καθήκοντα, δηλαδὴ τὰ καθαρῶς ἐμπορικὰ θὰ περιορισθοῦν πολὺ καὶ τὸ πεδίον τῆς δράσεώς των, ἐκ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, θὰ πλησιάσῃ ἐκεῖνο τῶν ἐμπορικῶν ἀκολούθων. Ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον τοῦ γεγονότος, ὡρισμένα προβλήματα, ἀφορῶντα τὴν νομικὴν θέσιν τοῦ ὀργάνου τούτου, τόσον συζητηθέντα καὶ νομικῶς καὶ οὐσιαστικῶς, θὰ χάσουν μέρος τῆς σημασίας των.

(¹) Τοῦτο, κατὰ τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου εἰς τὸν λόγον του τοῦ τελευταίου Ἰουλίου, τῇ 1 Ἰανουαρίου 1935 δὲν ἦτο ἀνώτερον τῶν 115.000.000 δολλαρίων καὶ τὴν 1 Ἰουλίου 1936 δὲν ὑπερέβαινε τὰ 75.000.000 δολλάρια.

Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ὑπὸ JOACHM DE LA CAMP

Διὰ ν' ἀντιληφθῇ τις τὴν ὑπὸ τῆς Γερμανίας τηρηθεῖσαν στάσιν ἀπέναντι τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας καὶ τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα ταύτης, δηλαδὴ τὰ ἐμπορικάς της σχέσεις μὲ τὰς ἄλλας χώρας πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ὡρισμένα δεδόμενα τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως. Ὅταν ρίπτῃ τις ἓν βλέμμα ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς Γερμανίας ληφθέντων μέτρων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ, διαπιστώνει ὅτι ἡ ὁδὸς τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε ἦτο συνέπεια τῆς λογικῆς τῶν πραγμάτων. Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ἐνεργείας ἐξηγεῖται ἀπὸ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἔχει ν' ἀντιμετωπίσῃ ἡ Γερμανικὴ οἰκονομία ἐν ταῖς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορικαῖς συναλλαγαῖς.

Κατὰ τὸ 1933, ὅταν οἱ ἐθνικοσοσιαλισταὶ ἀνέλαβον τὴν ἀρχήν, ἡ Γερμανία εὑρίσκετο εἰς μίαν ὕφεσιν τῶν ἐργασιῶν, ἀγνώστου ἐκτάσεως μέχρι σήμερον.

Ἦτο λοιπὸν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὸν μαρασμὸν τοῦτον καὶ νὰ ἀναδιοργανωθῇ ἐκ βάθρων ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία. Ἡ κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν προσπάθειαν ταύτην μετὰ δραστηριότητος καὶ τὴν ἔφερεν εἰς πέρας ἐπιτυχῶς, ὡς διαπιστώνομεν σήμερον. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀναζωογόνησιν τῶν ἐργασιῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ Ράϊχ, τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐξωτερικοὺς παράγοντας, ἐκφέγοντας τῆς ἐπιρροῆς τῶν Γερμανικῶν ἀρχῶν, ἐγένετο ἀντικείμενον, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διαρκοῦς μελέτης.

Ἡ παγκόσμιος κρίσις, ἥτις ὑπῆρξεν ἰδίως μία κρίσις τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, προσέβαλε τὴν ἐκ τοῦ πολέμου ἐξησθενημένην Γερμανίαν, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην χώραν. Κατὰ τὴν πρώτην μεταπολεμικὴν δεκαετίαν διετερεῖτο μιὰ οἰκονομικὴ ἐλευθερία τῶν διεθνῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν. Ἀπὸ τοῦ 1930 ὅμως ἐγένετο πασιφανές, ὅτι ἡ παλαιὰ ἐποχὴ τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, χαρακτηριζομένη ἀπὸ τὸν χρυσοῦν κανόνα τῶν διαφόρων νομισμάτων, τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀγορῶν των πρώτων ὑλῶν καὶ τὸν ἐπὶ ἴσοις ὅροις συναγωνισμοῦ παρῆλθε. Ἡ τάσις πρὸς ἕνα ἄκρατον προστατευτισμὸν ἦτο πλέον τετελεσμένον γεγονὸς ὅταν ἐξεράγη ἡ κρίσις. Οὕτω ἐσχηματίσθησαν διάφορα κλειστὰ οἰκονομικὰ συγκροτήματα. Περιορισμοὶ καὶ ἐμπόδια παντὸς εἴδους ἐτέθησαν εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον καὶ τέλος ἡ ὑποτίμησις τῶν νομισμάτων ἐνίσχυσε ἔτι μᾶλλον τὴν τάσιν τῆς ἀπομονώσεως τῶν χωρῶν ἀπὸ ἐμπορικῆς ἀπόψεως.

Πρὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἡ Γερμανία ἦτο ἀνυπέρασπιστος. Ἀπωλέσασα τὰς ἀποικίας της καὶ τὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ περιουσίας, ὑπολογιζομένας εἰς 30 καὶ πλέον δισεκατομμύρια χρυσὰ φράγκα, ἡ γερμανικὴ οἰκονομία ἦτο ὑποχρεωμένη περισσότερον παρὰ ποτὲ νὰ διαθέτῃ τὰ προϊόντα αὐτῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Ἡ ἀνάγκη αὕτη τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν καθίσταται μᾶλλον ἐπιτακτικὴ ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς Γερμανίας διὰ τὴν καταβολὴν ἐπανορθώσεων, πρᾶγμα ὅπερ τὴν καθίστα ὀφειλέτιδα χώραν πρὸς τὸ ἐξωτερικόν. Τὸ πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν χρέος τῆς Γερμανίας ἀνήρχετο τὸ 1931 εἰς 31 δισεκατομμύρια χρυσᾶ φράγκα περίπου. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς κρίσεως ἡ χώρα μας προσεπάθησε μὲ ὅλα τὰ μέσα νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν περιουσίαν τῶν ξένων κεφαλαίων καὶ ἐπὶ πλέον νὰ ἐλαττώσῃ τὸ σύνολον τοῦ ἀνωτέρω χρέους. Καὶ ὄντως κατώρθωσε, χάρις εἰς τὸ πλεόνασμα τῶν ἐξαγωγῶν της καὶ ἰδίως τὴν ἐξάντλησιν τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος, νὰ ἔχῃ ὡρισμένας ἐπιτυχίας ἐπ' αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὅταν ἡ κρίσις ἔφθασε εἰς τὸ κατακόρυφον, αἱ προσπάθειαι αὗται ἀπέβησαν ἄκαρποι καὶ ἡ Γερμανία εὑρέθη ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἐξοφλήσῃ τὰς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ὑποχρεώσεις της. Πρὸς διαφύλαξιν τοῦ νομίσματός της ἡ κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος.

Μέχρι τοῦ 1934 ἡ γερμανικὴ κυβέρνησις δὲν εἶχε λάβει παρὰ μόνον ἀμυντικὰ μέτρα. Ἡ κατόπιν δυσμενὴς ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων τὴν ὑπεχρέωσε νὰ λάβῃ ριζικὰ μέτρα. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μάλιστα, λόγῳ τῆς ἀναζωογονήσεως τῶν ἐργασιῶν ἐν Γερμανίᾳ, ἡ εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων ἦτο ἀνωτέρα τῆς ἐξαγωγῆς. Πρὸς μείωσιν τοῦ δημιουργουμένου παθητικοῦ ὑπολοίπου, τὸ ὁποῖον ηὔξανε ἀπειλητικῶς, ὁ Δρον Σὰχτ κατέστρωσε καὶ ἐδημοσίευσε τὴν 24]IX]34 τὸ «Νέον σχέδιον», τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσε ἔκτοτε τὴν βάσιν τῆς γερμανικῆς πολιτικῆς εἰς τὰς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχέσεις. Αἱ βασικαὶ ἰδέαι τοῦ σχεδίου τούτου εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

1) Δὲν θὰ ἀγοράζωμεν πλέον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορεύματα παρὰ μόνον ὅταν θὰ δυνάμεθα νὰ πληρώσωμεν διὰ τοῦ προϊόντος τῶν ἐξαγωγῶν μας καὶ

2) Αἱ εἰσαγωγαὶ θὰ γίνωνται ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀνάγκης διὰ τὴν γερμανικὴν οἰκονομίαν.

Σήμερον δυνάμεθα νὰ διαπιστώσωμεν, ὅτι ἡ γερμανικὴ πολιτικὴ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου εἶχεν ὡρισμένας ἐπιτυχίας κατὰ τὰ τρία ἑπόμενα ἔτη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ «Νέου σχεδίου» τοῦ Δρος Σάχτ. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ 1935 ἡ Γερμανία ἐπέτυχε ν' ἀποκαταστήσῃ τὸ ἐμπορικόν της ἰσοζύγιον διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν. Τὸ πλεόνασμα τῶν εἰσαγωγῶν, τὸ ὁποῖον ἀνήρχετο τὸ 1924 εἰς 284 ἑκατομμ. Μάρκα μετεβλήθη τὸ ἑπόμενον ἔτος εἰς πλεόνασμα τῶν ἐξαγωγῶν ἐξ 111 ἑκατομμ. Μάρκων.

Σὺν τῷ χρόνῳ μὲ τὴν ἀναζωογόνησιν τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου κατὰ τὸ 1936 καὶ 1937 αἱ ἐξαγωγαὶ ηὔξησαν καὶ ἐπέτρεψαν ἀνάλογον αὔξησιν καὶ τῶν εἰσαγωγῶν. Οὕτω τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον ἦτο ἐνεργητικόν, τοῦ πλεονάσματος τῆς ἐξαγωγῆς ἀνελθόντος κατὰ τὸ 1936 εἰς 550 ἑκατομμ. Μάρκων. Εἰς τὸ αὐτὸ περίπου ποσὸν ὑπολογίζεται ν' ἀνέλθῃ τὸ πλεόνασμα καὶ κατὰ τὸ 1937. Τὸ πλεόνασμα, ὅμως, τοῦτο δὲν θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν αὔξησιν τῶν εἰσαγωγῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ὀφειλῶν τῆς χώρας, διὰ τὸν τουρισμόν, τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐμπορικῶν χρεῶν. Ὁ κατωτέρω πίναξ δεικνύει τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τοῦ Ράϊχ ἀπὸ τοῦ 1930 :

	Εἰσαγωγαὶ (εἰς ἑκατομμύρια μάρκα)	ἐξαγωγαὶ
1930	10.393	12.036
1931	6.727	9.599
1932	4.667	5.739
1933	4.204	4.871
1934	4.451	4.167
1935	4.159	4.270
1936	4.218	4.768
1937 (11 μῆνες)	4.938	5.359

Κατὰ τὸ 1937 ἡ Γερμανία ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἀναζωογόνησιν τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου. Τόσον ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγήν, ὅσον καὶ τὴν ἐξαγωγὴν ὁ ὄγκος τῶν συναλλαγῶν ηὐξήθη περισσότερον ἀπὸ 1 δισεκατομμύρια μάρκα. Ἡ αὔξησις, βεβαίως αὕτη ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ὕψωσιν τῶν τιμῶν.

Ἡ σύνθεσις τῶν γερμανικῶν εἰσαγωγῶν ἐτροποποιήθη σημαντικῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, συμφώνως πρὸς τὴν καθιερωθεῖσαν ἀπὸ τοῦ «Νέου σχεδίου» ἀρχὴν τῆς προτιμήσεως τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης. Οὕτω ἡ εἰσαγωγὴ τροφίμων ἐμειώθη ἀπὸ 1527 ἑκατομμ. μάρκα ποῦ ἦτο κατὰ τὸ 1932, εἰς 1092 ἑκατομμύρια κατὰ τὸ 1937 καὶ τὰ κατειργασμένα προϊόντα ἀπὸ 728 ἑκατομμ. μάρκα εἰς 527 ἑκατομμ. κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον, ἐνῷ αἱ πρῶται ὕλαι καὶ τὰ ἡμικατειργασμένα προϊόντα ηὐξήθησαν ἀπὸ 2412 εἰς 2509 ἑκατομμύρια μάρκα. Αἱ σημεριναὶ εἰσαγωγαί, ἐν τούτοις, τῶν πρώτων ὑλῶν πολὺ ἀπέχουν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπαρκοῦν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς γερμανικῆς οἰκονομίας, ἥτις ἔφθασε τὸ μάξιμουμ τῆς ἀποδόσεώς της, εἰς τρόπον ὥστε αἱ ἐν Γερμανίᾳ κατασκευαζόμεναι ἐσχάτως σύνθετοι πρῶται ὕλαι (ersatz), κατόπιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ τετραετοῦς σχεδίου, ν' ἀποκτοῦν μεγάλην σημασίαν.

Ἡ αὔξησις, ὅμως, τῆς ἀξίας τοῦ γερμανικοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἁπλῆ συνέπεια τῆς γενικῆς σχεδὸν βελτιώσεως τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου, ἀλλὰ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀσκηθείσης πολιτικῆς ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ «Νέου σχεδίου».

Πρὸ τῆς κρίσεως τὸ γερμανικὸν ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον ἐπετυγχάνετο ὡς ἑξῆς: Τὰ μεγάλα ἐνεργητικὰ ὑπόλοιπα, τὰ ὁποῖα προέκυπτον ἐκ τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μετὰ τῶν βιομηχανικῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἀποικιῶν αὐτῶν, τῶν Σκανδιναυϊκῶν χωρῶν καὶ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας προορίζοντο διὰ τὴν κάλυψιν τῶν παθητικῶν ὑπολοίπων, ἅτινα ἐδημιουργοῦντο ἐκ τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως μετὰ τῶν Ἀγγλικῶν Κτήσεων, τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Ἀπὸ τοῦ 1934 δὲν ὑπάρχουν πλέον πλεονάσματα ἐκ τῶν μετὰ τῆς Εὐρώπης ἐμπορικῶν συναλλαγῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν εἰσαγωγῶν ἐκ τῶν ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης χωρῶν.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ Γερμανία εὑρέθη εἰς την ἀνάγκην ν' ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον τῶν διμερῶν συμφωνιῶν καὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ πρακτικῶς ἐν ταῖς μετὰ τῶν ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης χωρῶν ἐμπορικαῖς συναλλαγαῖς τὸν ἀμοιβαῖον συμψηφισμὸν μεταξὺ εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν.

Εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων, τοῦτο ἐπέτυχεν, εἰς ἄλλας ὅμως ὄχι. Ἡ μεταβολὴ αὕτη εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς τῆς Γερμανίας ἀνέτρεψε καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν διαφόρων χωρῶν, τόσον ὡς προμηθευτῶν προϊόντων εἰς τὴν γερμανικὴν κατανάλωσιν, ὅσον καὶ ὡς καταναλωτριῶν γερμανικῶν προϊόντων. Τὸ πλέον ἐνδιαφέρον φαινόμενον εἶναι ἡ αὔξησις τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μὲ τὴν Νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην καὶ μὲ τὰς χώρας τῆς κεντρικῆς καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς.

Ἐνῷ κατὰ τὸ 1932 μόνον τὰ 5,6 ο)ο τοῦ συνόλου τοῦ γερμανικοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου προήρχετο ἀπὸ τὰς χώρας τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, κατὰ τὸ 1937 ἀνῆλθεν εἰς τὰς 13 ο)ο.

Ἀντιθέτως αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, αἵτινες ἠρνήθησαν ἐπιμόνως νὰ δεχθοῦν ἕνα διακανονισμὸν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ «do ut des» εἶδον τὸ ἐμπόριόν των μετὰ τῆς Γερμανίας νὰ μειοῦται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς τὸ ἥμισυ.

Ἡ σύναψις τῶν συμφωνιῶν clearings κατέληξεν ἐπίσης εἰς τὸ ἰσοζύγιον τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν.

Τοῦτο εἶναι ἀληθὲς ἰδίως διὰ τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας. Οὐδεὶς ὅμως παραγνωρίζει ὅτι αἱ συμφωνίαι συμψηφισμοῦ παρεμβάλλουν πλεῖστα ὅσα ἐμπόδια εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου, ἐξ αἰτίας τῶν γραφειοκρατικῶν διατυπώσεων. Ἡ Γερμανία ἐπροτίμησε περισσότερον τὰς συμφωνίας πληρωμῆς, αἵτινες ἀποτελοῦν ἀξιοσημείωτον πρόοδον εἰς τὴν ἐμπορικὴν συμβατικὴν πολιτικήν.

Μιὰ τοιαύτη συμφωνία ἐγένετο μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας ἀπὸ τοῦ 1934. Διὰ τῆς συμφωνίας ταύτης ἡ Γερμανία ὑποχρεοῦτο νὰ χρησιμοποιῇ τὰ 55 ο)ο τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν της πρὸς τὴν Ἀγγλίαν διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν Ἀγγλικῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὴν Γερμανίαν. Ἔκτοτε ὑπεγράφησαν καὶ ἄλλαι ἀνάλογοι συμφωνίαι μετ' ἄλλων χωρῶν, ὅπως Μετὰ τοῦ Βελγίου, τῆς Ἰρλανδίας, τοῦ Καναδᾶ, τῆς Νέας Ζηλανδίας, τῆς Συρίας, Περσίας καὶ Γαλλίας. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συμφωνιῶν τούτων αἱ πληρωμαὶ γίνονται κατὰ τρόπον πλησιάζοντα πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῶν συναλλαγῶν καὶ τὴν διὰ νομισμάτων ἐξόφλησιν τῶν πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ὑποχρεώσεων. Οὕτω ὁ ἔμπορος ἀπαλλάσσεται ὡρισμένων διατυπώσεων, αἵτινες εἶναι ἀπαραίτητοι εἰς τὰς συμβάσεις συμψηφισμῶν. Ὁ ἔμπορος δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος πλέον νὰ περιμένῃ ὅπως ἔλθῃ ἡ σειρά του διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐξαχθέντος ὑπ' αὐτοῦ προϊόντος, καθ' ὅσον ἡ ἄμεσος ἐπαφὴ μεταξὺ τῶν δύο συμβαλλομένων (ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ) παραμένει ἀκεραία.

Καθὼς ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ἀριθμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Γερμανίας, αὕτη ἐτήρησε μιὰ θετικὴν καὶ εὐνοϊκὴν στάσιν ἀπέναντι τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας. Τὸ τετραετὲς σχέδιον ἐπίσης οὐδόλως ἀντιτίθεται πρὸς τὴν βασικὴν ταύτην στάσιν. Τὸ σχέδιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον προβλέπει τὴν ὀργάνωσιν μιᾶς ἐθνικῆς βιομηχανίας πρώτων ὑλῶν καὶ τὴν συστηματικὴν ἐκμετάλλευσιν ὅλων τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, εἶναι ἡ λογικὴ συνέπεια τῆς ἐξαρτήσεως τῆς γερμανικῆς οἰκονομίας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ἡ Γερμανία διὰ τοῦ τετραετοῦς σχεδίου εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῶν βασικῶν μέσων ὑπάρξεώς της.

Τοῦτο προκύπει ἐκ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι ὅπως καὶ τὰ ἄτομα οὕτω καὶ τὰ ἔθνη δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐξαρτῶνται ἀπολύτως ἐκ τοῦ ἄλλου. Ὅλα τὰ ἔθνη ἔχουν πρὸ πολλοῦ τὴν τοιαύτην ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν τοιαύτην ἐγγύησιν τῆς ὑπάρξεώς των

νισμοῦ τῶν παλαιῶν Ρωσσικῶν χρεῶν (1)

***

Ἐν συμπεράσματι δυνάμεθα νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι τὸ σύστημα τοῦ Σοβιετικοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, ὡς εἶναι ἤδη ὀργανωμένον, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι διὰ τὰ Σοβιὲτ ὄχι μόνον «ἡ ἀσπὶς τῆς σοσιαλιστικῆς βιομηχανίας» (Στάλιν), ὄχι μόνον ἓν τῶν σταθερωτέρων βάθρων τοῦ Σοβιετικοῦ Κράτους, ὅπερ «ἐπέτρεψε τὸ σχέδιον ἐκβιομηχανίσεως τῆς Ρωσσίας», ἀλλ' ἐπίσης ὅπλον οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἄνευ ὁμοίου, εὔκαμπτον καὶ δραστήριον, βεβαίας ἀποτελεσματικότητος καὶ εὐκόλου χειρισμοῦ». Ὁ ἐπίτροπος τοῦ Λαοῦ διὰ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον εἶχε δίκαιον λέγων «ὅτι οὐδεμία ἄλλη χώρα ἔφθασεν, ἔστω καὶ ἀορίστως, δυναμικότητα χειρισμοῦ παρομοίαν ἐκείνης ἣν τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον παρέσχεν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν».

Ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις γνωρίζει καλῶς νὰ χειρίζεται τὸ ἐπίφοβον αὐτὸ οἰκονομικὸν ὅπλον. Γνωρίζει ν' ἀποκτᾷ, διὰ σοφῶν χειρισμῶν, μεγάλα πολιτικὰ ἀποτελέσματα. Τὸ μονοπώλιον τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, ὅπλον οἰκονομικὸν καὶ στυλοβάτης τοῦ σοβιετικοῦ καθεστῶτος, εἶνε ταυτοχρόνως καὶ μέσον πολιτικῆς πιέσεως.

Πολλὰ κράτη ἐδοκίμασαν τὴν ἀποτελεσματικότητα αὐτοῦ τοῦ μέσου Ἀρκεῖ νὰ ὑπενθυμίσωμεν σχετικῶς τὴν γαλλικὴν πεῖραν τῆς πάλης κατὰ τοῦ dumping κατὰ τὰ ἔτη 1930 καὶ 1931, ὅταν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, αἱ ἀγοραὶ τῶν Σοβιὲτ ἔπεσαν ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ 170 ἑκατομμύρια φράγκα τοῦ 1930 εἰς 60 περίπου ἑκατομμύρια κατὰ τὸ 1931. Ἀρκεῖ ἐπίσης νὰ ὑπομνήσωμεν τὴν περίπτωσιν τῆς Γερμανίας, ὅπου αἱ πολιτικαί της προστριβαὶ μὲ τὰ Σοβιέτ, αἵτινες ἐπηκολούθησαν τὴν εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄνοδον τῆς Ἐθνικοσοσιαλιστικῆς Κυβερνήσεως, εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν σημαντικὴν πτῶσιν τῶν εἰσαγωγῶν τῆς Γερμανίας καὶ τῶν Σοβιέτ, καὶ τοῦτο παρ' ὅλας τὰς καταβληθείσας διὰ τὴν ἀνάπτυξίν των προσπαθείας ὑπὸ τῶν γερμανικῶν ἐμπορικῶν κύκλων.

A. STOUPNITZKY

(1) Ἡ πολιτικὴ τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ζήτημα τῶν πιστώσεων τείνει σήμερον, κατὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Rosengolz, εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν μεγαλύτερον τόκον πιστώσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας τῶν πιστώσεων τούτων, ἥτις κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 5 ἔτη. Ἡ Κυβέρνησις ἔπαυσε πολλάκις χρησιμοποιοῦσα πιστώσεις ἐπὶ ἀνωτέρῳ τῶν 6 % ἐπιτοκίῳ. Ὁ κ. Rosengolz ἀναφέρει πολλὰ παραδείγματα:

Εἰς τὸ 1934, π.χ., ἡ γερμανικὴ τραπεζιτικὴ πίστωσις 75 ἑκατομ. μάρκων πρὸς 6,5 % ἀπεσβέσθη πρὸ τῆς λήξεώς της. Εἰς τὰ 1936 ἡ Σοβιετικὴ Ρωσσία ἀπέσβεσε τὰς πιστώσεις τῶν ἀγγλικῶν συνεταιρισμῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1936, ἡ σοβιετικὴ Κυβέρνησις ἐσταμάτησεν ὁλοσχερῶς τὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τοποθέτησιν τῶν σοβιετικῶν δανείων 7 %.

Ἐξ ἄλλου ἡ Κυβέρνησις τῶν Σοβιέτ, φαίνεται ἤδη θέλουσα νὰ παύσῃ δεχομένη πιστώσεις ἀνοιγομένας παρ' Ἑταιριῶν, προτιμῶσα τὰς κυβερνητικὰς τοιαύτας, μὲ τὸ πρότυπον τῆς ἐσχάτως συναφθείσης συμβάσεως, τῆς 28 Ἰουλίου 1936, μετὰ τῆς Μεγ. Βρεττανίας, ἥτις ἤνοιξεν ὑπὲρ τῶν Σοβιὲτ πίστωσιν 10.000.000 λιρῶν στερλινῶν, δυναμένην νὰ χρησιμοποιηθῇ ἀπ' εὐθείας παρ' αὐτῶν διὰ παραγγελίας ἐν Ἀγγλίᾳ.

ΤΟ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Τοῦ κ. JEAN MORIN

Διὰ νὰ ἀνεύρῃ τις ἐν Αἰγύπτῳ νομισματικὸν ἐθνικὸν σύστημα πρέπει νὰ ἀναδράμῃ μέχρι τοῦ 1885.

Πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης, ἡ ἱστορία τῶν αἰγυπτιακῶν νομισμάτων δύναται νὰ διακριθῇ εἰς τέσσαρας, εὐκόλως διακρινομένας, περιόδους:

1) Ἀπὸ τῆς Ἀραβικῆς κατοχῆς τῷ 641 μέχρι τοῦ 860, ἡ Χώρα δὲν εἶχεν ἄλλα νομίσματα πέραν τῶν κυκλοφορούντων καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν τοῦ Χαλιφάτου.

2) Ἀπὸ τοῦ 860 μέχρι του 1516 ἡ Αἴγυπτος καταστᾶσα ἀνεξάρτητος, ἀπέκτησεν ἴδιον ἐθνικὸν νόμισμα.

3) Τῷ 1516 ὁ Σουλτᾶνος Σαλὴμ ὁ Α', προσήρτησε τὴν Χώραν εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν καὶ ἐπέβαλε τὴν κυκλοφορίαν τῶν τουρκικῶν νομισμάτων.

4) Τῷ 1834, ὁ Μωχαμὲτ Ἀλῆ ἐνεκαινίασε νέον σύστημα διαρκέσαν μέχρι τοῦ 1885.

Τὴν 7 Αὐγούστου 1884, ὁ τότε πρωθυπουργὸς Νουμπὰρ Πασᾶς, κατήρτισεν ἐπιτροπήν, ἣν ἐπεφόρτισε νὰ μελετήσῃ τὸ ἐν ἰσχύϊ νομισματικὸν σύστημα τῆς Αἰγύπτου καὶ νὰ ἐπιφέρῃ εἰς αὐτό, ὅσας μεταρρυθμίσεις ἤθελε κρίνει ἀναγκαίας. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας, περιελάμβανεν, ἐκτὸς τοῦ ἀρχιδικαστοῦ, καὶ τοὺς κ.κ. Βινσέντ, τεχνικοῦ οἰκονομικοῦ συμβούλου τῆς Κυβερνήσεως Σμίτ, ὑποδιευθυντοῦ τῶν Τελωνείων καὶ Κλάϊμαν, διευθυντοῦ τοῦ Greolit Cyonnais.

Προορισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο ἡ ἀναδιοργάνωσις νομισματικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ὁ χρόνος καὶ αἱ περιστάσεις εἶχον τελείως παραμορφώσει.

Ἡ ποσότης τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ αἰγυπτιακῶν νομισμάτων δὲν ἐπήρκει διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Χώρας· οὕτω, παρὰ τὰ ὁλονὲν σπανίζοντα ἐθνικὰ νομίσματα, ὑπῆρχον πολυάριθμα ξένα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ἡ χρῆσις καὶ ἡ ἀνάγκη ἔθεσαν βαθμηδὸν εἰς κυκλοφορίαν.

Ταῦτα ἦσαν: α) ἀργυρᾶ, τὸ τάλληρον τῆς Μαρίας - Θηρεσίας, τὸ Κολοννᾶτον τάλληρον, τὸ τάλληρον μεζηδιέ, τὸ φιορίνιον, τὸ σελήνιον καὶ τὸ φράγκον, β) χρυσᾶ, ἡ λίρα στερλίνα, τὸ εἰκοσόφραγκον, ἡ τουρκικὴ λίρα καὶ τὸ εἰκοσάμαρκον.

Τὰ διάφορα ταῦτα νομίσματα ἦσαν διατετιμημένα ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ νόμιμος τιμὴ τῆς λίρας στερλίνας ἦτο ὑψηλοτέρα τῆς τῶν ἄλλων νομισμάτων, ἀπειλεῖ αὕτη ἐν τῇ πραγματικότητι τὴν βάσιν τοῦ νομισματικοῦ συστήματος τῆς Αἰγύπτου.

Ἡ «Ἐπιτροπὴ τῆς νομισματικῆς ἀνασυγκροτήσεως» ἐπεράτωσε τὸ ἔργον της τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1885 καὶ τὴν 14 Νοεμβρίου ἰδίου ἔτους ἐδημοσιεύθη τὸ ἐκτελεστικὸν τῆς μεταρρυθμίσεως διάταγμα, συμφώνως τῷ ὁποίῳ ἡ αἰγυπτιακὴ λίρα καθίστατο ἡ ἐπίσημος νομισματικὴ μονὰς τῆς Αἰγύπτου. Τὸ νόμιμον βάρος της ὁρίζετο εἰς 8 $^1/_2$ γραμμάρια χρυσοῦ, ὑποδιηρεῖτο δὲ εἰς 100 γρόσια καὶ τὸ γρόσιον εἰς 10 ὀχρ ἐλ γκουέρχε (δέκατον).

Τὰ νόμιμα νομίσματα ἦσαν α) χρυσᾶ: ἡ λίρα Αἰγύπτου καὶ τὰ νομίσματα τῶν 50,20, 10 καὶ 5 πιάστρων, β) ἀργυρᾶ: τὰ κέρματα τῶν 20, 10, 5, 1, $^1/_2$ καὶ $^1/_4$ γροσίων.

Ἡ εἰς χρυσὸν περιεκτικότης τῶν νομισμάτων καθωρίσθη εἰς 875 χιλιοστὰ καθαροῦ χρυσοῦ καὶ 125 χιλιοστὰ χαλκοῦ, ἡ δὲ τῶν ἀργυρῶν 833 $^1/_3$ χιλιοστὰ καθαροῦ ἀργύρου καὶ 166 $^2/_3$ χαλκοῦ.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπεφορτίσθη μὲ τὸν καθορισμὸν τῶν ξένων νομισμάτων, ἅτινα ἔμελλον νὰ γίνωνται δεκτὰ εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας των.

Ὁ ἀνωτέρω νόμος τῆς 14)11) 1885 ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1916, ὅστις διέπει καὶ σήμερον τὸ αἰγυπτιακὸν νομισματικὸν σύστημα.

Ἡ αἰγυπτιακὴ λίρα παραμένει πάντοτε ἡ νομισματικὴ μονὰς καὶ ὑποδιαιρεῖται εἰς 100 γρόσια ἢ 1000 χιλιοστά.

Τὰ νομίμως κυκλοφοροῦντα νομίσματα εἶναι: χρυσᾶ: ἡ λίρα καὶ τὰ 50 πιάστρα ($^1/_2$ λίρας)· ἀργυρᾶ: 20, 10, 5 καὶ 2 πιάστρα νικέλινα: τὰ κέρματα τῶν 10,5, 2 καὶ 1χιλιοστῶν.

Ἡ περιεκτικότης τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων καὶ τὸ νόμιμον βάρος τῆς αἰγυπτιακῆς λίρας παραμένωσιν ὡς εἶχον ὁρισθῇ ἐν τῷ διατάγματι τῆς 14)11) 1885.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου τούτου καθορίζει, ὅτι ἡ λίρα στερλίνα εἶναι δεκτὴ εἰς νόμιμον κυκλοφορίαν ἐν Αἰγύπτῳ μὲ περιεκτικότητα εἰς χρυσὸν καθορισθεῖσαν διὰ τῆς ἀπὸ 18)10)1916 ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς £: 0,975 m)ms.

Ὁ Νόμος τοῦ 1916, καθὼς καὶ ὁ τοῦ 1885 καθορίζουσιν ὅτι τὸ ἐπίσημον νόμισμα εἶναι ἡ χρυσῆ αἰγυπτιακὴ λίρα. Οὐδόλως ἀναφέρει τὰ τραπεζογραμμάτια τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Αἰγύπτου καὶ ἡ καθορισθεῖσα σχέσις μεταξὺ αἰγυπτιακῆς καὶ στερλίνας ἀφορᾷ τὰς χρυσὰς λίρας τῶν δύο χωρῶν.

Τοῦτο ἐνέχει σπουδαίαν σημασίαν, διότι ἀπὸ τοῦ 1898 ὑφίσταται ἐν Αἰγύπτῳ κυκλοφορία.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ Χεδίβη ἀναγκαστικὸς νόμος, ἐγκρίνων τὸ καταστατικὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Αἰγύπτου καὶ παρεχώρει αὐτῇ τὸ προνόμιον τῆς ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων εἰς τὸν κομιστήν, ὡς κάλυμμα τῶν ὁποίων ἔδει νὰ ὑπάρχῃ χρυσὸς μὲν διὰ τὰ 50 ο)ο τῆς ἀξίας των, τίτλοι δὲ ὑποδεικνυόμενοι ὑπὸ τοῦ Κράτους, διὰ τὸ ὑπόλοιπον.

Ὁ νόμος οὗτος ὑπέστη ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν πραγμάτων δύο οὐσιώδεις μεταγενεστέρας τροποποιήσεις:

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου, ἡ Κυβέρνησις, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ χρυσὸς ἦτο τὸ μόνον νόμιμον νόμισμα καὶ φοβουμένη μήπως δὲν δυνηθῇ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πανικοβλήτου πληθυσμοῦ, ἐθέσπισε τὴν 2 Αὐγούστου 1914 τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν τῶν χαρτονομισμάτων τῆς Αἰγυπτιακῆς Τραπέζης.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1919, ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας, ἐπληροφόρει τὴν Τράπεζαν τῆς Αἰγύπτου, ὅτι λόγῳ τῶν ἀναγκῶν τοῦ πολέμου, δὲν θὰ τῇ ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ προμηθεύῃ χρυσὸν διὰ κάλυμμα τῶν τραπεζικῶν γραμματίων. Κατόπιν τούτου ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, δι' ἀποφάσεώς του δημοσιευθείσης τῇ 30ῇ Ὀκτωβρίου 1916 εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐξουσιοδότει τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Αἰγύπτου «νὰ ἀντικαθιστᾷ τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τὸ χρησιμεῦον ὡς κάλυμμα τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀξίας τῶν ἐκδεδομένων τραπεζογραμματίων, μὲ βραχυπρόθεσμα ἔντοκα γραμμάτια τοῦ Ἀγγλικοῦ Θησαυροφυλακίου».

Συνεπείᾳ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ τοῦ νόμου τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἡ Αἴγυπτος ἐγκατέλειψε τὴν χρυσῆν βάσιν καὶ προσέδεσε τὸ νόμισμά της πρὸς τὴν στερλίναν.

Ἀλλά, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν γεγονότων, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Αἰγύπτου εἶχεν ἤδη παραιτηθῇ, ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1914, τοῦ νὰ εἰσάγῃ χρυσὸν ἐν Αἰγύπτῳ ἐξ αἰτίας τῶν κινδύνων τῆς μεταφορᾶς καὶ ἔλαβε τὴν ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ καταθέτῃ εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας τὸ κάλυμμα τῶν τραπεζογραμματίων της.

Κατόπιν τούτου, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Αἰγύπτου, ἀνέλαβε νὰ ἐνεργῇ τηλεγραφικῶς ἐμβάσματα μεταξὺ Λονδίνου καὶ Καΐρου καὶ ἀντιστρόφως διὰ τὰς ἄλλας Αἰγυπτιακὰς Τραπέζας ἐπὶ τιμῇ: Leg. 0,975 κατὰ στερλίναν.

Ὅθεν αἱ συναλλαγαὶ μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Ἀγγλίας ἐκανονίζοντο ὡς ἕπεται:

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Αἰγύπτου ἀποδέχεται τὴν εἰς τὸ ἄρτιον πληρωμὴν τῶν τραπεζογραμματίων, τῶν ὁποίων τὸ ἀντίτιμον Τράπεζά τις κατέθεσεν ἐν Λονδίνῳ καὶ ἀναλαμβάνει ἀφ' ἑτέρου νὰ πληρώσῃ ἐν Λονδίνῳ εἰς τὸ ἄρτιον τῆς ἀξίας τῶν τραπεζογραμματίων, ἅτινα Τράπεζά τις κατέθεσεν παρ' αὐτῇ.

Ἐν τῇ πράξει, τὸ σύστημα τοῦτο ἀπεδείχθη λίαν εὔχρηστον καὶ ἀντεπεκρίνετο πρὸς τὴν οἰκονομίαν τῆς Αἰγύπτου ἔνθα αἱ νομισματικαὶ ἀνάγκαι εἶναι παροδικαί, ἐξαρτώμεναι ἐκ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς πωλήσεως τῆς συγκομιδῆς τοῦ βάμβακος.

Ἐὰν ἐξετάσῃ τὶς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Αἰγύπτου ἥτις ἔχει ἰσοσκελισμένον προϋπολογισμόν, εὐνοϊκὸν ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον, ἐλάχιστον δημόσιον χρέος κατὰ κεφαλήν, θ' ἀναγνωρίσῃ ὅτι τὸ αἰγυπτιακὸν νόμισμα εἶνε ὑγιὲς καὶ ἰσχυρόν.

Τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1937, τὰ ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζογραμμάτια ἀνήρχοντο εἰς £ 23.200.000 καλυπτόμενα μὲ:

£ 6.240.583 εἰς χρυσόν,
£ 5.359.417 εἰς γρ)α τοῦ Ἀγγλικοῦ Θησαυροφυλακίου
£ 1.500.000 εἰς τίτλους ἠγγυημένους ὑπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως
£ 10.100.000 εἰς War bond τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως.

Θὰ ἦτο ἐν τούτοις εὐκταῖον ἵνα τὸ καθεστὼς τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας ἐν Αἰγύπτῳ, τὸ ὁποῖον παραμένει ὑπὸ τύπον προσωρινότητος καὶ ὅπερ ἐτροποποιήθη διαδοχικῶς διὰ διαταγμάτων καὶ ἀποφάσεων ἐκδοθέντων ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν περιστάσεων, νὰ διακανονισθῇ καὶ ἑνοποιηθῇ διὰ νόμου, καθόσον ἐπικρατεῖ μικρά τις σύγχισις μεταξὺ τοῦ νομισματικοῦ καθεστῶτος τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας αὐτῆς.

Κατὰ βάσιν τοῦτο εἶναι ἕνα ἀξίωμα. Ἄλλωστε τὸ τετραετὲς σχέδιον δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ ἐπιτάχυνσις τῆς τεχνικῆς ἐξελίξεως πρᾶγμα φυσικόν, δεδομένου ὅτι εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς οἱ λαοὶ προσεπάθησαν νὰ ἀναπτύξουν τὰς πλουτοπαραγωγικὰς πηγὰς τῆς χώρας των.

Ἡ πεῖρα μᾶς ἐδίδαξεν ὅτι ὁ ὄγκος τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν οὐδόλως μειοῦται ἐκ τῆς προόδου τῆς τεχνικῆς. Τὸ τεράστιον οἰκονομικὸν σχέδιον τοῦ ὁποίου τὴν ἐφαρμογὴν ἐπιδιώκει ἡ Γερμανία σήμερον, θὰ τῆς ἐξοικονομίσῃ ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ συνάλλαγμα. Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ γερμανικὴ κατανάλωσις, ὡς πρὸς τὰς πρώτας ὕλας καὶ τὰ τρόφιμα, εἶναι ἀπεριόριστος, τὸ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξοικονομηθῇ διὰ τοῦ τετραετοῦς σχεδίου θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἀγορὰν ἐμπορευμάτων πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰσαγωγάς της ἡ Γερμανία θὰ λαμβάνῃ πάντοτε ὑπ' ὄψιν της τὰς χώρας, αἵτινες ἀγοράζουν γερμανικὰ ἐμπορεύματα.

Αἱ ἁρμόδιοι γερμανικαὶ ἀρχαὶ ἐπανέλαβον πολλάκις, ὅτι ἡ Γερμανία δὲν πρόκειται νὰ ἀποσυρθῇ ἐκ τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου. Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Γκαῖριγκ ἐπιφορτισμένος καὶ μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τετραετοῦς σχεδίου, ἐδήλωσε τελευταίως, εἰς τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησεν εἰς τὸ Ἀμβοῦργον: «Δὲν θέλομεν καθόλου ν' ἀπομονωθῶμεν οἰκονομικῶς καὶ ἐκτελοῦντες τὸ τετραετὲς σχέδιον, ἐπιθυμοῦμεν νὰ συμμετάσχωμεν εἰς τὰς διεθνεῖς ἐμπορικὰς συναλλαγάς, εἰς τὴν παγκόσμιον οἰκονομίαν. Ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅμως, τῆς συμμετοχῆς μας εἰς τὴν παγκόσμιον οἰκονομίαν, δὲν ἐννοοῦμεν νὰ παραιτηθῶμεν ἀπὸ τὴν ἰδίαν μας ἀσφάλειαν». Εἶναι, λοιπόν, φανερόν, ὅτι ἡ Γερμανία ἐννοεῖ νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας. Διὰ νὰ καταστῇ τοῦτο δυνατὸν ὁ ἔξω κόσμος ὀφείλει ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐξαιρετικῶς δύσκολον θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἡ γερμανικὴ οἰκονομία καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς νομίμους ἀξιώσεις τῆς Γερμανίας περὶ ἀποδόσεως τῶν ἀποικιῶν της, στηριζομένας εἰς οἰκονομικὰς ἀνάγκας.

Ἀναμφιβόλως τὸ τετραετὲς σχέδιον θὰ ἐξασφαλίσῃ ἕνα σοβαρὸ μέρος τῶν εἰς πρώτας ὕλας ἀναγκῶν μας, ἀλλὰ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀληθές, ὅτι μεταξὺ τῶν μεγάλων δυνάμεων, ἡ Γερμανία εἶναι ἡ μόνη, ἡ ὁποία δὲν ἔχει μίαν ἐθνικὴν ἢ ἀποικιακὴν βάσιν διὰ νὰ προμηθεύεται τὰ ἀναγκαιοῦντα αὐτῇ τρόφιμα. Αἱ ἀποικιακαὶ δέ, διεκδικήσεις τῆς Γερμανίας, ἀφοροῦν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὰς ἀποικίας, αἵτινες ὑπήγοντο πρὸ τοῦ πολέμου εἰς τὴν γερμανικὴν κυριαρχίαν.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ
53 - 718
ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ ΠΑΣΑ ΧΡΩΜΟΤΥΠΟΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Συνοπτικὴ κατάστασις 31ης Μαΐου 1938

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

		Δραχμαὶ
Ταμεῖον καὶ διαθέσιμα παρὰ Τραπέζαις		2.866.786.01
Δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ χρηματογράφων		1.340.936.80
Ὁμολογίαι δανείων Ἐθνικῶν καὶ πρὸς νομικὰ πρόσωπα καὶ μετοχαί.		67.827.875.30
Ἀδιάθετοι ὁμολογίαι μεταβ. λαχειοφ. δανείων Ἐθνικῆς Τραπέζης		29.832.937.79
Ἀπαιτήσεις ἀπαρτίζουσαι τὸ κάλυμμα κτηματικῶν ὁμολογιῶν εἰς £:		
α) δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ	£ 1,546,514,14, 1	
β) » πρὸς νομικὰ πρόσωπα ἐπ' ἐκχωρήσει προσόδων	£ 1,634,549,17, 6	
γ) λήξασαι τοκοχρεολυτικαὶ δόσεις	£ 554,150.13, 2	
Ὁμοῦ	£ 3,735,215, 3, 9	1,400,705,695,13
Κτηματικαὶ ὁμολογίαι εἰς λίρας		218,288,110,88
Δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ πρὸς νομικὰ πρόσωπα ἐπ' ἐκχωρήσει προσόδων		530,876,667,80
Ἀπαιτήσεις ἐκ μεταβιβ. παρ' Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος		256,055,364,40
Κατάστημα Τραπέζης, ἐγκαταστ. καὶ κτήματα Τραπέζης		39,869,883,75
		2,547,484,257,86

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

		Δραχμαὶ
Κεφάλαιον Μετοχικὸν		80,000,000,—
Κεφάλαια Ἀποθεματικὰ		38,500,000,—
Πρόβλεψις πρὸς ἀντίκρυσιν διαφορᾶς τιμῆς ἐκδόσεως ὁμολογιῶν εἰς £		31,193,463,—
Καταθέσεις:		
α) ἐν ὄψει		18,881,028.95
β) δεσμευμέναι		185,229,758,89
γ) ἐπὶ προθεσμίᾳ		10,075.—
Ἀνοικτοὶ λ)σμοὶ παρὰ Τραπέζ. ἐν Ἑλλάδι		150,899,224,37
Κτηματικαὶ ὁμολογίαι εἰς λίρας:		
Ὀνομαστικὴ ἀξία τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ὁμολογιῶν	£ 4,704,500- 0- 0	
Μεῖον διαφορᾶς τιμῆς ἐκδόσεως	£ 417,798- 7- 0	
ὑπόλοιπον	£ 4,286,701-13- 0	1,607,513,118,75
Ὑποχρεώσεις ἐκ μεταβιβάσεως παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος		373,394.980,95
Ληξιπρόθεσμοι ὑποχρεώσεις καὶ τόκοι		40,513,852,55
Διάφοροι λογαριασμοὶ		21,348,754,40
		2,547,484,257,86

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουνίου 1938

Ὁ Ὑποδιοικητὴς
Γ. ΙΑΤΡΟΥ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου
Κ. ΣΤΡΟΥΜΠΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΑΝΕΡΓΙΑ—ΤΙΜΑΡΙΘΜΟΙ—ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ—ΕΜΠΟΡΙΟΝ—ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΑ Κ.Λ.Π.

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ

Ὁ δείκτης οἰκονομικῆς δραστηριότητος τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ἀποθεματικοῦ Συμβουλίου ἀνῆλθεν εἰς 77 τὸν Ἰούνιον 1937 ἔναντι 76 τὸν Μάϊον 1938 καὶ 114 τὸν Ἰούνιον 1938, ἐν μέρει μὲν δι' ἐποχιακοὺς λόγους, ἐν μέρει δὲ λόγῳ τῶν πολλῶν ἐνδείξεων περὶ αἰσθητῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς. Ὄντως δέ, ἐκ τῆς προσφάτου μηνιαίας ἀνασκοπήσεως τῆς National City Bank τῆς Νέας Ὑόρκης προκύπτει ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐργασιῶν κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον ὑπῆρξε λίαν ἐνθαρρυντική, καὶ ὅτι λόγῳ τῆς καλῆς ἐσοδείας, τῆς ἀπασχολήσεως μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ ἐργατῶν, καὶ τῶν μεγάλων κρατικῶν δαπανῶν, αἱ ἐλπίδες περὶ περαιτέρω βελτιώσεως προφανῶς δικαιολογοῦνται.

Συμφώνως πρὸς ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας τὸ εἰς χρῆμα εἰσόδημα τῶν γεωργῶν ἐκ πωλήσεως προϊόντων ἀνῆλθε τὸν Ἰούνιον 1938 εἰς δολλάρια 514 ἑκατομμύρια ἔναντι δολλαρίων 604 ἑκατομ. ἀντιστοίχου εἰσοδήματος. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ εἰς τὰ ἄνω ποσὰ κρατικὴ συμβολὴ ἀνῆλθεν ἀντιστοίχως εἰς δολλάρια 45 ἑκατομμύρια καὶ δολλάρια 27 ἑκατομμύρια. Διὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τοῦ 1938 τὸ γεωργικὸν εἰσόδημα ὑπολογίζεται εἰς δολλάρια 3.084 ἑκατομμ. ἔναντι δολλαρίων 3.499 ἑκατομμ. κατὰ τὸ ἀντίστοιχον περυσινὸν ἑξάμηνον. Ἡ εἰς τοῦτο κρατικὴ συμβολὴ ἀνῆλθεν ἀντιστοίχως εἰς δολλάρια 257 ἑκατομμ. καὶ δολλάρια 330 ἑκατομμύρια.

Ἐκ στατιστικοῦ πίνακος δημοσιευθέντος εἰς τὸν «Economist» προκύπτει ὅσον ἀφορᾷ τὴν κίνησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὅτι αἱ εἰσαγωγαὶ ἔφθασαν εἰς τὸ μέγιστον αὐτῶν ὅριον. (Δολλάρια 307 ἑκατομμ.) τὸν Μάρτιον 1937, ἔκτοτε δὲ σταθερῶς ἠλαττώθησαν μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1938 κατὰ 50 ο)ο περίπου. Αἱ ἐξαγωγαὶ ἔφθασαν εἰς τὸ μέγιστον αὐτῶν ὅριον τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1937, ἔκτοτε δὲ ταχέως ἠλαττώθησαν κατὰ 30 ο)ο περίπου, ἐν μέρει δὲ δι' ἐποχιακοὺς λόγους. Διὰ τὸ ἔτος λήξεως 1938 τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον ἐπαρουσίασεν ἐνεργητικὸν ὑπόλοιπον δολλαρίων 1041 ἑκατομμ., ἐνῷ διὰ τὸ ἔτος λήξεως Ἰουνίου 1937 ὑπῆρξε παθητικὸν ὑπόλοιπον ἐκ δολλαρίων 103 ἑκατομμυρίων.

Κατὰ πληροφορίας τοῦ Πρακτορείου Reuter ἐκ Washington, ἡ Federal Export and Import Bank ἤνοιξε νέας μεγάλας πιστώσεις πρὸς χρηματοδότησιν τῶν εἰς Νότιον Ἀμερικὴν ἐξαγωγῶν ἵνα οὕτω ἀντιμετωπισθῇ ὁ ἐνταθεὶς Εὐρωπαϊκὸς ἀνταγωνισμός. Ἡ Τράπεζα αὕτη σκοπεύει μεταξὺ ἄλλων, νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ Ἀμερικανικὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα, ἐξασφαλίζουσα σημαντικὰς παραγγελίας εἰς ἃς χώρας κατασκευάζονται μεγάλα δημόσια ἔργα, συγχρόνως ὅμως θὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τῶν πάσης φύσεως συναλλαγῶν. Κύριος σκοπὸς τῆς Τραπέζης εἶναι νὰ ἀντιδράσῃ κατὰ τῆς κρατικῆς ὑποστηρίξεως ἡ ὁποία παρέχεται εἰς ἄλλας ἐξαγωγικὰς χώρας.

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ

Εἰς ὁμιλίαν του γενομένην κατὰ τὰ μέσα Ἰουλίου εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Βουλὴν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Sir john Simon, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ὑφίστοται κίνδυνος ἐπανόδου τῆς κατὰ τὸ 1931 ἐπελθούσης οἰκονομικῆς κρίσεως. Σοβαρὰ μείωσις τῆς παγκοσμίου καταναλώσεως δὲν ὑφίσταται, ἡ δὲ Ἀγγλία εἰδικῶς εἶναι ἤδη εἰς καλλιτέραν θέσιν ὑπὸ ἔποψιν ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, καὶ ἡ νομισματικὴ αὐτῆς κατάστασις ἀποκλείει ὁλοσχερῶς τὴν δυνατότητα ὑπάρξεως οἱασδήποτε ἀνάγκης, ὅπως ἀκολουθηθῇ πολιτικὴ ἀντιπληθωρισμοῦ.

Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ Trade Supplement (30)7)38) τοῦ «Economist» ἡ εἰς ἐποχιακοὺς λόγους ὀφειλομένη συνήθως μείωσις τῆς κινήσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου δὲν παρετηρήθη ἐφέτος, ἐπίσης δὲ ὁ δείκτης τῶν ἀπασχολουμένων ἐργατῶν παραμένει σταθερὸς ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου γενικώτερον δὲ ὁ δείκτης τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ὑψώθη τὸν Ἰούνιον 1938 εἰς 104, ἔναντι 103 κατὰ Μάϊον.

Κατὰ πληροφορίας τῆς Agence Economique et Financiere ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, ἀνησυχοῦσα διὰ τὰς προόδους τῆς Γερμανικῆς οἰκονομικῆς διεισδύσεως εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ Νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην ὑπέβαλεν εἰς ἐξονυχιστικὴν μελέτην τὸ ζήτημα τῶν ἐμπορικῶν σχέσεών της μετὰ τῶν παραδουναβείων καὶ Βαλκανικῶν Κρατῶν. Ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις σκοπεύει οὐ μόνον νὰ χορηγήσῃ πιστώσεις, ἀλλὰ καὶ νὰ τοποθετήσῃ Ἀγγλικὰ κεφάλαια εἰς τὰς ἐν λόγῳ χώρας. Δὲν παροράται τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ Βαλκανικαὶ καὶ Παραδουνάβειαι χῶραι ἐπιτυγχάνουν καλλιτέρας τιμὰς διὰ τὰ προϊόντα των ὅταν πωλοῦν αὐτὰ εἰς τὴν Γερμανίαν. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως, αὗται πληρώνονται εἰς δεσμευμένα μάρκα, ἐνῷ ἔχουν ἀνάγκην ρευστῶν κεφαλαίων. Αἱ ἀνάγκαι τῶν εἰρημένων χωρῶν ἐξετάζονται ἤδη κεχωρισμένως ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ὑπουργείου τοῦ ἐμπορίου, ὡς λέγεται δὲ ἡ κυβέρνησις δὲν ἐννοεῖ νὰ βιάσῃ τὰ πράγματα, δεδομένου ὅτι ἡ. ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Εὐρώπη ἐμπορικὴ πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας εἶναι πρόβλημα τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτήσῃ καιρὸν ἵνα ἐπιλυθῇ. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν κίνησιν ταύτην πρὸς ἀντίδρασιν κατὰ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἣν ἀσκεῖ ἡ Γερμανία ἐν Νοτιοανατολικῇ Εὐρώπῃ, ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἐνισχύεται ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑνώσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἥτις φρονοῦσα ὅτι ἡ Γερμανικὴ διείσδυσις ἐν τοῖς Βαλκανίοις ὑπερέβη προφανῶς τὰ ὅρια τῶν φυσιολογικῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, διεβεβαίωσε τὴν Ἀγγλικὴν κυβέρνησιν ὅτι θὰ ὑποστηρίξῃ ταύτην διὰ τὴν λῆψιν οἱωνδήποτε μέτρων.

ΓΑΛΛΙΑ

Ἡ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας παρατηρηθεῖσα ὑψωτικὴ τάσις τῶν τιμῶν ἤρχισε νὰ καταπαύῃ, ἐπίσης δὲ παρατηρεῖται διακοπὴ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Εἰς τὴν ἐν τῇ Revue d' Economie Politique δημοσιευθεῖσαν ἐτησίαν αὐτοῦ ἀνασκόπησιν, ὁ καθηγητὴς Rist ἀναφέρει ὅτι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἔτος 1937, ὅπερ λόγῳ τῶν ἐσωτερικῶν κοινωνικῶν ἀνωμαλιῶν καὶ τῆς 40ώρου ἑβδομάδος ἐργασίας ὑπῆρξεν ἔτος ἀπογοητευτικὸν διὰ τὴν Γαλλίαν, τὸ 1938 εἶναι ἔτος γενικῆς βελτιώσεως, ἰδίᾳ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον. Ἡ ἀνεργία ἐμειώθη καὶ τὰ φυγόντα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Γαλλικὰ κεφάλαια παλιννοστοῦν. Ἀλλ' ἡ Γαλλία δέον νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ δύο θεμελιωδῶν οἰκονομικῶν προγραμμάτων. Δέον εἴτε νὰ ἐπιζητήσῃ αὔξησιν παραγωγικότητος δι' ὑψώσεως τῶν ἡμερομισθίων, εἴτε νὰ ἐπιδιώξῃ ἀναζωπύρωσιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος διὰ δημιουργίας ἐπαρκοῦς περιθωρίου μεταξὺ τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ τῶν τιμῶν πωλήσεως. Περιορισμὸς ὅμως τοῦ κόστους παραγωγῆς δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον δι' ὀρθολογιστικῆς ὀργανώσεως τῆς βιομηχανίας, τοῦθ' ὅπερ ἀπαιτεῖ νέα κεφάλαια, συνεπῶς δὲ ἐνεργητικὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς κρατικῆς δανειακῆς πολιτικῆς. Κατὰ τὸν καθηγητὴν Rist ἡ βελτίωσις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως προσκόπτει ἐπίσης εἰς τὸν ὑπερβολικὸν κρατικὸν προστατευτισμόν, ἰδίᾳ δ' εἰς τὴν ἀδικαιολόγητον ὑπερτίμησιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ὡς καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας ἀσκουμένην πολιτικὴν ἀποστειρώσεως τοῦ χρυσοῦ, δι' ἧς παρεμποδίζεται ἡ φυσικὴ ἀνατίμησις τῶν παγκοσμίων τιμῶν.

Ἡ κίνησις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου παρουσιάζει τελευταίως ἐνθαρρυντικὰς ἐνδείξεις. Τὸ εἰς 1215 ἑκατομμυρίων φράγκων ἀνελθὸν παθητικὸν ὑπόλοιπον τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου εἶναι τὸ μικρότερον σημειωθὲν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἕτερον ἐνθαρρυντικὸν σημεῖον ἀποτελεῖ ἡ ἀφθονωτέρα εἰσροὴ περιηγητικοῦ συναλλάγματος. Ἐξ ἄλλου ὅμως ἡτεταραγμένη διεθνὴς κατάστασις τηρεῖ εἰς ἀνησυχίαν τὴν ἀγορὰν συναλλαγμάτων καὶ προκαλεῖ ἔντονον τάσιν ἀποθησαυρίσεως χρυσοῦ.

Τὴν 18 Ἰουλίου ἐξεδόθη νέον δάνειον ἐθνικῆς ἀμύνης συνολικοῦ ποσοῦ μὴ εἰσέτι καθορισθέντος τοῦ ὁποίου δὲ αἱ ὁμολογίαι δισρκείας 1 1)2 ἔτους, φέρουν τόκον 3 1)2 ο)ο (προπληρωτέον), καὶ εἶναι ἀπηλλαγμέναι τῶν εἰδικῶν φόρων ἐπὶ τῶν χρεογράφων. Ἐξ ἄλλου, κατὰ πληροφορίας ἐξ Amsterdam, Ὁλλανδικὸς ὅμιλος τραπεζιτῶν ἐχορήγησεν εἰς τὴν Γαλλικὴν κυβέρνησιν δάνειον ἐκ φλορινίων 75 ἑκατομμ. ἐπὶ τόκῳ 3 ο)ο.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆλθεν ἡ βιομηχανικὴ δραστηριότης συνεπήγαγε σταθερὰν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργαζομένων, οἵτινες ἀπὸ 18.370.000 (μέσης μηνιαίας δυνάμεως τὸ 1937) ἀνῆλθον εἰς 20.000.000 τὸν Ἰούνιον 1938, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων περιωρίσθη εἰς 292.000. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐδημοσιεύθη τὴν 22αν Ἰουνίου διάταγμα ἐξασφαλίζον διὰ βιομηχανικῆς ἐπιστρατεύσεως τὴν ἐπάρκειαν ἐργατικῶν χειρῶν διὰ τὰ ἐθνικῆς σημασίας κρατικὰ ἔργα. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγὸς (γαιάνθραξ, χάλυψ, χυτοσίδηρος, ὑφαντουργία) ἡ κίνησις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου περιωρίσθη αἰσθητῶς τὸν Ἰούνιον 1938, γενικώτερον δὲ κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον 1938, τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον ἐπαρουσίασεν παθητικὸν ὑπόλοιπον (ὑπὲρ τῆς ἐξαγωγῆς) R. M. 114 ἑκατομμ. ἐνῷ κατὰ τὸ ἀντίστοιχον περυσινὸν ἑξάμηνον, εἶχε σημειωθῆ ἐνεργητικὸν ὑπόλοιπον (ὑπὲρ τῆς ἐξαγωγῆς) R. M. 176 ἑκατομμ. Ἰδιαιτέρα μείωσις παρατηρεῖται εἰς τὴν ἐξαγωγὴν σιδήρου καὶ χάλυβος. Κατὰ τελευταίας ὅμως εἰδήσεις αἱ κατὰ Ἰούλιον παραγγελίαι σιδήρου καὶ χάλυβος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ηὐξήθησαν λίαν.

Κατὰ στατιστικὴν δημοσιευομένην εἰς τὸν «Economist» τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα τῆς Γερμανίας ἐμειώθη ἀπὸ R. M. 76.000 τὸ 1929 εἰς R,M. 68.500 τὸ 1937. Ἀντιθέτως ἡ ὑπὸ τοῦ Reich ἐπιβαλλομένη φορολογία ηὐξήθη ἀπὸ R. M. 9.170 ἑκατομμ. τὸ 1929 (ἀναλογία 12 ο)ο) εἰς R. M. 13.960 ἑκατομμ. τὸ 1937 (ἀναλογία 20 ο)ο) ἐπίσης δὲ ἡ ὑπὸ τῶν Γερμανικῶν χωρῶν καὶ δήμων ἐπιβαλλομένη φορολογία ηὐξήθη ἀντιστοίχως ἀπὸ R.M. 13,250 ἑκατομμ. τὸ 1929 (ἀναλογία ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος 18 ο)ο) εἰς R.M. 18.250 ἑκατομμ. τὸ 1937 (ἀναλογία 27 ο)ο).

Τὴν 18ην Ἰουλίου ἐσημειώθη σημαντικωτάτη πτῶσις τῶν τιμῶν εἰς τὴν ἀγορὰν χρεογράφων τοῦ Βερολίνου, Κατόπιν παρεμβάσεως τῶν Τραπεζῶν αἱ ἀξίαι ἀνετιμήθησαν πάλιν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Αὐγούστου ἐσημειώθη νέα πτῶσις. Ἡ ἐπίσημος ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου, ὅπερ ἔλαβε διαστάσεις πανικοῦ, εἶναι ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται προέβησαν εἰς ἀθρόαν ρευστοποίησιν τῶν εἰς χεῖρας των χρεογράφων, πιθανώτερον ὅμως εἶναι ὅτι τὸ κοινὸν ἔδειξε μεγάλην ἀπροθυμίαν νὰ ἀγοράζῃ χρεόγραφα λόγῳ ἐπιβολῆς νέων φορολογιῶν εἰς τὰς ἑταιρείας.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Σόφιας ἡ Βουλγαρικὴ κυβέρνησις ἐπιζητεῖ νὰ συνάψῃ εἰς τὴν ἀγορὰν Λονδίνου δάνειον ἐξ Ἀγγλικῶν λιρῶν 6—8 ἑκατομμ., πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως ἐκ τῆς ξηρασίας ἡ ὁποία ἐπροξένησε μεγάλας βλάβας εἰς τὰς καλλιεργείας. Κατά τινας φήμας ἡ Ἀγγλία θὰ ἦτο διατεθειμένη νὰ χορηγήσῃ τὸ δάνειον τοῦτο, ἔναντι παροχῆς ὡρισμένων ἐγγυήσεων πολιτικῆς φύσεως. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπρόκειτο νὰ ἀποτελέσῃ τὸ ἀντικείμενον συνομιλιῶν κατὰ τὸ ταξείδιον τοῦ Βασιλέως Βόριδος εἰς Λονδῖνον.

Κατόπιν μεταβάσεως ἀντιπροσώπων ὁμάδος μεγάλων Γαλλικῶν Τραπεζῶν εἰς Σόφιαν καὶ διεξαγωγῆς σχετικῶν διαπραγματεύσεων ὑπεγράφη κατὰ τὴν πρώτην ἑβδομάδα τοῦ Αὐγούστου συμφωνία δυνάμει τῆς ὁποίας ἠνοίχθη εἰς τὴν Βουλγαρικὴν κυβέρνησιν πίστωσις φράγκων 375 ἑκατομμυρίων, ἐξοφλητέα εἰς 12 ἐτησίας δόσεις πρὸς τόκον 5 1)2 ο)ο. Ἡ πίστωσις αὕτη θὰ χρησιμοποιηθῇ ἀποκλειστικῶς διὰ Βουλγαρικὰς ἀγορὰς ἐν Γαλλίᾳ.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑ

Ἀπό τινων μηνῶν ἤδη ἀντιπρόσωποι μιᾶς Τσεχοσλοβακικῆς μεταλλευτικῆς ἐπιχειρήσεως ἐνεργοῦν ἐρεύνας εἰς τὰς χαλκοφόρους ἐκτάσεις τῆς Νοτίου Σερβίας. Τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα εἶναι ἱκανοποιητικά, γίνεται δὲ λόγος περὶ ἱδρύσεως νέας ἑταιρείας ἐκμεταλλεύσεως μὲ Τσεχοσλοβακικὰ κεφάλαια. Ἐξ ἄλλου, κατὰ πληροφορίας ἐκ Βελιγραδίου ἡ Γερμανικὴ Ἑταιρεία Pauling μελετᾷ τὴν ἵδρυσιν ἐργοστασίου παραγωγῆς ἀζώτου εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Λαζάρεβατς.

Δημοσιευθὲν διάταγμα κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου προβλέπει τὴν ἵδρυσιν ἑταιρείας χάλυβος μὲ κεφάλαιον δηναρίων 600 ἑκατομμυρίων. Τὸ κράτος θὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν ἑταιρείαν ταύτην, ἔναντι μετοχῶν ἀξίας 385 ἑκατομμ. τὰ εἰς Lyubiya, Zenica, Breza καὶ Vares μετσλλεῖα τοῦ Δημοσίου. Ἐξ ἄλλου Νοτιοσλαυϊκή τις Τράπεζα θὰ ἀναλάβῃ μετοχὰς τῆς ἑταιρείας ἀξίας 200 ἑκατομμ.

Κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου ὑπεγράφη ἐπίσης νομοθετικὸν διάταγμα ἐπιτρέπον τὴν ἀναστολὴν τῆς πληρωμῆς τῶν παρὰ Τραπέζαις καταθέσων πρὸς προάσπισιν τῶν συμφερόντων τῶν καταθετῶν καὶ τῶν Τραπεζικῶν ἱδρυμάτων. Τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος προερχομένου εὐεργετήματος θὰ ἀπολαύουν μόνον τὰ Τραπεζικὰ ἐκεῖνα ἱδρύματα τὰ ὁποῖα ἤθελον περιέλθῃ εἰς δυσχερῆ θέσιν, λόγῳ αἰφνιδίας καὶ ἀθρόας ἀναλήψεως καταθέσεων.

Ἡ μακροτέρα προθεσμία ἀναστολῆς τῆς πληρωμῆς ὡρίσθη εἰς ἓν ἔτος, κατ' ἐξαίρεσιν δὲ δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος. Κατὰ τὸ μεσολαβοῦν διάστημα τὸ τραπεζικὸν ἵδρυμα ὀφείλει νὰ τηρῇ τὰς ὑποχρεώσεις του ἀνὰ πᾶν ἑξάμηνον ἐπὶ τῇ βάσει καθωρισμένου σχεδίου. Ἡ καταβολὴ τῶν τόκων καὶ ὡρισμένων ἄλλων ὑποχρεώσεων δὲν δύναται νὰ ἀναβληθῇ ὡς καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν μικρῶν καταθέσεων, τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν θέλει καθορισθεῖ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τοῦ ἐμπορίου ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος ἑκάστου ἱδρύματος. Τὰ γενικὰ ἔξοδα δέον νὰ ἐλαττωθοῦν καὶ οἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ θὰ πληρώνονται μόνον μέχρι τοῦ ὁρίου τοῦ 5 ο)ο. Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ ἐμπορίου εἶναι ὁ μόνος ἁρμόδιος νὰ ἀποφασίζῃ περὶ τῆς ἀναβολῆς τῶν πληρωμῶν τοῦτο, δέ, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης, ὅταν αἱ καταθέαεις τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Τραπεζιτικοῦ ἱδρύματος ὑπερβαίνουν τὰ 10 ἑκατομμ. δηνάρια. Τὸ ἀνωτέρω μέτρον ἀποτελεῖ μέτρον προληπτικόν, πρὸς ἀποφυγήν, ὑπὸ ἀπροόπτους περιστάσεις, τῶν διαταραχῶν τῆς λειτουργίας τοῦ πιστωτικοῦ συστήματος.

Ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον Γερμανοὶ τραπεζῖται καὶ ἐπιχειρηματίαι βολιδοσκοποῦν καὶ μελετοῦν τὰς ἐν Γιουγκοσλαυΐᾳ ἐπικρατούσας συνθήκας ἐπὶ τῷ σκοπῷ εἴτε νὰ ἱδρύσουν ἐν Βελιγραδίῳ Τράπεζαν καθαρῶς Γερμανικήν, εἴτε νὰ ἀναλάβουν τὰς μετοχὰς Νοτιοσλαυϊκῆς τινος Τραπέζης ἤδη ὑφισταμένης. Αἱ συνεννοήσεις, αἵτινες διεξάγονται σχετικῶς, εἰσέτι δὲν ἐτελεσφόρησαν.

ΤΟΥΡΚΙΑ

Κατὰ τὸ 2ον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰουλίου, αἱ ἀπό τινος διεξαγόμεναι διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῶν κυβερνήσεων Γαλλίας καὶ Τουρκίας, κατέληξαν εἰς ὑπογραφὴν ἐν Παρισίοις συμφώνου, τὸ ὁποῖον ἵνα ἰσχύσῃ δέον προηγουμένως νὰ ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀθωμανικοῦ χρέους. Ἡ νέα συμφωνία προβλέπει κατάργησιν τῆς ὑποχρεώσεως τῆς Τουρκίας, ὅπως καταβάλλῃ εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα τὸ ἥμισυ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ χρέους.

Τοιουτοτρόπως τὸ σύνολον τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ θὰ μεταφέρεται τοῦ λοιποῦ διὰ συστήματος ἐξαγωγῆς ἐμπορευμάτων, μεσολαβήσει εἰδικῆς Γαλλοτουρκικῆς ἑταιρείας.

Ἐγνώσθη ἐξ ἄλλου κατ' Αὔγουστον, ὅτι ἡ Τουρκία διαπραγματεύεται μετὰ Γαλλικῶν οἴκων τὴν ναυπήγησιν 8 ἐμπορικῶν σκαφῶν, ἐπιβατηγῶν καὶ φορτηγῶν, μέσου ἐκτοπίσματος 5,000 τόννων ἕκαστον. Ἡ παράδοσις τούτων θὰ γίνῃ τμηματικῶς ἐντὸς δεκαετίας, πρὸς ἐξόφλησιν δὲ αὐτῶν θὰ χορηγηθῇ ὑπὸ τῶν Γάλλων μακροπρόθεσμος πίστωσις. Ἡ ἀξία τῆς παραγγελίας ἀνέρχεται εἰς 330.000 Ἀγγλικὰς λίρας. Ἡ ἀνωτέρω παραγγελία θὰ προστεθῇ εἰς τὰ 14 μικτὰ σκάφη ἀξίας περίπου 1.650.000 Ἀγγλικῶν λιρῶν, ναυπηγούμενα ἤδη ἐν Μεγάλῃ Βρεττανίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐνισχύσεως τοῦ Τουρκικοῦ ἐμπορικοῦ στόλου.

Λήγοντος τοῦ Ἰουλίου ὑπεγράφη μετὰ τῆς Γερμανίας σειρὰ οἰκονομικῶν μέτρων ἐτησίας ἰσχύος. Τὸ σχετικὸν Γερμανικὸν ἀνακοινωθὲν ἀναφέρει, ὅτι δέον νὰ ἀναμένεται αἰσθητὴ αὔξησις τῶν εἰς Τουρκίαν Γερμανικῶν ἐξαγωγῶν.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Κατ' ἐγκύρους πληροφορίας τὸ Ρουμανικὸν Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀπεφάσισε τὴν ριζικὴν μεταβολὴν τῆς σήμερον ἰσχυούσης Ρουμανικῆς βιομηχανικῆς νομοθεσίας πρὸς διευκόλυνσιν καὶ ἐνθάρρυνσιν τῆς συμμετοχῆς ξένου κεφαλαίου εἰς τὴν Ρουμανικὴν βιομηχανίαν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐσχηματίσθη Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ὁποίαν ἀνετέθη ἡ κατάργησις νέου νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ ἐν Ρουμανίᾳ τοποθετημένον ξένον κεφάλαιον θὰ τονωθῇ καὶ θὰ προστατευθῇ.

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

ΚΑΠΝΟΣ—ΣΤΑΦΙΣ—ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ—ΣΙΤΟΣ—ΚΑΦΕΣ—ΒΑΜΒΑΞ Κ.Τ.Λ.

ΣΙΤΟΣ

Τὸ Ἀμερικανικὸν Γραφεῖον Γεωργικῆς Οἰκονομίας ὑπολογίζει τὴν παγκόσμιον ἐσοδείαν σίτου εἰς 525 ἑκατομμ. μετρικοὺς στατῆρας «ἐξαιρέσει τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Κίνας», ἔναντι 475 ἑκατομμ. στατήρων τῆς περυσινῆς παραγωγῆς. Ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ παραγωγὴ τῆς Ρωσίας, ἡ παγκόσμιος ἐσωδεία θὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ 631 ἑκατομμ. μετρικοὺς στατῆρας.

Κατ' ἐπισήμους ἐκτιμήσεις τῶν ἀρχῶν Αὐγούστου ἡ Ἀμερικανικὴ σιτοπαραγωγὴ ὑπολογίζεται εἰς 936 ἑκατομμ. μποῦσελς «678 ἑκατομμ. χειμερινοῦ σίτου καὶ 258 ἑκατομμ. ἐαρινοῦ σίτου». Ἡ Καναδικὴ ἐσοδεία ὑπελογίλετο εἰς 330 ἑκατομμ. μποῦσελς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἐσοδείαν, τὸ Γραφεῖον Broomhall ἀνεβίβαζεν αὐτὴν «ἐξαιρέσει τῆς Ρωσίας» εἰς 209 ἑκατομμύρια quarters ἔναντι 192 1/2 ἑκατομμ. quartets τῆς περυσινῆς παραγωγῆς. Εἰδικῶς, κατὰ προσφάτους εἰδήσεις, ἡ Γαλλικὴ ἐσοδεία ὑπολογίζεται εἰς 46 ἑκατομμ. quarters ἔναντι 32 ἑκατομμ, περυσινῶν, εἰς Ἰταλίαν αἱ ἀποδόσεις εἶναι ἀνώτεραι τῶν προβλέψεων, ἐπίσης δ' εἰς τὴν Γερμανίαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς συγκομιδῆς εἶναι ποσοτικῶς ποιοτικῶς ἱκανοποιητικά, καλλίτερα τῶν περυσινῶν.

Κατὰ τὸ διάστημα μεταξὺ 9 Ἰουλίου καὶ 19 Αὐγούστου αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου διεκυμάνθησαν ὡς ἑξῆς:

	9—15 Ἰουλίου	16—22 Ἰουλίου	23—29 Ἰουλίου	30 Ἰουλίου—5 Αὐγούστου	6—12 Αὐγούστ.	13—19 Αὐγούστ.
σέντς κατὰ μποῦσελ (Παράδ. Ἰουλίου)						
Chicago	70 1/2	68 5/8	68 1/8	64 5/8	62 1/8	64 5/8
Winnipeg	98	78 3/4	77 1/4	74	69 5/8	67 3/4
Liverpool (σελλ. καὶ πέννες κατὰ 160 λίβρας)	6/4 7/8	5/9 1/4	5/7 1/8	5/7 7/8	5/4 3/8	5/2 3/4

Ὁ Ἀμερικανὸς Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. Wallace ἀνεκοίνωσε τὴν προσεχῆ κατάρτισιν σχεδίου διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν τῆς ἐξαγωγῆς 100 ἑκατομμ. bushels σίτου ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἥτις οὐδένα ἐξέπληξεν, ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι δὲν δύνανται νὰ ἐλπίζουν, λόγῳ τοῦ Ἀργεντινοῦ καὶ τοῦ Καναδικοῦ συναγωνισμοῦ, ὅτι θὰ ἐξαγάγουν κατὰ τὴν τρέχουσαν περίοδον πλέον τῶν 50 ἑκατομμ. μποῦσελς ἔναντι 100 ἑκατομμ. τὸ 1937—1938.

ΜΕΤΑΛΛΑ

Εἰ τιμαὶ τῶν κυριωτέρων μετάλλων διεκυμάνθησαν εἰς τὴν ἀγορὰ Λονδίνου κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ 9ης Ἰουλίου μεχρι 19ης Αὐγούστου ὡς κάτωθι «εἰς λίρας, σελλίνια καὶ πέννας κατὰ τόννον».

	9—15 Ἰουλίου	16 22 Ἰουλίου	23—29 Ἰουλίου	30 Ἰουλίου —5 Αὐγούστου	6—12 Αὐγούστ.	13—19 Αὐγούστου
Χαλκὸς	39]11]3	40]12]6	41] 6]3	41] 7]6	40] 3]9	40]3]1 1/2
Κασσίτερος	191]12]6	194] 2]6	196]—]—	194]12]6	193]12]-	192]12]6
Μόλυβδος	14]15]7 1/2	14]12]6	15] 1]3	14] 7]6	14] 5]—	14]8]1 1/2
ψευδάργυρ.	14]1]10 1/2	14] 0]9	14]—]—	13]17]6	13]10]—	13]—]—

Ἡ ἀγορὰ τῶν μετάλλων τηρεῖται ἐν ἀνησυχίᾳ διὰ τὴν ἀνώμαλον διεθνῆ πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν. Ἡ ζήτησις μετάλλων ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος περιορισμένη. Ἀκόμη καὶ ἡ Γερμανία ἠγόρασε μικρὰς σχετικῶς ποσότητας. Φῆμαι ἐκυκλοφόρησαν ὅτι ἐνδέχεται τὸν Σεπτέμβριον νὰ λάβουν χώραν διαπραγματεύσεις διὰ τὴν σύστασιν «καρτὲλ» τοῦ μολύβδου.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΚΑΠΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 3ης σελίδος)

πορικὰς ἐργασίας. Κατὰ συνέπειαν, θὰ ἔπρεπε νὰ διαθέτῃ τὰ καπνά του εἰς τὴν τιμὴν κόστους των.

Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ ἀναγκαῖον κεφάλαιον ἵνα τεθῇ εἰς κίνησιν τὸ ρυθμιστικὸν ἀπόθεμα τῶν τριῶν Βαλκανικῶν χωρῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀνωτέρω λεχθέντος ὅτι τά 10—15 ο]ο τῆς κανονικῆς παραγωγῆς ἔδει νὰ ἀποτελέσουν τὸ μέγιστον ὅριον τῆς πρὸς ἀποθηκευσιν ποσότητος, δύναταί τις νὰ συναγάγῃ ὅτι μικρόν τι κεφάλαιον θὰ ἤρκει πρὸς τοῦτο. Βάσει τῶν σημερινῶν συνθηκῶν τῆς καπνοπαραγωγῆς, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνέφερεν, ὑπὸ τύπον ἁπλῆς ἐνδείξεως, ὅτι τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον θὰ ἔπρεπε νὰ ἀνέλθῃ εἰς φράγκα Ἑλβετικὰ 30 ἑκατομμύρια περίπου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ πῶς θὰ ἐδημιουργεῖτο τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη, ὅτι κανονικῶς αἱ τρεῖς παραγωγικαὶ χῶραι ἔδει νὰ ἀναλάβουν τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος.

Ἵνα τὸ ρυθμιστικὸν ἀπόθεμα δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προβλεφθείσας συνθήκας. εὐκταῖον θὰ ἦτο ὅπως διαθέτῃ κεφάλαιον μὴ ἐπιβεβαρυμένον μὲ τόκον, ἢ ἐπιβεβαρυμένον μόνον μὲ ἐλάχιστον τόκον. οὕτως ὥστε τὸ ρυθμιστικὸν ἀπόθεμα νὰ μὴ ἔχῃ τὴν ὄψιν ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ ἵνα μὴ ἀναγκασθῇ νὰ ὑψώσῃ τὴν τιμὴν πωλήσεως τῶν ἐναποθηκευμένων καπνῶν.

Δεδομένου ὅτι ἡ ἵδρυσις περιωριστικοῦ ρυθμοῦ ἀποθέματος δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συνεπαγάγῃ καὶ κατάργησιν τῶν τυχὸν ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων παρὰ τοῖς καπνεμπόροις θὰ ἐπεβάλλετο ὅπως μετριασθῇ ἡ ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἀποθεμάτων τούτων ἐνδεχομένη δυσμενὴς ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τῆς ἀγορᾶς. Πρὸς τοῦτο, αἱ τρεῖς χῶραι, αἱ ἐπιμελούμεναι τῆς λειτουργίας τῶν ρυθμιστικῶν ἀποθεμάτων, ἔδει νὰ ἐξετάσουν ἐνδεχομένως τὴν δυνατότητα τῆς ὑπὸ τῶν ἀναλαβόντων τὴν διαχείρισιν τῶν ἀποθεμάτων τούτων ὀργανισμῶν, ἐγγυήσεως τιμήματος τῶν ἀποθεμάτων τῶν καπνεμπόρων. Οἱ ὀργανισμοὶ οὗτοι τουτέστιν θὰ κατέβαλον εἰς τοὺς ρηθέντας καπνεμπόρους τὸ ἀντίτιμον τῶν ἠγγυημένων ἀποθεμάτων των, εἴτε βάσει τῶν τιμῶν ἀγορᾶς, εἴτε βάσει ἐκτιμήσεως ὑπὸ πραγματογνωμόνων, οἱ δὲ καπνέμποροι θὰ ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξοφλήσουν ἀμέσως τὰ πρὸς τὰς τραπέζας χρέητων. Τοιουτοτρόπως τὰ ἠγγυημένα καπνὰ θὰ ἀπηλλάσσονται τῆς ἐπιβαρύνσεως μὲ τόκους, καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ καπνέμποροι θὰ ἠδύναντο νὰ τὰ πωλήσουν εὐχερέστερον, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ ἀγοραταὶ θὰ ἠδύναντο νὰ τὰ ἀποκτήσουν εἰς εὐθηνωτέραν τιμήν.

Ἐν τέλει ἡ Ἐπιτροπὴ συνεπέρανεν ὅτι ἡ ἀνωτέρω σχεδιασθεῖσα ὀργάνωσις, προϋπέθετε τὴν συνεργασίαν τόσον τῶν παραγωγικῶν ὅσον καὶ τῶν ἀγοραστικῶν χωρῶν, εἴτε παρ' αὐταῖς ἴσχυε τὸ μονοπωλειακὸν σύστημα, εἴτε τὸ σύστημα τῆς ἰδιωτικῆς βιομηχανίας. Προέκυπτεν ἐκ τούτου, ὅτι πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῆς συμφέρον, ἡ ὀργάνωσις αὕτη θὰ ἔπρεπεν ἐπιμελῶς νὰ ἀποφύγῃ νὰ διαταράξῃ κατ' οἱονδήποτε τρόπον τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῶν ἤδη ὑφισταμένων ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι εἶχον δώσει ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

Συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς δευτέρας Βαλκανικῆς διασκέψεως ληφθεῖσαν ἀπόφασιν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Βουλγαρίας, τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς Τουρκίας συνῆλθον εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν Σεπτέμβριον 1933, ἵνα συντάξουν τὸ σχέδιον ἱδρύσεως ἑνὸς κοινοῦ κεντρικοῦ καπνικοῦ ὀργανισμοῦ, καὶ ἵνα συζητήσουν περὶ τῆς ὑπὸ τῶν τριῶν χωρῶν τηρητέας κοινῆς στάσεως διὰ τὴν ἄμυναν καὶ τὴν περιφρούρησιν τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων των.

Μετὰ πολλὰς κοπιώδεις διαπραγματεύσεις, ἡ διάσκεψις συνέταξεν ἀπὸ κοινοῦ τὸ καταστατικὸν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἱδρύματος, ἀναγνωρίζουσα δὲ τὴν ἀνάγκην ἀπολύτως ἁρμονικῆς δράσεως διὰ τὴν προάσπισιν τῶν συμφερόντων τῶν τριῶν χωρῶν, κατήρτισε κοινὴν δήλωσιν, κοινοποιηθεῖσαν δεόντως εἰς τὰς τρεῖς ἐνδιαφερομένας κυβερνήσεις, ἐκθέτουσαν ἐν περιλήψει τὸν σκοπὸν τοῦ Κεντρικοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἀνατολικῶν Καπνῶν, τοῦ ὁποίου τὸ καταστατικὸν ὑπεβλήθη ἄρτι πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὰς τρεῖς κυβερνήσεις.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος καταστατικὸν ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ ὀργανισμὸς ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον ἔχον μορφὴν δημοσίου ἱδρύματος.

Σκοπὸς τοῦ ὀργανισμοῦ εἶναι:

α) Νὰ συντονίζῃ τὰς προσπαθείας τῶν τριῶν παραγωγικῶν χωρῶν διὰ τὴν εὐχερεστέραν διάθεσιν τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν.

β) Νὰ ἐνεργῇ τὴν ἀναγκαῖαν πρὸς τοῦτο προπαγάνδαν.

γ) Νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς καλῆς φήμης τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν καὶ νὰ καταπολεμᾷ τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν ἄλλων εἰδῶν καπνῶν.

δ) Νὰ βελτιώσῃ τὰς συνθῆκας τῆς καλλιεργείας καὶ γενικώτερον τὴν ποιότητα τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν διὰ τῆς συνεργασίας τῶν ἐπιστημονικῶν Ἰνστιτούτων τῶν τριῶν χωρῶν.

ε) Νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως τῶν ἀγορῶν ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ καὶ νὰ πληροφορῇ ἁρμοδίως τοὺς ἐνδιαφερομένους.

στ) Νὰ ἐξευρίσκῃ νέας ἀγορὰς πρὸς διάθεσιν τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν.

ζ) Νὰ ἐπιδιώξῃ παντοιοτρόπως τὴν αὔξησιν τῆς καταναλώσεως Ἀνατολικῶν καπνῶν εἰς τὰς καταναλωτρίας χώρας.

η) Νὰ ἐνεργήσῃ καταλλήλως παρ' ἑκάστῃ τῶν τριῶν Βαλκανικῶν κυβερνήσεων διὰ τὴν ἑνοποίησιν τῆς καπνικῆς νομοθεσίας των.

θ) Νὰ ἐπιτύχῃ προσαρμογὴν τῆς παραγωγῆς εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν κοινωνικῶν, τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν δημογραφικῶν ὅρων τῶν παραγουσῶν Ἀνατολικὰ καπνὰ χωρῶν.

ι) Νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῶν εἰς τὰς τρεῖς Βαλκανικὰς χώρας ὑφισταμένων ἐθνικῶν καπνικῶν ὀργανώσεων.

κ) Γενικώτερον δὲ νὰ λάβῃ πάντα τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα πρὸς προστασίαν τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν.

Ὁ ὀργανισμὸς δὲν ἀσκεῖ ἐμπόριον, ἀλλ' ὡς ἵδρυμα ἐντεταλμένον νὰ προασπίζῃ τὰ Ἀνατολικὰ καπνά, δύναται ἐνδεχομένως νὰ παρέμβῃ, κατόπιν εἰδικῆς ἐντολῆς τῶν οἰκείων κυβερνήσεων, ἵνα ἐναποθηκεύσῃ τὸ ὑφιστάμενον πλεόνασμα τῆς παραγωγῆς, οὕτινος ἡ κατανάλωσις εἶναι ἐξησφαλισμένη διὰ τῆς πελατείας τῶν Ἀνανολικῶν καπνῶν.

Αἱ σχέσεις τοῦ ὀργανισμοῦ, εἴτε μετὰ τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων τῶν τριῶν χωρῶν, εἴτε μετὰ τῶν καταναλισκουσῶν Ἀνατολικὰ καπνὰ χωρῶν καὶ τῶν εἰς αὐτὰς ὑφισταμένων ὀργανώσεων, θὰ καθορισθοῦν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ὁ ὀργανισμὸς θὰ εὑρίσκεται εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν κυβερνήσεων τῶν τριῶν ἐνδιαφερομένων χωρῶν διὰ μέσου τῶν Ὑπουργείων Ἐθνικῆς Οἰκονομίας διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Τουρκίαν, καὶ τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Ἐμπορίου διὰ τὴν Βουλγαρίαν.

Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους ὁ Ὀργανισμὸς ὑποβάλλει εἰς τὰ ἄνω ὑπουργεῖα τῶν τριῶν χωρῶν, λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων του.

Ἡ ἐπίσημος γλῶσσα τοῦ ὀργανισμοῦ εἶναι ἡ Γαλλική.

Ὁ ὀργανισμὸς διοικεῖται ὑπὸ Συμβουλίου ἐννεαμελοῦς, ἤτοι τριῶν Βουλγάρων, τριῶν Ἑλλήνων καὶ τριῶν Τούρκων.

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διορίζονται ὑπὸ τῶν οἰκείων κυβερνήσεών των. Ἐκλέγονται μεταξὺ προσώπων ἐχόντων βαθείαν γνῶσιν τῶν καπνικῶν ζητημάτων καὶ οὐδὲν προσωπικὸν συμφέρον ἐχόντων εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ εἰς τὴν βιομηχανίαν τοῦ προϊόντος. Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου εἶναι τριετής. Εἰς περίπτωσιν ἀποβίωσεως ἢ παραιτήσεως, ἡ κενὴ θέσις ἀναπληροῦται ὑπὸ τῆς οἰκείας κυβερνήσεως.

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τοῦ ὀργανισμοῦ.

Διὰ τὰ σπουδαῖα ζητήματα αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου δέον νὰ λαμβάνωνται ἐν πλήρῃ ὁμοφωνίᾳ καὶ θὰ τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ μόνον μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν οἰκείων κυβερνήσεων ἐπικυρωσίν των. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ δευτερεύοντα ζητήματα, αἱ ἀποφάσεις θὰ λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Τὰ ἀπαιτοῦντα πλήρη ὁμοφωνίαν ἢ πλειοψηφίαν θέματα θὰ ἀναφερθοῦν εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου συνταχθησόμενον καὶ ὁμοφώνως ἐγκριθησόμενον κανονισμὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ. Τὸ αὐτὸ σύστημα θὰ τηρηθῇ καὶ διὰ πᾶσαν τροποποίησιν τοῦ ἄνω κανονισμοῦ.

Αἱ συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου θὰ λαμβάνουν χώραν ἐν ἑκάστῃ τῶν τριῶν χωρῶν διαδοχικῶς. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον συνέρχεται κανονικῶς δὶς τοῦ ἔτους, ἐξαιρετικῶς δέ, τῇ αἰτήσει μιᾶς τῶν τριῶν ἀντιπροσωπειῶν.

Ἡ οὐσιαστικὴ διεύθυνσις τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀνατίθεται εἰς ἐπιτροπὴν διευθυντῶν, ἀποτελουμέμην ἐκ τριῶν μελῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἁρμοδιότης καὶ τὰ καθήκοντα καθορίζονται ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου.

Τὰ καθήκοντα τοῦ διευθυντοῦ εἶναι ἀσυμβίβαστα μὲ τὰ καθήκοντα τοῦ μέλους τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου.

Ἡ προεδρία τῆς ἐπιτροπῆς διευθυντῶν ἀναλαμβάνεται διαδοχικῶς ἀνὰ πᾶν ἑξάμηνον ὑφ' ἑνὸς τῶν τριῶν διευθυντῶν, ἐπιφορτιζομένου μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐπιτροπῆς, ὁμοφώνως εἰλημμένων. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναφέρεται εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον. Οἱ διευθυνταὶ διορίζονται ὑπὸ τῶν οἰκείων διοικητικῶν συμβούλων τῶν ἀντιπροσωπευόντων ἕκαστον Κράτος παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ.

Εἰς τὸν ὑπὸ τῶν τελωνείων τῶν τριῶν χωρῶν ἐξαγόμενον καπνὸν θὰ εἰσπράττεται φόρος 1]2 ἑκατοστοῦ τοῦ ἑλβετικοῦ φράγκου κατὰ κιλόν, ὅπερ ποσὸν κατατιθέμενον παρὰ ταῖς ἐθνικαῖς τραπέζαις τῆς Βουλγαρίας, τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας, θὰ ἀποτελέσῃ τὸ ἔσοδον τοῦ Ὀργανισμοῦ. Τὰ οὕτω εἰσπραττόμενα ποσά, ἅμα τῇ καταθέσει των παρὰ ταῖς οἰκείαις τραπέζαις, θὰ μετατρέπωνται εἰς ἑλβετικὸν νόμισμα καὶ θὰ τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὀργανισμοῦ.

Κατωτέρω ἐκτίθεται ἡ ἀπὸ τοῦ 1931 ἐξέλιξις τῆς καταστάσεως τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀνατολικῶν καπνῶν.

Ἀφοῦ τὸ 1931 αἱ τρεῖς χῶραι παρουσίασαν ἐξαγωγὴν 90.664.000 χγρ. ἐπὶ καπνοπαραγωγῆς 125, 799.000 χγρ., τὸ 1932 ἡ κατάστασις ἀντεστράφη σημείωσασα ἐξαγωγὴν 86.894.807 χγρ. ἐπὶ παραγωγῆς 62.784 000 χγρ. Τὸ 1933 ὅμως ἡ κατάστασις πάλιν ἐχειροτέρευσεν: Ἐνῷ ἡ παραγωγὴ ἀνῆλθεν εἰς τὰ 112.315.000 χγρ., ἡ ἐξαγωγὴ ἔπεσεν εἰς τὰ 78.076.312 χγρ

Τὸ 1934, ἡ κατάστασις ἐβελτιώθη αἰσθητῶς, διότι ἐπὶ παραγωγῆς 96 750.000 χγρ., ἡ ἐξαγωγὴ ηὐξήθη εἰς 81.962.540 χγρ.

Τὸ 1935, ἡ κατάστασις ἐβελτιώθη ἔτι μᾶλλον. Πράγματι ἡ παραγωγὴ ἀνῆλθεν εἰς 106.921.000 χγρ., ἡ δ' ἐξαγωγὴ εἰς 95 ἑκατομμ. χγρ. περίπου.

Ἡ αὔξησις τῆς καταναλώσεως ὀφείλεται κυρίως εἰς τὰς ἀγορὰς ἐκ ἑρους τῆς Γερμανίας καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, αἵτινες ἀπορροφοῦν μέγα μέρος τῶν ἐξαγωγῶν τῶν τριῶν Βαλκανικῶν χωρῶν.

Ἡ παραγωγὴ τοῦ 1936 ἀνῆλθεν εἰς 176 ἑκατομμ. χγρ. (ἐξ ὧν 34 ἑκατομμ. ἐν Βουλγαρίᾳ. 82 ἑκατομμ. ἐν Ἑλλάδι, καὶ 60 ἑκατομμ. ἐν Τουρκίᾳ). Τὰ ὑφιστάμενα ὑπόλοιπα, συνιστάμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς δευτερευούσας ἢ πολὺ κατωτέρας ποιότητας, τῆς καπνοπαραγωγῆς τοῦ 1936, εὑρισκόμενα δ' εἰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν, ὑπελογίζοντο εἰς 20 ἑκατομμ. χγρ. ἐξ ὧν 5 ἑκατομμ. διὰ τὴν Βουλγαρίαν, 11 ἑκατομμ. διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ 4 ἑκατομμ. διὰ τὴν Τουρκίαν. Προσθέτοντες εἰς τὸν ἄνω ἀριθμὸν τὴν εἰς 22 ἑκατομμ. χγρ. περίπου ὑπολογιζομένην ἐγχωρίαν κατανάλωσιν, καὶ ἀναλογίαν 10 ο]ο περίπου ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, ἤτοι 17 ἑκατομμ. χγρ., διὰ τὴν ἐκ φυσιολογικῶν λόγων μείωσιν, καταλήγομεν εἰς σύνολον 59 ἑκατομμ. χγρ. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκπιπτόμενον ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ὁλικῆς καπνοπαραγωγῆς τοῦ 1936, ἀφίνει ὑπόλοιπον 117 ἑκατομμ. χγρ. πρὸς ἐξαγωγήν. Ὑπολογίζοντες εἰς 100 ἑκατομμ. χγρ. τὸ πολὺ τὴν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κατανάλωσιν Ἀνατολικῶν καπνῶν παρατηροῦμεν ὅτι ἀπομένει ὑπόλοιπον 17 ἑκατομμ. χγρ. Δεκτοῦ γενομένου ὅτι τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου ἠγοράσθη ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς καταναλώσεως ἵνα πληρωθῇ τὸ ἐνδεχόμενον κενὸν συνεπείᾳ τῶν προηγουμένων μικρῶν ἐσοδειῶν ἢ ἵνα αὐξηθοῦν τὰ διαθέσιμα ἀποθέματα, ἀπομένει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐμπορίου ὑπόλοιπον 8,5 ἑκατομμ. χγρ. συνιστάμενον εἰς καπνὰ δευτερευούσης ἢ κατωτέρας ποιότητος. Προκύπτει ἐκ τούτου ὅτι ἡ ἐσοδεία 1936 ἀφίνει ἀδιάθετον ὑπόλοιπον 23,5 ἑκατομμ. χγρ. καπνοῦ κατωτέρας ποιότητος, ἐξ ὧν 8,5 ἑκατομμ. εἰς χεῖρας τοῦ ἐμπορίου καὶ 15 ἑκατομμ. εἰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν.

Ἡ καπνοπαραγωγὴ τοῦ. 1937 ὑπολογίζεται εἰς 161 ἑκατομμ. χγρ. ἐξ ὧν 32 ἑκατομμ. διὰ τὴν Βουλγαρίαν, 64 ἑκατομμ. διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ 65 ἑκατομμ. διὰ τὴν Τουρκίαν. Ἀφαιρουμένων ἐκ τοῦ ἄνω ποσοῦ 16 ἑκατομμ. χγρ. διὰ φυσιολογικὴν μείωσιν, ὡς καὶ 22 ἑκατομμ. χγρ. διὰ τὴν ἐγχωρίαν κατανάλωσιν, ἤτοι 38 ἑκατομμ. χγρ. ἐν συνόλῳ, ἀπομένει ἀδιάθετον ὑπόλοιπον 23 ἑκατομμ. χγρ. καθ' ὑπέρβασιν τῆς εἰς 100 ἑκατομμ. χγρ. ὑπολογιζομένης καταναλώσεως Ἀνατολικῶν καπνῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

F. ARCOLEO

ΝΕΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 4ης σελίδος)

ταὶ αὐτοῦ πληρώνουν μὲ τὸ νόμισμα τοῦτο τοὺς ἰδίους αὐτῶν προμηθευτὰς καὶ τὸ προσωπικόν των, οἵτινες πάλιν κατὰ σειρὰν δαπανοῦν, ὅ,τι ἔλαβον, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἀλλ' ἐν τῷ μέτρῳ καθ' ὃ οἱ παραγωγοὶ ἐργάζονται διὰ λογισμὸν τοῦ Κράτους, δὲν ζητοῦν κατὰ τὰ ἄλλα, νέας παραγγελίας καὶ νέας πιστώσεις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὰ ληφθέντα παρὰ τοῦ Κράτους ποσά, τὰ ὁποῖα θέτουν εἰς κυκλοφορίαν, ὑποκαθιστοῦν ἁπλῶς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἔθετον εἰς κυκλοφορίαν ἐὰν ἐσυνέχιζον τὴν ὁμαλὴν παραγωγήν των, διπλῆ ἑπομένως χρῆσις ἐνταῦθα δὲν παρουσιάζεται. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὴν ἐμφάνισίν της, εἶναι ὅτι, ἐπειδὴ τὰ τεθέντα εἰς κυκλοφορίαν ποσὰ δὲν ἐλήφθησαν προκαταβολικῶς ἐκ τῶν διαθεσίμων τῶν ἰδιωτῶν, οὗτοι διατηροῦν, τηρουμένων ἄλλως τε τῶν ἀναλογιῶν, τὰ ἀγοραστικὰ μέσα των. Ἄρα, ἐὰν ἡ ζήτησις προϊόντων τρεχούσης καταναλώσεως διατηρεῖται οὕτω εἰς τὴν ἰδίαν στάθμην, ἡ προσφορὰ διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ περιορισθῇ, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ κανονικὴ παραγωγὴ διατίθεται μερικῶς εἰς κρατικὰς προμηθείας. Ἵνα τοῦτο ἀποφευχθῇ, δέον ἡ δημιουργία νομίσματος ὑπὸ τοῦ Κράτους νὰ προκαλέσῃ συμπληρωματικὴν παραγωγὴν καὶ νὰ μὴ βλάψῃ τὴν παραγωγὴν προϊόντων τρεχούσης καταναλώσεως.

Τὸ Γερμανικὸν πείραμα, μὲ μηχανισμὸν χρηματοδοτήσεως συνεπαγόμενον συστηματικὴν προσφυγὴν εἰς τὴν δημιουργίαν νομίσματος, εἶναι λίαν διδακτικόν. Διότι μέχρι τοῦδε, ἡ προσφυγὴ εἰς τὸ τραπεζογραμμάτιον, ὁπληθωρισμὸς ὡς λέγομεν σήμερον, ἐθεωρεῖτο μόνον ὡς πρόχειρον μέσον ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῆς δημοσιονομικῆς ἀπορίας, πρὸ πάντων δὲ ὑπὸ τῶν ἐν πολέμῳ ἀναγκῶν. Εἶναι ἀρκετὰ δύσκολον ὅμως νὰ παρακολουθήσωμεν τοὺς ἀντικτύπους μιᾶς ἐκδόσεως νομίσματος ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ὅταν αὕτη ἔχει ἤδη σοβαρῶς διαταραχθῇ συνεπείᾳ ἐνόπλου συρράξεως. Ἀναμφιβόλως, ἡ ὁμαλὴ ζήτησις ἐκ μέρους τῶν ἰδιωτῶν ἔχει τότε περιορισθῇ ἀλλὰ καὶ ἡ προσφορὰ τῶν προϊόντων τρεχούσης καταναλώσεως διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ περιορισθῇ ἔτι μᾶλλον, ἐνῷ ἐξ ἄλλου, διὰ φορα αἴτια, οἷον δυσχέρειαι καὶ κίνδυνοι μεταφορᾶς, εἰσαγωγικοὶ περιορισμοί, συναλλαγματικαὶ ζημίαι κ.λ.π. συντελοῦν ταὐτοχρόνως εἰς τὸ νὰ ὑψωθοῦν αἱ τιμαί. Εἶναι ἐν τούτοις πολὺ δύσκολον νὰ ἐξαχθοῦν συμπεράσματα ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου πειράματος. Πράγματι, προσεπάθησαν προφανῶς ἐν Γερμανίᾳ νὰ περιορίσουν εἰς τὸ ἐλάχιστον τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν δημιουργίαν νομίσματος, κατ' ἀρχὴν δὲ δίδουν εἰς αὐτὴν χαρακτῆρα προσωρινότητος. Τοῦτο τείνει ἀναμφιβόλως, εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους δημιουργουμένην πίστιν ἀνάλογον πρὸς τὴν παρεχομένην ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν πίστιν, ἥτις προοριζομένη δι' ἐπικερδεῖς ἐπιχειρήσεις, δι' ἐπωφελεῖς ἐργασίας, εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἀποδοτική, καὶ συνεπάγεται κατὰ συνέπειαν τὴν προοδευτικὴν ἀναρρόφησιν τῶν τεθεισῶν εἰς κυκλοφορίαν ποσοτήτων νομίσματος. Τοιουτοτρόπως, οἱ Γερμανοὶ ἀπέφυγον ὅσον οἷον τε νὰ θέσουν καὶ πρακτικῶς τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον δὲν ἐδίστασαν νὰ θέσουν θεωρητικῶς: δηλαδὴ τὴν χρηματοδότησιν διὰ δημιουργίας νομίσματος. Ἐπεζήτησαν πρὸ πάντων νὰ χρησιμοποιήσουν μέχρι τοῦ μεγίστου δυνατοῦ ὁρίου τοὺς διαθεσίμους πόρους. ἀναβάλλοντες δι' ἀργότερον τὴν ὁριστικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, ὅπερ θέτει μία χρηματοδότησις πραγματοποιηθεῖσα διὰ τοῦ συνδυασμοῦ μιᾶς προσφυγῆς εἰς τὴν βραχυπρόθεσμον πίστιν μὲ μίαν δημιουργίαν νομίσματος.

Ἀφ' ἑτέρου, συνδεδυασμένα μέτρα ἐλήφθησαν—ἔλεγχοι συναλλαγμάτων, ἔλεγχος τιμῶν,—τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὅτι ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον τμῆμα τοῦ συστήματος, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐπεβλήθησαν βεβαίως ἐπίσης ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν μᾶλλον περιπλόκων περιστάσεων. Πράγματι, ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους δημιουργία νέας ἀγοραστικῆς ἱκανότητος, προωρισμένης νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀνάγκας, χωρὶς ὅμως αὕτη νὰ ἀντισταθμίζεται διὰ μειώσεως τῶν διαθεσίμων τῶν ἰδιωτῶν, ἐκθέτει εἰς διττὸν κίνδυνον: ἤτοι εἰς θραῦσιν τῆς ἰσορροπίας τῆς ἀγορᾶς ἐσωτερικοῦ καὶ εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ ἀγοράσῃ τις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τὸ ἀναγκαῖον συμπλήρωμα προμηθειῶν. Ἀκριβῶς ὅμως ὁ ἔλεγχος τιμῶν καὶ ὁ ἔλεγχος συναλλαγμάτων εἶναι τὰ μέτρα δι' ὧν δύναταί τις νὰ ἀποφύγῃ τὸν ἄνω κίνδυνον. Ἀλλὰ τὸ δεύτερον τοὐλάχιστον τῶν μέτρων τούτων ἔπρεπε ἀναμφιβόλως νὰ ληφθῇ ὁπωσδήποτε. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ συναγάγωμεν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ πειράματος ὅτι ὁ διπλοῦς οὗτος ἔλεγχος, συναλλάγματος καὶ τιμῶν, εἶναι ἀναγκαία συνέπεια τῆς ἐφαρμοσθείσης μεθόδου χρηματοδοτήσεως.

Ἐξ ἴσου ἀληθὲς εἶναι ὅτι παριστάμεθα εἰς πείραμα μεθοδικῆς χρησιμοποιήσεως ἐν καιρῷ εἰρήνης, μιᾶς δημιουργίας νομίσματος καὶ πίστεως ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς μέσου χρηματοδοτήσεως, συνοδευομένου δὲ ὑπὸ μέτρων τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς τὸ λογικὸν συμπλήρωμα τοῦ συστήματος. Κατὰ τὴν πρώτην φάσιν, καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ ἀντιδράσουν κατὰ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως διὰ τῆς δημιουργίας ἐργασίας, ἡ μέθοδος αὕτη χρηματοδοτήσεως παρεῖχεν ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ πρὸς ταμειακὴν εὐχέρειαν ἀπαιτούμενα χρηματικὰ μέσα. Ἔκτοτε, ἡ παραγωγὴ φαίνεται ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸ μέγιστον ὅριον ἀποδόσεώς της, συγχρόνως δὲ ἐπροσανατολίσθη πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τὴν ἀντιστοιχοῦσαν εἰς τὰς κρατικὰς ἀνάγκας (δηλαδὴ τοὺς ἐξοπλισμούς). Ἀφ' ἑτέρου ὅμως παρατηρεῖται ποιά τις ἀνεπάρκεια εἰς τὴν παραγωγὴν προϊόντων τρεχούσης καταναλώσεως, ἡ δ' εἰσαγωγή, στενῶς ἐλεγχομένη, περιωρίσθη εἰς τὸ ἐλάχιστον. Ἐξ ἄλλου οἱ πόροι τῶν ἰδιωτῶν εἶναι μεγαλύτεροι ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κρίσεως. Ἀσφαλῶς ὅμως οὗτοι δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ἐπίπεδον εἰς ὃ θὰ εὑρίσκοντο ἐὰν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἐξειλίσσετο κανονικῶς. Ἄλλως τε, καταβάλλεται προσπάθεια νὰ ἀποφευχθῇ ἡ αὔξησις τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν ἀποκομιζομένων κερδῶν. Ἐν τούτοις, ὁ ἔλεγχος τῶν τιμῶν παρουσιάζεται ἐδῶ ὡς τὸ κατάλληλον μέσον πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκδηλώσεως ἀνισορροπίας μεταξὺ ζητήσεως καὶ προσφορᾶς.

Τοιουτοτρόπως, ἐν ᾧ μέτρῳ ἐπιτρέπεται νὰ ἐξαγάγωμεν συμπεράσματα ἐξ ἑνὸς πειράματος γενικῶς εἰπεῖν, ἀρκετὰ συνετοῦ καὶ μετριοπαθοῦς, χαρακτηριζομένου ὅμως καὶ περιπλεκομένου ἐξ ἄλλου ὑπὸ εἰδικῶν συνθηκῶν, φαίνεται ὅτι τὸ πείραμα τοῦτο τείνει νὰ ἐπιβεβαίωσῃ τὰ συμπεράσματα τῆς ἀνωτέρω σκιαγραφηθείσης θεωρητικῆς ἀναλύσεως, τὰ ὁποῖα δὲ συμπεράσματα δύνανται νομίζομεν νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἑξῆς:

Ἡ πρωτοβουλία τοῦ Κράτους ἐνέργεια τοῦ νὰ τεθοῦν εἰς κυκλοφορίαν ποσότητες νομίσματος νεωστὶ δημιουργηθεῖσαι, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζηται κατὰ τρόπον ὑπὲρ τὸ δέον ἁπλοῦν καὶ δὲν πρέπει νὰ νομίζωμεν ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη σενεπάγεται ἀναγκαίως αὔξησιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας ἀνάλογον πρὸς τὴν αὔξησιν τοῦ στατιστικῶς γνωστοῦ νομισματικοῦ ἀποθέματος. Ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ νομίζωμεν ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη συνεπάγεται ἀναγκαίως θραῦσιν τῆς ἰσορροπίας μεταξὺ τῆς ἀγοραστικῆς ἱκανότητος καὶ τῆς προσφορᾶς, διότι αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν δεδομένης χρονικῆς τινος περιόδου κυκλοφοροῦσαι ποσότητες νομίσματος, βάσει ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ νομισματικοῦ ἀποθέματος ἀναπτύσσονται ἢ περιστέλλονται ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Δύναται δὲ νὰ συμβῇ, ὅτι ἡ πρᾶξις τοῦ νὰ τεθοῦν εἰς κυκλοφορίαν νέαι ποσότητες νομίσματος—π. χ. μετὰ σημειωθεῖσαν οἰκονομικὴν κρίσιν, νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἐξαφάνισιν ἰσοπόσου νομίσματος καὶ νὰ δημιουργήσῃ εἰς ἀντιστάθμισμα νέαν ἀγοραστικὴν ἱκανότητα, ἀλλ' ἡ μέθοδος αὕτη χρηματοδοτήσεως τῶν δημοσίων δαπανῶν, ἡ συνισταμένη εἰς δημιουργίαν χρήματος, συνεπάγεται οὐχ ἧττον τὸν μέγαν κίνδυνον νὰ διαταραχθῇ ἡ οἰκονομία τῆς χώρας, ὁ δὲ κίνδυνος οὗτος πραγματοποιεῖται εὐθὺς ὡς ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία δὲν δύναται πλέον νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ Κράτους διὰ μιᾶς συμπληρωματικῆς παραγωγῆς προϊόντων.

BERTRAND NOGARO
Καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς
Παρισίων καὶ τέως Ὑπουργὸς

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ "ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ"
Δ. Β. ΔΕΛΗΔΗΜΗΤΡΗ
ΟΔΟΣ ΜΑΓΕΡ 18 ΤΗΛ. 53.718

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαιον Μετοχικὸν καὶ Ἀποθεματικὸν . . . . . Δρχ. 1.205.000.000
Καταθέσεις . . . . . » 10.014.000.000

Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν Ἀθήναις
Ὑποκαταστήματα καὶ Πρακτορεῖα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα
Ὑποκατάστημα ἐν Αἰγύπτῳ; Ἀλεξάνδρεια
Ἀνταποκριταὶ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντας ὅρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ταμιευτηρίῳ) μὲ λίαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

Εἰδικαὶ εὐκολίαι καὶ συγκαταβατικοὶ ὅροι διὰ τὰς καταθέσεις, τὰ ἐμβάσματα καὶ τὰς ἐργασίας ἐν γένει τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διατηρεῖ πλῆρες δίκτυον ἀνταποκριτῶν εἰς ὅλας τὰς Πολιτείας τῆς Βορείου Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Καναδᾶ, εἶναι δὲ ἀνταποκριτὴς ἐν Ἑλλάδι τῶν μεγαλυτέρων Ἀμερικανικῶν τραπεζῶν.

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK: 51 MAIDEN LANE

Ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων.
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ὁλοσχερῶς καταβεβλημένα..... $ 1.350.000

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑΙ
ΚΟΥΖΙΝΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ
SIEMENS

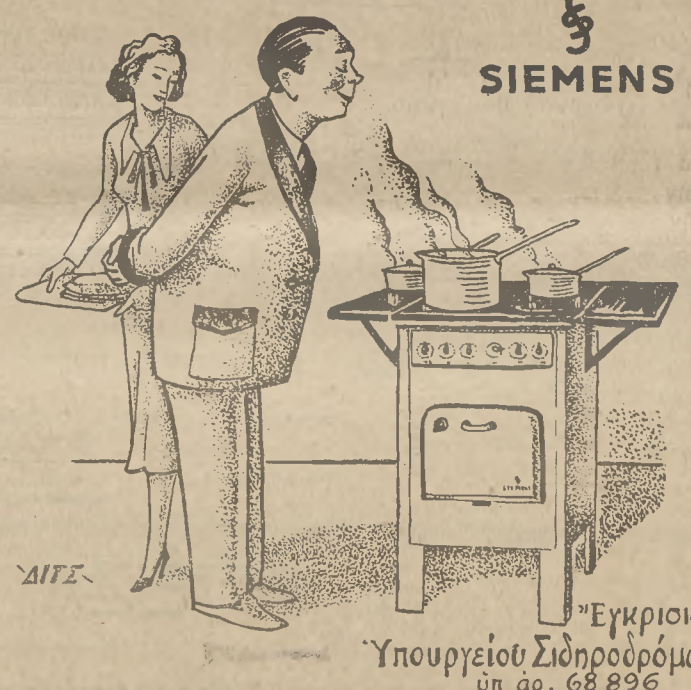

Ἔγκρισις
Ὑπουργείου Σιδηροδρόμων
ὑπ ἀρ. 68896
Α. ΖΑΧΑΡΙΟΥ & ΣΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 58Α

Η ΔΕΞΤΡΟΖΗ

Η ΔΕΞΤΡΟΖΗ εἶναι ἡ ζωτικὴ δύναμις ἥτις κινεῖ τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν. Εἶναι πηγὴ ἐνεργείας εὐεξίας καὶ ὑψίστης θρεπτικῆς ἀποδόσεως, δι' ὃ καὶ κάθε οἰκογενειάρχης ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ προμηθεύηται ταύτην διὰ τὴν καθημερινὴν χρῆσιν τὰς οἰκογενείας του.

Η ΔΕΞΤΡΟΖΗ παράγεται ἐκ σταφυλῆς παρὰ τῆς
ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΒΙΟΜΗΧ. ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΑΘΑΡΑΣ ΓΛΥΚΟΖΗΣ
(ΔΕΞΤΡΟΖΗΣ)
ὁδὸς Ἱπποκράτους 7 καὶ πωλεῖται εἰς τὰ
ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

19 Ἰουλίου

Θάνατος τῆς βασιλομήτορος τῆς Ρουμανίας Μαρίας.

20 Ἰουλίου

Ἀποφασίζεται ὁριστικῶς ἵνα οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες τοῦ 1940 τελεσθῶσιν ἐν Ἑλσίνκι τῆς Φαλανδίας.

21 Ἰουλίου

Παρὰ τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἄγγλων μέτρα, ἀγρία τρομοκρατία ἐξακολουθεῖ ἐν Παλαιστίνη

22 Ἰουλίου

Ὑπογραφὴ συμφωνίας μεταξὺ Βολιβίας καὶ Παραγουάης διὰ τὸ Τσακό.

27 Ἰουλίου

Ὁ λόρδος RUNCIMAN ἀποστέλλεται ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας εἰς Πράγαν ὡς διαιτητὴς τοῦ ζητήματος τῶν Σουδιτῶν.

28 Ἰουλίου

Ἡ ἔντονος, πολεμική τοῦ Γερμανικοῦ τύπου κατὰ τῆς Τσεχοσλοβακίας ἀρχίζει νὰ προκαλεῖ καὶ πάλιν ἀνησυχίας.

29 Ἰουλίου

Νέος βομβαρδισμός Βρετανικῶν σκαφῶν ὑπὸ ἀεροπλάνων τοῦ στρατηγοῦ Φράνκο.

30 Ἰουλίου

Τὰ Κινεζικὰ στρατεύματα ἐξακολουθοῦν νὰ ἀνθίστανται ἐρρωμένως κατὰ τῶν προελαυνόντων Ἰαπώνων.

31 Ἰουλίου

Τό ἐπεισόδιον τοῦ λόφου Τσάνγκ Κοῦ Φένγκ παρὰ τὰ ρασομαντζουριανὰ σύνορα καταλήγει εἰς ἔνοπλον σύραξιν Ρώσσων καὶ Ἰαπώνων.

1 Αὐγούστου

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Daladier δηλώνει ὅτι Ἡ Γαλλία γνωρίζει νὰ ὁμονοῇ ὁσάκις ἀντιμετωπίζει ζητήματα τιμῆς.

2 Αὐγούστου

Ὁ Εὐρωπαϊκὸς Τύπος σχολιάζει εὐμενέστατα τὴν ὑπογραφεῖσαν ἐν Θεσσαλονίκῃ Βαλκανοβουλγαρικὴν συμφωνίαν.

3 Αὐγούστου

Συναιπεία τῶν σημειωθησῶν παραβάσεων τῆς Ἀγγλοϊταλικῆς συμφωνίας ἀναβάλλεται διαρκῶς ἡ ἐπικύρωσίς της.

5 Αὐγούστου

Ἐκτέλεσις μεγάλων ἀεροπορικῶν ἀσκήσεων εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

8 Αὐγούστου

Δι' ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως καθιεροῦται ἀναγκαστικὴ θητεία ἐργασίας ἐν Οὐγγαρίᾳ.

9 Αὐγούστου

Ὁ Πρόεδρος νῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κ. Roosevelt ἐπιθεωρεῖ τά ἀμυντικά ἔργα τῆς Διώρυγος τοῦ Παναμᾶ.

10 Αὐγούστου

Ἔναρξις μεγάλων στρατιωτικῶν γυμνασίων ἐν Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ.

11 Αὐγούστου

Ὁ στρατάρχης τῆς ἀεροπορίας καὶ γενικὸς διοικητὴς τῆς Λιβύης Italo Balbo ἐπισκέπτεται ἐπισήμως τὴν Γερμανίαν.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

19 Ἰουλίου

Πρὸς βελτίωσιν τῆς ὀργανώσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου ἀποφασίζεται ἡ καθιέρωσις προληπτικῶν μέτρων τῶν ἐξαγωγῶν.

20 Ἰουλίου

Ἰσχυρὸς σεισμὸς κατέστρεψε τὰ Νέα Παλάτια καὶ τὴν Σκάλα τοῦ Ὠρωποῦ.

24 Ἰουλίου

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐκφράζει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν εὐαρέσκειάν του διὰ τὰ μέτρα τὰ ὁποία ἔλαβεν αὕτη πρὸς ἀνακούφισιν τῶν σεισμομαθῶν.

27 Ἰουλίου

Δι' ἀποφάσεως, τῆς Ἀνωτάτης Διοικήσεως Οἰκονομικῆς Ἀμύνης ἐπετράπη ἐφ' ἅπαξ κατ' ἔτος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μετάβασις εἰς εἰσαγωγεῖς ἐμπόρους.

28 Ἰουλίου

Σύλληψις τῶν στελεχῶν τῆς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως τῶν τεταρτοδιεθνιστῶν, ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν.

29 Ἰουλίου

Μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἑορτάζεται ἡ ἐπέτειος τῆς μάχης τῶν Δερβενακίων.

30 Ἰουλίου

Ἔκκρηξις κινήματος εἰς τὰ Χανιὰ τὸ ὁποῖον καταστέλλεται ἀμέσως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

31 Ἰουλίου

Ἀποκατάστασις συγκοινωνίας δι' αὐτοκινήτου μεταξὺ Τρικάλων καὶ Ἰωαννίνων

1 Αὐγούστου

Ὑπογραφὴ ἐν θεσαλονίκῃ συμφωνίας μεταξὺ Βαλκανικῆς Συνεννοήσεως καὶ Βουλγαρίας.

2 Αὐγούστου

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Μεταξᾶς δηλοῖ ὅτι θὰ καταβληθῶσι 375 ἑκατομύρια δραχμῶν εἰς τοὺς παραγωγοὺς τοὺς παραδόσαντας τὰ καπνά των κατὰ τὸ 1931 εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀγορᾶς καὶ Διαχειρήσεως Καπνῶν.

4 Αὐγούστου

Ὁ Ἑλληνικὸς, λαὸς καὶ ἡ Νεολαία ἐπανηγύρισαν λαμπρῶς τὴν δευτέραν ἐπέτειον τῆς 4ης Αὐγούστου.

6 Αὐγούστου

Σύστασις Γραφείου Μελετῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Δικαιοσύνης.

7 Αὐγούστου

Ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀγορανομίας ἤρχισε κατατάσουσα κατὰ κατηγορίας τὰ ἐξοχικὰ κέντρα.

10 Αὐγούστου

Παραίτησις τοῦ Ὑπουργοῦ—Διοικητοῦ Ἠπείρου κ. Γκορτζῆ.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΞΑΜΗΝΟΝ ΤΟΥ 1938

Εἰσαγωγὴ	τόννοι	1.390.163	ἀξίας Δραχ.	7.602.702.000
Ἐξαγωγὴ	»	647.770	» »	4.155.177.000
Ἔλλειμμα ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου				3.447.525.000

Κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τοῦ 1937 εἴχομεν:

Εἰσαγωγὴν	τόννους	1.372.059	ἀξίας Δρχ.	7.141.899.000
Ἐξαγωγὴν	»	661.278	» »	4.001.191.000
Ἔλλειμμα ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου				3.140,708.000

Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου κατὰ τὴν Α΄ ἑξαμηνίαν 1938 παρουσιάζεται ηὐξημένον κατὰ δρ. 306.817.000 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἀντίστοιχον πεντάμηνον τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1938 ἡ κίνησις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐμφανίζεται ὡς κάτωθι:

Εἰσαγωγὴ	τόννοι	236.535	ἀξίας Δραχ	1.187.723.000
Ἐξαγωγὴ	»	92.219	» »	318.405.000
			Ἔλλειμμα »	869.318.000

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 7-7-1938 ΚΑΙ 7-8-1938

Κατὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα ἐσημειώθησαν αἱ κάτωθι ἀλλοιώσεις τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος

Λογαριασμοὶ:	7-7-38	7-8-38	Διαφορὰ + ἢ —
	Εἰς Ἑκατομμύρια		
Χρυσὸς καὶ ἐξωτ. Συν)γμα	3.450.4	3.287.1	— 163.3
Πιστώσεις τῆς τραπέζης πρὸς τὸ Δημόσιον	4.276.7	4.490.6	+ 213.9
Τραπ)τια ἐν κυκλοφορίᾳ	6.495.0	6.533.2	+ 38.2
Ἕτεραι ὑποχρ. ὄψεως εἰς δραχ.	7.818.7	7.948.9	+ 136.2
Ὑποχρεώσεις εἰς ἐξωτ. συν)μα καὶ χρυσὸν	215.9	199.4	— 16.5
Ἐμποροκαὶ συν)γαὶ καὶ γρ)τια	355.8	356.2	+ 0.4
Ἕτεραι πιστώσεις εἰς δραχ.	2.097.6	2.253.6	+ 156.0
Ἐπενδύσεις	455.6	467.7	+ 12.1
Ἕτερα στοιχεῖα ἐνεργητικοῦ	1.352.6	1.376.1	— 23.5
Ἕτεραι ὑποχρεώσεις	1.890.1	1.951.4	+ 61.3

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΤΗΣ 7ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1938

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

1. Χρυσὸς καὶ ἐξωτ. συνάλλαγμα		Δρχ.	3.287.128.421.03
2. Δάνεια Δημοσίου		»	522.279.005.65
3. Ἕτερον ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα		»	—
4. Κερματικὰ Ἑλληνικὰ νομίσματα		»	147.156.862.—
5. Συναλλαγματικαὶ καὶ γραμμάτια ἐσωτερικοῦ:			
I. Ἐμπορικαὶ συν)καὶ καὶ γραμμάτια	356.189.203.45		
II. Γραμμάτια Δημοσίου	300.228.493.40		656.417.696.85
6. Πιστώσεις:			
I. Πληρωτέαι εἰς δραχμάς:			
α΄ Δημοσίου * Δρχ. 4.490.558.236.87			
β΄ Ἕτεραι » 2.253.581.017.12	6.744.139.253.99		
II. Πληρωτέαι εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα —		Δρχ.	6 744.139.253.99
7. Χρέος τοῦ Δημοσίου		»	3.763.190 603.15
8. Ἐπενδύσεις		»	467.749.550.75
9. Κτίρια Τραπέζης καὶ ἐγκαταστάσεις		»	220.228.484.80
10. Ἕτερα στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητικοῦ		»	1.376.136.962.73
		Δρχ.	17.184.426.840.95

* Ἑλληνικὸν Δημόσιον: Λ)σμὸς Συγκεντρ. ἐσόδων καὶ πληρωμῶν.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

11. Κεφάλαιον καταβεβλημένον		Δρχ.	400.000.000.—
12. Ἀποθεματικά:		»	
I. Πρόβλεψις συμφ. ἄρθ. 71 Κατασ.	28.600.187.—	»	
II. Τακτικὸν ἀποθεματικὸν	92 900.000.—	»	121.500.187.—
13. Τμῆμα Τακτικοῦ Ἀποθεματικοῦ εἰς ἀντίκρυσμα ἀποσβεννυμένου μέρους τῆς ἐκ £ ζημίας, συμφώνως Ν. 5305		»	30.000.000.—
14. Τραπεζικὰ γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ		»	6.533.193.400.—
15. Ἕτεραι ὑποχρεώσεις ὄψεως εἰς δραχμάς:			
I. Λογαριασμοὶ τρεχούμενοι καὶ καταθέσεων			
α΄ Δημοσίου Δρχ. 457.033.186.01			
β΄ Τραπεζῶν » 522.195.481.92			
γ΄ Ἕτεροι λογαριασμοὶ * » 6.898.303 274.47	7.877.531.942.40		
II. Γραμμάτια καὶ τραβηκτικαὶ ὄψεως	71.415.169.98	»	7.948.947.112.38
16. Καταθέσεις εἰς δραχμὰς ὑπὸ προθεσμίαν:			
I. Δημοσίου			
II. Τραπεζῶν			
III. Ἕτεροι Λογαριασμοί			
17. Ὑποχρεώσεις εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα καὶ χρυσὸν:			
I. Ἐξωτ. συν)μα εἰς χρυσὸν (Κατάστ. ἄρθρ. 62) Δρχ.	199.401.670.35		
II. Ἕτερον ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα »	—	»	199.401.670.35
18. Ἕτεραι ὑποχρεώσεις »		»	1.951.384.471.22
			17.184.426.840.95

* Ἐξ ὧν Καταθέσεις Δ.Ο.Ε. Δρχ. 5.248.091.081.03

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7η Αὐγούστου 1938

Ὁ Διοικητὴς
ΕΜΜ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

Ὁ Τμηματάρχης τοῦ Γεν. Λογιστηρίου
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΕΜΒΙΚΟΣ

Προεξοφλητικὸς τόκος 6 %

Ἡ παροῦσα δημοσίευσις γίνεται διὰ λ)σμὸν τῆς Τραπέζης, μόνον κατόπιν ἐγγράφου ἐντολῆς αὐτῆς.

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΚΟΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΧΩΡΑΙ	ΕΠΙ ΤΟΙΣ 0)0	ΙΣΧΥΣ ΑΠΟ
Ἑλλὰς	6	4- 1-37
Ἀγγλία	2	30- 6-32
Ἀλβανία	6	1- 4-37
Αὐστρία	3 1)2	10- 7-35
Βέλγιον	2	14- 5-35
Βουλγαρία	6	15- 8-35
Γαλλία	3	12-11-37
Γερμανία	4	22- 9-32
Γιουγκοσλαυΐα	5	1- 2-35
Δανία	4	19-11-36
Ἑλβετία	1 1)2	25-11-36
Ἐσθονία	4 1)2	1-10-35
Ἡν. Πολιτεῖαι	1,	26- 8-37
Ἰαπωνία	3,46	11- 3-38
Ἰταλία	4 1)2	18- 5-36
Ἱσπανία	5	15- 7-35
Λεττωνία	5	1-11-36
Λιθουανία	5 1)2	1- 7-36
Νορβηγία	3 1)2	5-18-38
Οὐγγαρία	4	28- 8-35
Ὁλλανδία	2	2-12-36
Πολωνία	4 1)2	18-12-37
Πορτογαλλία	4	11- 8-37
Ρουμανία	4 1)2	15-12-34
Ρωσσία	4	1- 7-36
Σουηδία	2 1)2	1-12 33
Τουρκία	5 1)2	2- 3-33
Τσεχοσλοβακία	3	1- 1-36
Φινλανδία	4	3-12-34

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΔΗΜ. Β. ΔΕΛΗΔΗΜΗΤΡΗ
ΜΑΓΕΡ 18
ΤΗΛΕΦ. 53-718